

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΈΤΟΥΣ 2022-2023**

Αγαπητέ φοιτητή/Αγαπητή φοιτήτρια, Θερμά Συγχαρητήρια!

Μαζί με όλα τα μέλη του Τμήματος, συμμεριζόμαστε τη χαρά που ασφαλώς σου δίνει η επιβράβευση των προσπαθειών σου που είχαν ως απότέλεσμα την επιτυχία σου να γίνεις δεκτός/τή στο Τμήμα Κοινωνιολογίας όπου σας περιμένει μια συναρπαστική εμπειρία μάθησης και προσωπικής ανάπτυξης.

Το προσωπικό του Τμήματος, διδακτικό, τεχνικό και διοικητικό, φιλοδοξεί να κάνει τις σπουδές σου δημιουργικές και άνετες. Σε υποδέχεται περισσότερο ως συνεργάτη σε μια κοινή προσπάθεια για την καλλίτερη δυνατή εξυπηρέτηση της επιστήμης μας, παρά ως ‘μαθητή’ που θα καθίσει στο θρανίο ενώ εμείς θα στεκόμαστε στην έδρα. Άλλωστε αυτή είναι και η πεμπτοσύα της ακαδημαϊκής ζωής που τώρα αρχίζεις: Η δημιουργική συνεργασία μέσα σε μια ατμόσφαιρα κοινών σκοπών και φιλοδοξιών.

Στο συνοπτικό αυτό τόμο θα βρεις τις απαραίτητες πληροφορίες που θα χρειαστείς για το ξεκίνημά σας. Είμαι βέβαιος ότι θα χρειαστείς περισσότερες και λεπτομερέστερες καθώς θα εντάσσεται στην σπουδαστική καθημερινότητά σου. Μη διστάσεις να ζητήσεις τη συνδρομή μας. Είμαστε εδώ πρόθυμοι να βοηθήσουμε όπου χρειαστεί.

Ο Οδηγός αυτός απευθύνεται και στους υποψήφιους φοιτητές προκειμένου να ενημερωθούν για τον στόχο και το περιεχόμενο των σπουδών στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου και να είναι έτσι περισσότερο πληροφορημένοι στην απόφαση επιλογής της Επιστήμης που θα σπουδάσουν.

Εκφράζουμε θερμές ευχαριστίες στους Συναδέλφους, για τον χρόνο που διέθεσαν στη συγγραφή του Οδηγού αυτού και για το επιτυχές αποτέλεσμα της πολύμηνης προσπάθειάς τους ως και σε όλα τα μέλη ΔΕΠ, το Διοικητικό και Τεχνικό Προσωπικό του Τμήματος για τη διάθεση κειμένων που τους αφορούσαν και για τις πολύτιμες παρατηρήσεις τους.

Μυτιλήνη, Οκτώβρης 2022

Ο Πρόεδρος Τμήματος

Καθηγητής Μάνος Μαραγκουδάκης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

1. Ίδρυση και Ανάπτυξη
2. Διοίκηση
3. Το Ακαδημαϊκό Προσωπικό
  - 3.1 Μέλη Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού
  - 3.2 Πανεπιστημιακοί Υπότροφοι , αρθρ. 95 του Ν.4310/14 και αρθ.58 του Ν.4386/16
  - 3.3 Μέλη Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π)
  - 3.4 Μέλη Ειδικού Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Δ.Ι.Π)
4. Διοικητικές Υπηρεσίες
5. Υποδομή
  - 5.1 Κτιριακή Υποδομή του Τμήματος Κοινωνιολογίας
  - 5.2 Βιβλιοθήκη
  - 5.3 Το Κέντρο Υπολογιστών
  - 5.4 Το Δίκτυο Πληροφορικής ΑΙΓΑΙΟ-NET

II. ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΟ ΠΑΝ/ΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

1. Ίδρυση του Τμήματος
2. Όργανα του Τμήματος
  - 2.1 Η Γενική Συνέλευση
  - 2.2 Ο Πρόεδρος
  - 2.3 Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (Ε.Π.Σ.)
  - 2.4 Τα Εργαστήρια και οι Μελλοντικοί Ακαδημαϊκοί Τομείς του Τμήματος

- Εργαστήριο Συλλογικών Δράσεων και Κοινωνικών Κινημάτων
  - Εργαστήριο Κοινωνικής και Πολιτισμικής Ψηφιακής Τεκμηρίωσης
  - Εργαστήριο Κοινωνικών και Πολιτικών Θεσμών
  - Εργαστήριο Κοινωνιολογίας της Νεότητας, του Ελεύθερου Χρόνου και του Αθλητισμού
  - Εργαστήριο Κοινωνιολογίας της Εργασίας και των Επαγγελματών με Έμφαση τις Νέες Τεχνολογίες
  - Εργαστήριο Κοινωνικής Πληροφορικής, Στατιστικής και Ερευνητικών Υποδομών
  - Εργαστήριο Πληροφορικής
3. Αρχές και Δομή του Προγράμματος Σπουδών
  4. Ο Θεσμός του Συμβούλου Σπουδών
  5. Προσφερόμενα Μαθήματα

III. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

IV. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ERASMUS

V. ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

1. Διδακτικό και Ερευνητικό Προσωπικό
2. Διοικητικό και Τεχνικό Προσωπικό

VI. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

(Αποσπάσματα από τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Πανεπιστημίου)

VII. ΣΠΟΥΔΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗ

1. Προοπτικές Ζωής
2. Προοπτικές του Νέου Κοινωνιολόγου

VIII. ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Φοιτητική Μέριμνα
2. Η πόλη της Μυτιλήνης, Έδρα του Τμήματος Κοινωνιολογίας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

I. ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

1. Ίδρυση και Ανάπτυξη

Η Ίδρυση του Πανεπιστημίου Αιγαίου, ιστορικά, έχει τις ρίζες της στα 1918, όταν, στο ευρύτερο πλαίσιο των εθνικών και οικονομικών ανακατατάξεων που ακολούθησαν την ανακωχή του Μούδρου (17/30 Οκτώβρη 1918), η Ελλάδα εξουσιοδοτείται από το Συμβούλιο των Τεσσάρων Μεγάλων Δυνάμεων, τον Απρίλιο του 1919, να καταλάβει στρατιωτικά την περιοχή της Σμύρνης. Παρόλα αυτά το Πανεπιστήμιο Αιγαίου δεν μπόρεσε ποτέ να λειτουργήσει λόγω της Μικρασιατικής καταστροφής.

Το σημερινό Πανεπιστήμιο Αιγαίου επανιδρύθηκε το 1984, είναι ένα από τα νεότερα Πανεπιστήμια στην Ελλάδα και προορίζεται να καλλιεργήσει νέα πεδία έρευνας και γνώσης σε οργανική σχέση με τον πολιτισμό, την κοινωνία και την οικονομία του ευρύτερου χώρου του Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου. Η ίδρυσή του ανταποκρίνεται σε μια εδραιωμένη πλέον αντίληψη για την ανάπτυξη της περιφέρειας και την οργάνωση της εκπαιδευτικής αποκέντρωσης.

Αυτή η συγκεκριμένη αντίληψη στηρίζεται στο «Πανεπιστήμιο-Δίκτυο», δηλαδή στην διασπορά πανεπιστημιακών Τμημάτων τα οποία ωστόσο συνδέονται δικτυακά υπό ενιαία διοίκηση. Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου αναπτύσσεται με μεθοδικότητα, επιμονή και υπομονή, σύμφωνα με το Στρατηγικό Σχεδιασμό και τα Πενταετή Προγράμματα Ανάπτυξής του. Στα προγράμματα αυτά αποτυπώνονται οι αποκτημένες εμπειρίες τόσο για τις δυσκολίες λειτουργίας Πανεπιστημιακών Τμημάτων σε ακριτικά νησιά, όσο και για την επικοινωνία μέσα σε ένα Πανεπιστήμιο-Δίκτυο που λειτουργεί κάτω από τις ιδιαίτερες συνθήκες του Ελληνικού Αρχιπελάγους. Οι εμπειρίες αυτές είναι που οδήγησαν το Πανεπιστήμιο Αιγαίου να είναι το πρώτο Ελληνικό Πανεπιστήμιο που έχει πλήρως εντάξει τις Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών στην καθημερινή του πρακτική, υλοποιώντας έτσι, στο βαθμό που του αναλογεί, την Κοινωνία της Πληροφορίας.

Κύριο χαρακτηριστικό των τμημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου είναι η ανάπτυξη νέων γνωστικών αντικειμένων, συνήθως διεπιστημονικών, τα οποία ανταποκρίνονται τόσο στις ανάγκες της σύγχρονης ελληνικής και παγκόσμιας κοινωνίας, όσο και στις απαιτήσεις και προσδοκίες των φοιτητών του για σπουδές υψηλής επιστημονικής αξίας σε συνδυασμό με άριστες προοπτικές

Οι προτεραιότητες οι οποίες αναδείχθηκαν αυτά τα χρόνια αντανακλώνται στα κύρια ακαδημαϊκά πεδία του Πανεπιστημίου Αιγαίου: κοινωνικές επιστήμες, διοίκηση επιχειρήσεων, θετικές σπουδές, επιστήμες του χώρου και του περιβάλλοντος, πολυτεχνικής κατεύθυνσης,

παιδαγωγικά, πληροφορική. Σήμερα, σχεδόν μια εικοσαετία μετά, έχοντας ολοκληρώσει τη δεύτερη φάση ανάπτυξής του, με 18 Τμήματα και 51 Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου κατατάσσεται ανάμεσα στα μεγαλύτερα Πανεπιστήμια της χώρας. Διοικητική έδρα του Πανεπιστημίου Αιγαίου είναι η Μυτιλήνη, ενώ Σχολές και Τμήματά του λειτουργούν σήμερα στις νησιωτικές πόλεις της Μυτιλήνης, της Χίου, του Καρλοβασίου, της Ρόδου, της Μύρινας και της Ερμούπολης, συγκροτώντας ένα Πανεπιστήμιο - Δίκτυο που καλύπτει όλους τους Νομούς του Αιγαίου.

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου έχει έδρα του την πρωτεύουσα του Νομού Λέσβου, την πόλη της Μυτιλήνης. Στην πόλη της Μυτιλήνης βρίσκονται η Πρυτανεία και οι κεντρικές υπηρεσίες Διοίκησης του Ιδρύματος, η κεντρική Βιβλιοθήκη και η Επιτροπή Ερευνών.

Η Πανεπιστημιακή Μονάδα Λέσβου αναπτύσσεται στην πόλη της Μυτιλήνης και περιλαμβάνει τη Σχολή Κοινωνικών Επιστημών και τη Σχολή Περιβάλλοντος.

Η Σχολή Κοινωνικών Επιστημών αποτελείται από τα εξής Τμήματα:

- [Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας](#)
- [Τμήμα Γεωγραφίας](#)
- [Τμήμα Κοινωνιολογίας](#)
- [Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας.](#)

Η Σχολή Περιβάλλοντος αποτελείται από τα εξής Τμήματα:

- [Τμήμα Περιβάλλοντος.](#)
- Τμήμα Επιστημών της Θάλασσας

Η Πανεπιστημιακή Μονάδα Ρόδου φιλοξενεί τη Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών η οποία περιλαμβάνει:

- το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
- το Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού
- το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών.

Περιλαμβάνει επίσης τις διοικητικές υπηρεσίες της Σχολής και των Τμημάτων, τη Βιβλιοθήκη (παράρτημα της κεντρικής βιβλιοθήκης).

Η Πανεπιστημιακή Μονάδα Σάμου έχει έδρα την πόλη του Καρλοβασίου. Περιλαμβάνει τη Σχολή Θετικών Επιστημών, που αποτελείται από τα Τμήματα:

- Μαθηματικών

- Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων

Περιλαμβάνει επίσης τις διοικητικές υπηρεσίες της Σχολής και των Τμημάτων, τη Βιβλιοθήκη (παράρτημα της κεντρικής βιβλιοθήκης).

Η Πανεπιστημιακή Μονάδα Χίου αναπτύσσεται στην πόλη της Χίου. Περιλαμβάνει τη Σχολή Επιστημών της Διοίκησης που αποτελείται από τα Τμήματα:

- Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Ναυτιλίας και Επιχειρηματικών Υπηρεσιών
- Μηχανικών Οικονομίας και Διοίκησης.

Περιλαμβάνει επίσης τις Διοικητικές Υπηρεσίες της Σχολής και των Τμημάτων, τη βιβλιοθήκη της Σχολής (παράρτημα της Κεντρικής Βιβλιοθήκης) και τις Φοιτητικές Κατοικίες.

Η Πανεπιστημιακή Μονάδα Σύρου ιδρύθηκε στη Σύρο και αποτελείται από το

- [Τμήμα Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων και Συστημάτων.](#)

Η Πανεπιστημιακή Μονάδα Λήμνου έχει έδρα την πρωτεύουσα του νησιού, τη Μύρινα και περιλαμβάνει το ένα από τα τρία Τμήματα της Σχολής Περιβάλλοντος, το

- Τμήμα Επιστήμης τροφίμων και Διατροφής.

Τα μαθήματα, οι διοικητικές υπηρεσίες του Τμήματος καθώς και η Βιβλιοθήκη (παράρτημα της κεντρικής) στεγάζονται στο Λόφο του Πανεπιστημίου σε μια έκταση με πανοραμική θέα μεταξύ της πόλης της Μυτιλήνης και του Αεροδρομίου.

2. Διοίκηση

Η Διοίκηση του Πανεπιστημίου ασκείται από το **Συμβούλιο**, τον **Πρύτανη** και τη **Σύγκλητο**.

2.1 Το Συμβούλιο

2.2 Οι Πρυτανικές Αρχές

Ο Πρύτανης εκπροσωπεί και διευθύνει το Πανεπιστήμιο, έχει την ευθύνη για την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών του, συγκαλεί τη Σύγκλητο και μεριμνά για την υλοποίηση των αποφάσεών της. Στο έργο του αυτό συνεπικουρείται από τρεις Αντιπρυτάνεις.

Πρύτανης:

Καθηγήτρια Χρυσή Βιτσιλάκη

Αναπληρώτρια Πρύτανης Έρευνας και Δια Βίου Εκπαίδευσης:

Καθηγήτρια Μαρία Μαύρη

Αναπληρώτρια Πρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων & Διασφάλισης Ποιότητας:

Καθηγήτρια Ελένη Θεοδοπούλου

Αναπληρωτής Πρύτανης Οικονομικών, Προγραμματισμού και Ανάπτυξης:

Καθηγητής Χαράλαμπος Σκιάνης

Αναπληρωτής Πρύτανης Διοικητικών Υποθέσεων

Καθηγητής Δημήτρης Παπαγεωργίου

2.3 Η Σύγκλητος

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 13 του Ν.4485/2017 (ΦΕΚ 114/04.08.2017

τ. Α') η Σύγκλητος αποτελείται από:

α) Τον/την Πρύτανη του Πανεπιστημίου.

β) Τους/τις Αντιπρυτάνεις του Πανεπιστημίου.

γ) Τους Κοσμήτορες/τις Κοσμητόρισσες των Σχολών.

δ) Τους/τις Προέδρους των Τμημάτων.

ε) Τους/τις εκπροσώπους των φοιτητών/τριών σε ποσοστό 10% του συνόλου των μελών της Συγκλήτου των περιπτώσεων α' έως δ'. Αν, με βάση το παραπάνω ποσοστό, προκύπτει δεκαδικός αριθμός, αυτός στρογγυλοποιείται στην προηγούμενη ακέραιη μονάδα, όταν είναι κάτω του μισού (0,5) και στην επόμενη ακέραιη μονάδα, όταν είναι μισό (0,5) ή άνω του μισού. Οι εκπρόσωποι των φοιτητών είναι κατ' ελάχιστον ένας/μία (1) εκπρόσωπος από την κατηγορία των προπτυχιακών και ένας (1) συνολικά από τις κατηγορίες των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και των υποψήφιων διδασκόντων, όπου υπάρχουν.

Οι ανωτέρω εκπρόσωποι των φοιτητών/τριών εκλέγονται, μαζί με τους αναπληρωτές/ρώτριες τους, για ετήσια θητεία από τους φοιτητές/τριες με δικαίωμα συμμετοχής, με άμεση, μυστική και καθολική ψηφοφορία από το σύνολο των φοιτητών/τριών της οικείας κατηγορίας του Ιδρύματος.

στ) Τρεις (3) εκπροσώπους, έναν/μία (1) ανά κατηγορία από τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. του Ιδρύματος.

ζ) Έναν/μία (1) εκπρόσωπο των διοικητικών υπαλλήλων του Ιδρύματος.

Οι εκπρόσωποι των ανωτέρω περιπτώσεων στ' και ζ' εκλέγονται, μαζί με τους αναπληρωτές τους, με άμεση, μυστική και καθολική ψηφοφορία των μελών της οικείας κατηγορίας

προσωπικού του Ιδρύματος, από ενιαίο ψηφοδέλτιο ανά κατηγορία, για διετή θητεία και δυνατότητα επανεκλογής για μία (1) ακόμη θητεία.

Η Σύγκλητος συγκροτείται και λειτουργεί νόμιμα έστω και αν δεν έχουν εκλεγεί οι εκπρόσωποι των φοιτητών, των μελών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και των διοικητικών υπαλλήλων.

Στις συνεδριάσεις της Συγκλήτου, μπορεί να καλούνται και να παρίστανται χωρίς δικαίωμα ψήφου εκπρόσωποι των Συλλόγων του Μελών Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π. του Ιδρύματος, καθώς και άλλα πρόσωπα ή φορείς που κρίνονται απαραίτητα για την ενημέρωσή της.

3. Το Ακαδημαϊκό Προσωπικό

Το ακαδημαϊκό έργο, διδακτικό και ερευνητικό, διεξάγεται από τους Καθηγητές και τους υπηρετούντες Λέκτορες που αποτελούν τα μέλη ΔΕΠ και από το έκτακτο διδακτικό προσωπικό που προσλαμβάνεται με βάση το Π.Δ. 407/80. Οι πανεπιστημιακοί διδάσκοντες ασκούν τα καθήκοντά τους με κατοχυρωμένη την ακαδημαϊκή ελευθερία αλλά και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το λειτούργημά τους.

3.1 Μέλη Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού

Το διδακτικό και ερευνητικό έργο στα Α.Ε.Ι. ασκείται από τους καθηγητές οι οποίοι διακρίνονται σε καθηγητές, αναπληρωτές καθηγητές, επίκουρους καθηγητές και υπηρετούντες λέκτορες. Οι Καθηγητές και οι Αναπληρωτές Καθηγητές είναι μόνιμοι, ενώ οι Επίκουροι και οι Λέκτορες υπηρετούν ορισμένη θητεία μέχρι να καταστούν, μετά από ειδική κρίση, μόνιμοι. Το έργο των μελών Δ.Ε.Π είναι διδακτικό, ερευνητικό και διοικητικό. Περιλαμβάνει διδασκαλία, διεξαγωγή ακαδημαϊκών παραδόσεων, οργάνωση, επίβλεψη και διεξαγωγή φροντιστηρίων και εργαστηρίων, επίβλεψη διπλωματικών εργασιών, έλεγχο και βαθμολογία των επιδόσεων των φοιτητών κ.λπ..

Ως προς το ερευνητικό τους έργο, τα μέλη Δ.Ε.Π μελετούν επιστημονικά θέματα από καθορισμένα γνωστικά αντικείμενα, δημοσιεύουν επιστημονικές εργασίες και ερευνητικά πορίσματα, διοργανώνουν επιστημονικές συναντήσεις και επιβλέπουν την εκπόνηση διδακτορικών διατριβών. Τέλος, ως προς το διοικητικό σκέλος της απασχόλησής τους, τα μέλη Δ.Ε.Π συμμετέχουν στα όργανα λήψης αποφάσεων του πανεπιστημίου καθώς και σε ειδικές επιτροπές για την προώθηση επιμέρους θεμάτων της ακαδημαϊκής λειτουργίας.

3.2 Πανεπιστημιακοί Υπότροφοι , αρθρ. 95 του Ν.4310/14 και αρθ.58 του Ν.4386/16

Επιστήμονες αναγνωρισμένου επιστημονικού κύρους είτε κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος είτε υποψήφιοι διδάκτορες είτε εξαιρετικής τεχνικής εμπειρίας, δύναται να απασχολούνται ως ακαδημαϊκοί υπότροφοι δια πράξεως του Τμήματος, για τη διεξαγωγή διδακτικού, ερευνητικού , επιστημονικού, οργανωτικού, εργαστηριακού ή κλινικού έργου, καθοριζόμενου δια της συμβάσεως. Στο πλαίσιο της Πράξης : Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας σε Νέους Επιστήμονες Κατόχους Διδακτορικού, του Επιχειρησιακού Προγράμματος : Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση.

3.3 Μέλη Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π)

Τα μέλη του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού υποστηρίζουν τη λειτουργία των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών εργαστηρίων.

3.4 Μέλη Ειδικού Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Δ.Ι.Π)

Τα μέλη του Ε.Ε.Δ.Ι.Π καλύπτουν ειδικά θέματα εκπαίδευσης όπως οι ξένες γλώσσες, η φυσική αγωγή, η μουσική κ.λπ..

4. Διοικητικές Υπηρεσίες

Την διοικητική μέριμνα σε επίπεδο Σχολής έχει η Κοσμητεία και σε επίπεδο Πανεπιστημίου οι Πρυτανικές Αρχές των οποίων οι υπηρεσίες εδρεύουν στη Μυτιλήνη. Πιο συγκεκριμένα, η βασική οργανωτική δομή των Υπηρεσιών του Πανεπιστημίου Αιγαίου είναι τύπου μήτρας. Σε κεντρικό οργανωτικό επίπεδο λειτουργούν οι Κεντρικές Διευθύνσεις και σε περιφερειακό επίπεδο οι Περιφερειακές Διευθύνσεις. Οι διοικητικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου Αιγαίου διαρθρώνονται στις εξής υπηρεσιακές μονάδες:

Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης

1. Κεντρική Διεύθυνση Διοικητικών Υποθέσεων
2. Κεντρική Διεύθυνση Οικονομικών Υποθέσεων
3. Κεντρική Διεύθυνση Σπουδών και Φοιτητικής Μέριμνας
4. Κεντρική Διεύθυνση Δημοσίων - Διεθνών Σχέσεων και Δημοσιευμάτων

5. Περιφερειακές Διευθύνσεις Μυτιλήνης, Χίου, Σάμου, Ρόδου, Σύρου και Λήμνου

Γενική Διεύθυνση Τεχνικής Υποστήριξης, Προγραμματισμού και Δικτύων

1. Κεντρική Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών

2. Κεντρική Διεύθυνση Πληροφορικής και Επικοινωνιών

3. Περιφερειακές Διευθύνσεις Μυτιλήνης, Χίου, Σάμου, Ρόδου, Σύρου και Λήμνου για τα Τμήματα Πληροφορικής και Επικοινωνιών και Τεχνικών Υπηρεσιών

Γραμματεία Συγκλήτου

Γραμματεία Πρυτανικού Συμβουλίου

Γραμματείες Σχολών

Γραμματείες Τμημάτων

Γραφείο Πρυτανείας

Γραφείο Ελέγχου Ποιότητας

5. Υποδομή

Το Πανεπιστήμιο στεγάζεται σε ιδιόκτητα και σύγχρονα κτίρια στο Λόφο του Πανεπιστημίου (Campus) όπου είναι συγκεντρωμένες όλες οι λειτουργίες του.

5.1 Κτιριακή Υποδομή του Τμήματος Κοινωνιολογίας

Η κτιριακή υποδομή του Τμήματος Κοινωνιολογίας, ειδικότερα, βρίσκεται υπό διαμόρφωση και αναμένεται η πλήρης μεταφορά του στο νέο κτήριο των Κοινωνικών Επιστημών, που είναι σε φάση ανέγερσης και αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2015. Προσωρινά οι διοικητικές, διδακτικές και ερευνητικές λειτουργίες του Τμήματος στεγάζονται σε διάφορους χώρους του Πανεπιστημίου Αιγαίου στο Λόφο Ξενία.

5.2 Η Βιβλιοθήκη

Το Τμήμα Κοινωνιολογίας υποστηρίζεται από το παράρτημα Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου στη Μυτιλήνη. Σε τακτά χρονικά διαστήματα εμπλουτίζει την κοινωνιολογική βιβλιογραφία με την παραγγελία έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού, ξενόγλωσσων περιοδικών και επιθεωρήσεων κλπ.

Η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Αιγαίου, (http://portal.lib.aegean.gr/portal/dt#portal_txt.phtml?prnbr=1198053923197) με παραρτήματα στη Μυτιλήνη, τη Σάμο, τη Χίο τη Ρόδο και τη Σύρο, από το Σεπτέμβριο του 1993 καλύπτεται με το ολοκληρωμένο σύστημα αυτοματοποίησης Advance (Geac). Το υλικό της είναι ταξινομημένο με το σύστημα DEWEY.

Η συλλογή της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Αιγαίου, η οποία είναι πλήρως καταλογογραφημένη, περιλαμβάνει:

- + Βιβλία που καλύπτουν θεματικά το γνωστικό αντικείμενο των Τμημάτων του Πανεπιστημίου, στην ελληνική, αγγλική, γαλλική και γερμανική γλώσσα.
- + Πληροφοριακό υλικό (Εγκυκλοπαίδειες, λεξικά κλπ).
- + Διδακτορικές διατριβές.
- + Εκδόσεις της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας.
- + Οπτικοακουστικό υλικό.
- + Βάσεις Δεδομένων (CD ROM).
- + Επιστημονικά περιοδικά.

Η Κεντρική Υπηρεσία και τα Παραρτήματα της Βιβλιοθήκης είναι προσβάσιμα από το δίκτυο του Πανεπιστημίου Αιγαίου και από το INTERNET με υψηλές ταχύτητες μεταφοράς δεδομένων και μεγάλη αξιοπιστία. Ανάμεσα στις υπηρεσίες που προσφέρονται είναι η on-line πρόσβαση στους καταλόγους των συλλογών της Βιβλιοθήκης, που υπερβαίνουν τους 50.000 τίτλους ενώ για τους χρήστες υποστηρίζεται η πρόσβαση στους καταλόγους των βιβλιοθηκών άλλων ελληνικών και ξένων ΑΕΙ.

5.3 Το Κέντρο Υπολογιστών

Στο Τμήμα Κοινωνιολογίας, αλλά και σε άλλα τμήματα, λειτουργούν πλήρη κέντρα Η/Υ (εργαστήρια), στα οποία οι φοιτητές έχουν πρόσβαση, εντός και εκτός πανεπιστημίου, με όνομα χρήστη και κωδικό, τα οποία έχουν στόχο την εργαστηριακή υποστήριξη των μαθημάτων, την οργάνωση σεμιναρίων και την υποστήριξη του διοικητικού, ερευνητικού και διδακτικού έργου του προσωπικού και των φοιτητών. Στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου ο φοιτητής με την εγγραφή του εφοδιάζεται και από e-mail του Πανεπιστημίου.

5.4 Το Δίκτυο Πληροφορικής ΑΙΓΑΙΟ - NET

Το Τμήμα Κοινωνιολογίας έχει πρόσβαση στη χρήση του Δικτύου Πληροφορικής ΑΙΓΑΙΟ - NET. Το Δίκτυο ξεκίνησε να υλοποιείται από το Νοέμβριο του 1996 με τριπλό στόχο:

- (α) την ολοκληρωμένη εσωτερική δικτύωση των πανεπιστημιακών Τμημάτων που συναπαρτίζουν το Πανεπιστήμιο Αιγαίου
- (β) την επικοινωνία με άλλα εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα
- (γ) την διεύρυνση της χρήσης του Δικτύου από άλλα ακαδημαϊκά δίκτυα

Στο πλαίσιο του ΑΙΓΑΙΟ - NET:

- Διασυνδέονται οι βιβλιοθήκες του Αιγαίου.
- Αναπτύσσονται τα πολυμέσα με εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς σκοπούς.
- Παρέχονται επικοινωνιακές υπηρεσίες για την εξυπηρέτηση οργανωτικών, τεχνικών και εκπαιδευτικών αναγκών σε επίπεδο προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών.
- Γίνεται αποτελεσματικότερη η διοικητική οργάνωση και διαχείριση του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

II. ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

1. Ίδρυση του Τμήματος

Το Τμήμα Κοινωνιολογίας ιδρύθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα 166/1989. Ξεκινά όμως να λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 1999-2000 σύμφωνα και με το σχέδιο ανάπτυξης του Πανεπιστημίου και ανήκει στη Σχολή Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αιγαίου.. Με την έναρξη της λειτουργίας του Τμήματος Κοινωνιολογίας ολοκληρώνεται το αρχικό σχέδιο για τη συγκρότηση της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών της Μυτιλήνης.

Το Τμήμα Κοινωνιολογίας αποτελεί μια σημαντική ερευνητική και εκπαιδευτική εστία για τη μελέτη των κοινωνικών φαινομένων. Η αποστολή του αυτή υπηρετείται από τη συνολική οργάνωση των εκπαιδευτικών και ερευνητικών του δομών και τον προσανατολισμό του σε τρία επίπεδα επιστημονικής παρέμβασης: στο τοπικό / περιφερειακό (Αιγαίο, Ανατολική Μεσόγειος), το εθνικό και το διεθνές.

2. Όργανα του Τμήματος

Σύμφωνα με τη νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία των ελληνικών Α.Ε.Ι (Αρχικά Νόμος-πλαίσιο 1268/82, όπως έχει τροποποιηθεί και συμπληρωθεί στην πάροδο των ετών και

στη συνέχεια Νόμος 4009/2011) τα όργανα που διοικούν κάθε Πανεπιστημιακό Τμήμα είναι η Συνέλευση και η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης (ΓΣΕΣ), ο Πρόεδρος και οι θεσμοθετημένες Επιτροπές του Τμήματος.

Στο Τμήμα Κοινωνιολογίας έχει θεσμοθετηθεί, σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό του Πανεπιστημίου του Αιγαίου η *Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών*, που είναι επιφορτισμένη με την παρακολούθηση και αναθεώρηση του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος έτσι ώστε να είναι πάντοτε ευέλικτο, επικαιροποιημένο και συμβατό με την ειδική γνώση που πρέπει να έχει ο σύγχρονος κοινωνικός επιστήμονας στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής κοινωνίας της γνώσης.

Προσωπικό Τμήματος

Ακαδημαϊκό προσωπικό

Καθηγητές/τριες

Αλεξίου, Θανάσης

Γεωργούλας, Ευστράτιος

Γιαβρίμης, Παναγιώτης

Γρηγορίου, Παναγιώτης

Ζήση, Αναστασία

Μαραγκουδάκης, Μανούσος

Ναγούπουλος, Νικόλαος

Ψημίτης, Μιχάλης

Αναπληρωτές Καθηγητές/τριες

Γιαβρίμης, Παναγιώτης

Μαρκαντωνάτου Μαρία

Σαββάκης, Εμμανουήλ

Μόνιμοι Επίκουροι Καθηγητές

Παπάνης, Ευστράτιος

Επίκουροι Καθηγητές/τριες

Κουρούτζας, Χρήστος
Ευπολυτάς, Νίκος
Συρμαλή, Μαρία Ελένη

Καθηγητές με το Π.Δ. 407 / 80

Ορφανός, Προκόπης
Σέργης, Νίκος

Πανεπιστημιακοί Υπότροφοι

Παρασκευόπουλος, Δημήτρης
Πουλημάς, Μιχάλης
Παρασκευοπούλου Χριστίνα
Τσουκαρέλλης Παναγιώτης

Ε.ΔΙ.Π. της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών

Μπακάλης Χρήστος
Νικολαρέα Αικατερίνη

Ομότιμοι Καθηγητές

Ζώρας, Κώστας

Διοικητικό Προσωπικό/Γραμματεία

Μπουλμπούλης, Ευστράτιος (αναπληρωτής προϊστάμενος)
Αμπατζής Όμηρος
Βουνάτσου Αργυρώ

Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (Πληροφορικής)

Λουλαδέλης, Παναγιώτης

Προέδρος Τμήματος

Μαραγκουδάκης, Μανούσος (Καθηγητής)
Γεωργούλας, Ευστράτιος (Αναπληρωτής Πρόεδρος)

2.2 Ο Πρόεδρος

Ο Πρόεδρος του Τμήματος είναι μέλος Δ.Ε.Π στη βαθμίδα του Καθηγητή ή του Αναπληρωτή Καθηγητή. Όταν απουσιάζει ή κωλύεται ο Πρόεδρος αναπληρώνεται από τον Αναπληρωτή Πρόεδρο. Πρόεδρος του Τμήματος Κοινωνιολογίας είναι ο Καθηγητής Μαραγκουδάκης, Μανούσος και Αναπληρωτής Πρόεδρος ο Στράτος Γεωργούλας. Ο Πρόεδρος έχει συγκεκριμένες αρμοδιότητες:

Συγκαλεί τη Προσωρινή Γενική Συνέλευση του τμήματος, καταρτίζει την ημερήσια διάταξη, εισηγείται τα θέματα της αρμοδιότητάς του, προεδρεύει στις εργασίες της και μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων της. Επίσης, προϊστάται των υπηρεσιών του Τμήματος και φροντίζει για την υλοποίηση των αποφάσεων της Π.Γ.Σ ή εν γένει για την ορθή και απρόσκοπτη λειτουργία του Τμήματος. Τέλος, είναι ex officio μέλος της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Αιγαίου για 2 από τα 4 χρόνια της κάθε συγκρότησης αυτής και του Συμβουλίου Κοσμητείας της Πανεπιστημιακής Μονάδας Μυτιλήνης.

2.3 Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών

Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, έχει ως αντικείμενο τη διαρκή μελέτη και αξιολόγηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με στόχο την διαρκή βελτίωση της. Η Επιτροπή προτείνει στη Γενική Συνέλευση την εισαγωγή νέων μαθημάτων ή την αφαίρεση άλλων και την αναδιάρθρωση του συνολικού Προγράμματος Σπουδών. Η Γενική Συνέλευση είναι αρμόδια για την τελική έγκριση και την εφαρμογή των προτεινόμενων μεταβολών. Αυτό γίνεται μια φορά το έτος κατά τη διάρκεια του Εαρινού Εξαμήνου.

2.4 Τα Εργαστήρια

Η ερευνητική φυσιογνωμία του Τμήματος Κοινωνιολογίας αποκτά στέρεες βάσεις με την οργάνωση Εργαστηρίων. Στόχος του Τμήματος είναι η οργάνωση και θεσμοθέτηση Εργαστηρίων ώστε να δημιουργηθεί η κατάλληλη υποδομή για την ανάπτυξη της κοινωνικής έρευνας πάνω σε ένα μεγάλο φάσμα αντικειμένων και εξειδικεύσεων.

Ήδη έχουν θεσμοθετηθεί τα ακόλουθα εργαστήρια:

- Εργαστήριο Συλλογικών Δράσεων και Κοινωνικών Κινήματων (Laboratory of Collective Actions and Social Movements. Ακρώνυμο: “LaCASMo”). (<https://lacasmo.aegean.gr/>)

Διευθυντής του Εργαστηρίου είναι ο Επικ. καθηγητής Νίκος Ξυπολητάς. Το Εργαστήριο Συλλογικών Δράσεων και Κοινωνικών Κινήματων (ΕΣΔΚΚ) ιδρύθηκε τον Ιανουάριο του 2018 και έχει ως αποστολή την υλοποίηση δράσεων για την πολυεπίπεδη και πολυπρισματική προσέγγιση στη μελέτη και στην επιστημονική έρευνα σχετικά τις συλλογικές δράσεις που λαμβάνουν χώρα σε διάφορα πεδία της κοινωνίας (συνδικαλισμός, ομάδες συμφερόντων, λόμπυ, κοινωνικά κινήματα, πολιτικά κόμματα). Το ΕΣΔΚΚ δραστηριοποιείται στην ανάπτυξη της εκπαίδευσης και της κοινωνικής έρευνας στα γνωστικά αντικείμενα των μορφών συλλογικής δράσης στη σύγχρονη κοινωνία καθώς και των μορφών εμφάνισης, ανάπτυξης και δράσης των κοινωνικών κινήματων υπό την οπτική της

κοινωνιολογίας. Στο πλαίσιο αυτό, η αποστολή του Εργαστηρίου εξειδικεύεται ως ακολούθως στους εξής τομείς δράσης:

1. Τη μελέτη, έρευνα, συλλογή, ανάλυση και τεκμηρίωση κοινωνικών δεδομένων που αφορούν τις διαδικασίες και τις δυναμικές συγκρότησης των συλλογικών δράσεων στα διαφορετικά κοινωνικά πεδία διάδρασης.

2. Την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών του Τμήματος και άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου, σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, στα υπό μελέτη αντικείμενά του.

3. Την παραγωγή και εξέλιξη καινοτόμου θεμελιωμένης πολυπρισματικής θεωρίας για τα υπό μελέτη αντικείμενά του μέσα από τη σύνθεση και την περαιτέρω εξειδίκευση των ήδη αξιοποιούμενων θεωρητικών και μεθοδολογικών προσεγγίσεων και των ερευνητικών εργαλείων από το χώρο της Κοινωνιολογίας των Κοινωνικών Κινημάτων, των Θεωριών Οργάνωσης, της Κοινωνικής Ψυχολογίας. Και, γενικότερα, των Κοινωνικών Επιστημών.

4. Την οργάνωση και υποστήριξη μεταπτυχιακών και διδακτορικών διατριβών στα υπό μελέτη αντικείμενά του

5. Την παραγωγή σύγχρονου παιδαγωγικού και ερευνητικού υλικού σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, όπως η έκδοση άρθρων, περιοδικών, βιβλίων και συλλογικών τόμων.

6. Την ανάληψη εκτέλεσης ερευνητικών, επιμορφωτικών έργων ή μελετών από άλλους φορείς, δημόσιους ή ιδιωτικούς.

7. Την ανάπτυξη συνεργασιών με άλλα συναφή εργαστήρια, ερευνητικά κέντρα και ΑΕΙ της Ελλάδας και της αλλοδαπής, με στόχο την ενίσχυση της διεπιστημονικής έρευνας στα αντικείμενα του ενδιαφέροντός του.

8. Την παραγωγή γνώσεων που μπορούν να μετασχηματιστούν σε συμβουλευτικές υπηρεσίες που μπορούν να αξιοποιηθούν από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς.

Την ανάπτυξη δράσεων σε συνέργεια με τις τοπικές κοινωνίες όπου εδρεύει το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, αποσκοπώντας στην ευαισθητοποίηση των πολιτών σε θέματα συλλογικών δράσεων και αυτοοργάνωσης για την αποτελεσματική διατύπωση κοινωνικών αιτημάτων και τη διεκδίκηση κοινωνικών μεταρρυθμίσεων στην κατεύθυνση της ανάδειξης νέων κοινωνικών αναγκών και κατάκτησης νέων δικαιωμάτων, ειδικά των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.

– Εργαστήριο Κοινωνικής και Πολιτισμικής Ψηφιακής Τεκμηρίωσης (<http://www.aegean.gr/culturelab/>).

Ιδρύθηκε με το Π.Δ. 304/2002. Διευθυντής του εργαστηρίου Κοινωνικής και Πολιτισμικής Ψηφιακής Τεκμηρίωσης είναι η Καθηγήτρια Αναστασία Ζήση.

Το Εργαστήριο Κοινωνικής και Πολιτισμικής Ψηφιακής Τεκμηρίωσης εξυπηρετεί διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες σε θέματα Επικοινωνίας και Ψηφιακής Τεκμηρίωσης των κοινωνικών και πολιτισμικών δεδομένων

Το Εργαστήριο έχει ως αποστολή:

- Την κάλυψη σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών του Τμήματος Κοινωνιολογίας καθώς και των άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου, στα αντικείμενα με τα οποία ασχολείται.

- Την τεκμηρίωση, την έρευνα και την μελέτη στα θέματα Επικοινωνίας και Ψηφιακής Τεκμηρίωσης των κοινωνικών και πολιτισμικών δεδομένων.

- Την παραγωγή σύγχρονου κοινωνιολογικού, πολιτισμικού και παιδαγωγικού υλικού, με την ευρεία έννοια και ιδιαίτερα περιοδικών, βιβλίων, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.

- Την διοργάνωση ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων εκδηλώσεων με στόχο την επιστημονική εμπάθυνση και την διάδοση των αποτελεσμάτων της όλης ερευνητικής εργασίας.

-Την εκτέλεση ερευνητικών προγραμμάτων αντίστοιχου περιεχομένου.

-Την ανάληψη εκτέλεσης ερευνητικών ή επιμορφωτικών έργων από άλλους φορείς, δημόσιους ή ιδιωτικούς.

-Την ανάπτυξη της διεπιστημονικής έρευνας στα αντικείμενα του ενδιαφέροντος του, και για τον λόγο αυτό την ανάπτυξη συνεργασιών με άλλα αντίστοιχα εργαστήρια, ερευνητικά κέντρα και ΑΕΙ της Ελλάδας και του εξωτερικού.

-Την οργάνωση και υποβοήθηση μεταπτυχιακών ερευνών.

-Την υποβοήθηση και την ανάπτυξη της θεωρητικής έρευνας στην χώρα μας στα αντικείμενά του.

-Την παροχή υπηρεσιών κατά τα προβλεπόμενα στο ΠΔ 159/1984 (Α΄53).

- Εργαστήριο Κοινωνικών και Πολιτικών Θεσμών (<http://www.aegean.gr/ekpt/>).
Ιδρύθηκε με το Π.Δ. 304/2002. Διευθυντής του Εργαστηρίου Κοινωνικών και Πολιτικών Θεσμών είναι ο Καθηγητής Πάνος Γρηγορίου.

Το Εργαστήριο Κοινωνικών και Πολιτικών Θεσμών εξυπηρετεί διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες σε θέματα θεωρίας, έρευνας και τεκμηρίωσης δεδομένων του εθνικού, ευρωπαϊκού και διεθνούς θεσμικού, κοινωνικού, οικονομικού και πολιτικού συστήματος.

Το Εργαστήριο έχει ως αποστολή:

- Την κάλυψη σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών του Τμήματος Κοινωνιολογίας καθώς και των άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου, στα αντικείμενα με τα οποία ασχολείται.

- Την τεκμηρίωση, την έρευνα και την μελέτη σε θέματα θεσμικού σχεδιασμού, κοινωνιολογίας των πολιτικών θεσμών και πρακτικών, ευρωπαϊκών θεσμών και πολιτικών, διεθνούς δικαίου και πολιτικής και ιδιαίτερα ευρωπαϊκής διακυβέρνησης και προστασίας δικαιωμάτων του ανθρώπου στην Ευρώπη.

- Την παραγωγή ερευνητικού και παιδαγωγικού υλικού σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή. Ειδικότερα, την έκδοση βιβλίων και περιοδικών εκδόσεων περί το διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό πολιτικό, θεσμικό, νομικό σύστημα.

- Την διοργάνωση ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων εκδηλώσεων με στόχο την επιστημονική εμβάθυνση και την διάδοση των αποτελεσμάτων της όλης ερευνητικής εργασίας

- Την κάλυψη των ερευνητικών και παιδαγωγικών προτεραιοτήτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών *Ευρωπαϊκές Κοινωνίες και Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση* καθώς και των ειδικών σεμιναριακών κύκλων του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών *περί την Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση, τα Δικαιώματα του Ανθρώπου στην Ευρώπη και τους Διεθνείς Οργανισμούς*.

- Την υποστήριξη των ειδικών σεμιναριακών κύκλων του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών με θέμα *European Doctoral School on the Common Security and Defence Policy*, που διοργανώνονται στο πλαίσιο του *European Security and Defence College* του οποίου το Εργαστήριο Κοινωνικών και Πολιτικών Θεσμών αποτελεί βασικό θεσμικό εταίρο

- Την υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων αλλά και την διοργάνωση σεμιναριακών κύκλων παροχής εξειδικευμένης γνώσης στο πλαίσιο των δράσεων του *Ευρωπαϊκού Κέντρου Jean Monnet*, ειδικότερα εκείνων που πραγματοποιούνται υπό την αιγίδα του *Jean Monnet European Network Governance, Pluralism and Trans-nationalisation in Europe*, του οποίου την ευθύνη λειτουργίας έχει ο Διευθυντής του Εργαστηρίου Καθηγητής Πάνος Γρηγορίου (βλ. www.govunet.eu)

- Την ανάληψη εκτέλεσης ερευνητικών ή επιμορφωτικών έργων από άλλους φορείς, δημόσιους ή ιδιωτικούς.

- Την ανάπτυξη της διεπιστημονικής έρευνας στα αντικείμενα του ενδιαφέροντος του, και για τον λόγο αυτό την ανάπτυξη συνεργασιών με άλλα αντίστοιχα εργαστήρια, ερευνητικά κέντρα και ΑΕΙ της Ελλάδας και του εξωτερικού.

- Την οργάνωση και υποβοήθηση μεταπτυχιακών και διδακτορικών ερευνών.

- Την υποβοήθηση και την ανάπτυξη της θεωρητικής έρευνας στην χώρα μας στα αντικείμενά του,

- Την λειτουργία του *Ευρωπαϊκού Κέντρου Πληροφόρησης Βορείου Αιγαίου (Europe Direct)* με σκοπό την εξειδικευμένη ενημέρωση του ευρέος κοινού της περιφέρειας του Βορείου Αιγαίου γύρω από θέματα ευρωπαϊκής επικαιρότητας

- Την λειτουργία του *Κέντρου Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης Γ. Παπαδημητρίου* που επιτρέπει σε κάθε ενδιαφερόμενο την πρόσβαση στα ειδικά αρχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και σε μια εξειδικευμένη βιβλιοθήκη, που διαθέτει ελληνική και ξενόγλωσση βιβλιογραφία περί τους ευρωπαϊκούς και διεθνείς θεσμούς αλλά και τις πολιτικές

- Την παροχή υπηρεσιών κατά τα προβλεπόμενα στο ΠΔ 159/1984 (Α'53).

- Εργαστήριο Κοινωνιολογίας της Νεότητας, του Ελεύθερου Χρόνου και του Αθλητισμού (<http://www.soc.aegean.gr/index.php/gr-ereyna/gr-eknexa>).

Ιδρύθηκε με το Π.Δ. 296/2002. Διευθυντής του εργαστηρίου Κοινωνιολογίας της Νεότητας, του Ελεύθερου Χρόνου και του Αθλητισμού είναι ο Καθηγητής Γεωργούλας Ευστράτιος.

Το Εργαστήριο Κοινωνιολογίας της Νεότητας, του Ελεύθερου Χρόνου και του Αθλητισμού εξυπηρετεί διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες σε θέματα του Τομέα Κοινωνιολογίας της νεότητας, του αθλητισμού και της αναψυχής.

Το Εργαστήριο έχει ως αποστολή:

- Την κάλυψη σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών του Τμήματος Κοινωνιολογίας καθώς και των άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου, στα αντικείμενα με τα οποία ασχολείται.

- Την τεκμηρίωση, την έρευνα και την μελέτη στα θέματα του Τομέα Κοινωνιολογίας της εγκληματολογίας, της νεότητας, του αθλητισμού, του ελεύθερου χρόνου και της αναψυχής.

- Την παραγωγή σύγχρονου κοινωνιολογικού, πολιτισμικού και παιδαγωγικού υλικού, με την ευρεία έννοια και ιδιαίτερα περιοδικών, βιβλίων, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.

- Την εκπόνηση προγραμμάτων διαχείρισης του ελεύθερου χρόνου, τη μελέτη μορφών εγκληματικής ή αποκλίνουσας συμπεριφοράς (π.χ. κακοποίηση ανηλίκων, βία στα γήπεδα, βία στο σχολείο) και την πρόληψη της εγκληματικότητας και της νεανικής παραβατικότητας.

- Την διοργάνωση ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων εκδηλώσεων με στόχο την επιστημονική εμβάθυνση και την διάδοση των αποτελεσμάτων της όλης ερευνητικής εργασίας.

- Την εκτέλεση ερευνητικών προγραμμάτων αντίστοιχου περιεχομένου.

- Την ανάληψη εκτέλεσης ερευνητικών ή επιμορφωτικών έργων από άλλους φορείς, δημόσιους ή ιδιωτικούς.

- Την ανάπτυξη της διεπιστημονικής έρευνας στα αντικείμενα του ενδιαφέροντος του, και για τον λόγο αυτό την ανάπτυξη συνεργασιών με άλλα αντίστοιχα εργαστήρια, ερευνητικά κέντρα και ΑΕΙ της Ελλάδας και του εξωτερικού.

- Την οργάνωση και υποβοήθηση μεταπτυχιακών ερευνών.

- Την υποβοήθηση και την ανάπτυξη της θεωρητικής έρευνας στην χώρα μας στα αντικείμενά του.

- Την παροχή υπηρεσιών κατά τα προβλεπόμενα στο ΠΔ 159/1984 (Α'53).

- Εργαστήριο Κοινωνιολογίας της Εργασίας και των Επαγγελμάτων με Έμφαση τις Νέες Τεχνολογίες (<http://www.aegean.gr/ergaxia//ergaxia.html>).

Ιδρύθηκε με το Π.Δ. 296/2002. Διευθυντής του εργαστηρίου Κοινωνιολογίας της Εργασίας και των Επαγγελμάτων με Έμφαση τις Νέες Τεχνολογίες είναι ο Καθηγητής Γεώργιος Τσομπάνογλου.

Το Εργαστήριο Κοινωνιολογίας της Εργασίας και των Επαγγελματών με Έμφαση τις Νέες Τεχνολογίες, το οποίο εξυπηρετεί διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες σε θέματα του Τομέα Κοινωνιολογία της Εργασίας και της Τεχνολογίας.

Το Εργαστήριο έχει ως αποστολή:

- Την κάλυψη σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών του Τμήματος Κοινωνιολογίας καθώς και των άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου, στα αντικείμενα με τα οποία ασχολείται, όπως αυτά προσδιορίζονται στο άρθρο 1.

- Την τεκμηρίωση, την έρευνα και την μελέτη στα θέματα του Τομέα Κοινωνιολογία της Εργασίας και της Τεχνολογίας.

- Την παραγωγή σύγχρονου κοινωνιολογικού, πολιτισμικού και παιδαγωγικού υλικού, με την ευρεία έννοια και ιδιαίτερα περιοδικών, βιβλίων, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.

- Την διοργάνωση ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων εκδηλώσεων με στόχο την επιστημονική εμβάθυνση και την διάδοση των αποτελεσμάτων της όλης ερευνητικής εργασίας.

- Την εκτέλεση ερευνητικών προγραμμάτων αντίστοιχου περιεχομένου.

- Την ανάληψη εκτέλεσης ερευνητικών ή επιμορφωτικών έργων από άλλους φορείς, δημόσιους ή ιδιωτικούς.

- Την ανάπτυξη της διεπιστημονικής έρευνας στα αντικείμενα του ενδιαφέροντος του, και για τον λόγο αυτό την ανάπτυξη συνεργασιών με άλλα αντίστοιχα εργαστήρια, ερευνητικά κέντρα και ΑΕΙ της Ελλάδας και του εξωτερικού.

- Την οργάνωση και υποβοήθηση μεταπτυχιακών ερευνών.

- Την υποβοήθηση και την ανάπτυξη της θεωρητικής έρευνας στην χώρα μας στα αντικείμενά του.

- Την παροχή υπηρεσιών κατά τα προβλεπόμενα στο ΠΔ 159/1984 (Α'53).

- Εργαστήριο Κοινωνικής Πληροφορικής, Στατιστικής και Ερευνητικών Υποδομών (<http://ekpsei.aegean.gr/> , <http://ekpsei.aegean.gr/NewSite/>)

Διευθυντής του εργαστηρίου Κοινωνικής Πληροφορικής, Στατιστικής και Ερευνητικών Υποδομών είναι ο Καθηγητής Κώστας Ρόντος.

Το Εργαστήριο Κοινωνικής Πληροφορικής, Στατιστικής και Ερευνητικών Υποδομών εξυπηρετεί διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες σε θέματα κοινωνικών εφαρμογών πληροφορικής, στατιστικής και ερευνητικών υποδομών. και ιδιαίτερα στην συλλογή, επεξεργασία, ανάλυση και αποθήκευση δημογραφικών, κοινωνικών και πολιτισμικών δεδομένων .

Το Εργαστήριο έχει ως αποστολή:

- Την κάλυψη σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών του Τμήματος Κοινωνιολογίας καθώς και των άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου, στα αντικείμενα με τα οποία ασχολείται.

- Την τεκμηρίωση, την έρευνα και την μελέτη στα θέματα έρευνας και ανάλυσης των κοινωνικών και πολιτισμικών δεδομένων.

- Την παραγωγή σύγχρονου κοινωνιολογικού, πολιτισμικού και παιδαγωγικού υλικού, με την ευρεία έννοια και ιδιαίτερα περιοδικών, βιβλίων, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.

- Την διοργάνωση ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων εκδηλώσεων με στόχο την επιστημονική εμπάθυνση και την διάδοση των αποτελεσμάτων της όλης ερευνητικής εργασίας.

- Την εκτέλεση ερευνητικών προγραμμάτων αντίστοιχου περιεχομένου.

- Την ανάληψη εκτέλεσης ερευνητικών ή επιμορφωτικών έργων από άλλους φορείς, δημόσιους ή ιδιωτικούς.

- Την ανάπτυξη της διεπιστημονικής έρευνας στα αντικείμενα του ενδιαφέροντος του, και για τον λόγο αυτό την ανάπτυξη συνεργασιών με άλλα αντίστοιχα εργαστήρια, ερευνητικά κέντρα και ΑΕΙ της Ελλάδας και του εξωτερικού.

- Την οργάνωση και υποβοήθηση μεταπτυχιακών ερευνών.

- Την υποβοήθηση και την ανάπτυξη της θεωρητικής και εμπειρικής έρευνας στην χώρα μας στα αντικείμενά του.

- Την παροχή υπηρεσιών κατά τα προβλεπόμενα στο ΠΔ 159/1984 (Α'53).

Λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της σύγχρονης κοινωνικής πραγματικότητας η οργάνωση και λειτουργία ενός εργαστηρίου που να αναπτύσσει ερευνητική και διδακτική δραστηριότητα σε θέματα κοινωνικής πληροφορικής, στατιστικής και ερευνητικών υποδομών σε θεωρητικό επίπεδο αλλά και στην εφαρμογή τους στην παραγωγή γνώσης πάνω σε καίρια κοινωνικο-οικονομικά προβλήματα αποτελεί, πιστεύουμε, μια αναγκαιότητα.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια αναγκών και στόχων ιδρύθηκε το Εργαστήριο Κοινωνικής Πληροφορικής και Στατιστικής, η σημασία του οποίου καθίσταται μεγαλύτερη λόγω της λειτουργίας του μέσα σε ένα Τμήμα Κοινωνιολογίας και όχι σε άμεσα σχετιζόμενα, με τα εν λόγω αντικείμενα, Τμήματα, όπως Πληροφορικής, Στατιστικής, κλπ. Η διάσταση αυτή όχι μόνο αξιοποιεί την εμπειρία και τις γνώσεις των μελών του εργαστηρίου αλλά αναδεικνύει ταυτόχρονα τη σύγχρονη τάση της διεπιστημονικότητας και την συνύπαρξη της ταυτόχρονης προόδου της Κοινωνιολογικής Θεωρίας με την Εμπειρική Κοινωνιολογία και τις υποδομές της.

Στα πλαίσια της λειτουργίας του το εργαστήριο πλαισιώνεται με υποδομές πληροφορικής, σε μηχανήματα και λογισμικό και κυρίως επεκτείνεται στην συσσώρευση και την κατάλληλη οργάνωση κοινωνικών και οικονομικών δεδομένων και δεικτών. Ο όγκος η δομή και η οργάνωση των δεδομένων είναι κυρίως τα στοιχεία που αποδίδουν αξία τόσο εκπαιδευτική όσο και ερευνητική σε ένα εργαστήριο των κοινωνικών επιστημών. Ένα μέρος αυτού του λογισμικού και των ερευνητικών υποδομών είναι σήμερα τυποποιημένο και το γνωρίζουν οι κοινωνικοί επιστήμονες που εμπλέκονται στην εμπειρική έρευνα, ενώ ένα άλλο

σημαντικό μέρος είναι προϊόν της ίδιας της ερευνητικής δραστηριότητας του εργαστηρίου και επομένως αναπτύσσεται από τους ερευνητές που συμμετέχουν σ' αυτό.

Η συνύπαρξη Κοινωνιολόγων, Οικονομολόγων και λοιπών Κοινωνικών Επιστημόνων ως και ειδικών στο Σχεδιασμό και Διενέργεια Ερευνών, στην Πληροφορική, τη Στατιστική, την Δημογραφία και την Ποιοτική Έρευνα εξασφαλίζει την διεπιστημονική αντιμετώπιση των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών και ανησυχιών των μελών του εργαστηρίου γεγονός που έχει αποδειχθεί και στην πράξη από την μέχρι σήμερα δραστηριότητά του.

Τα τελευταία τρία χρόνια τα μέλη αλλά και οι συνεργαζόμενοι στις επιμέρους έρευνες του εν λόγω εργαστηρίου έχουν αναπτύξει σημαντικό ερευνητικό έργο ενώ υποστηρίζουν και τις εκπαιδευτικές ανάγκες των φοιτητών τους σε εργαλεία και δεδομένα, όπως θα αναπτυχθεί σε άλλο σημείο της ιστοσελίδας.

– Εργαστήριο Πληροφορικής (<http://www.soc.aegean.gr/index.php/gr-ereyna/gr-pclab>).

Με την έναρξη λειτουργίας του, το Τμήμα Κοινωνιολογίας έδωσε ιδιαίτερη βαρύτητα στη χρήση και εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στους κλάδους των Κοινωνικών Επιστημών, όπως για παράδειγμα η εφαρμοσμένη κοινωνική έρευνα, η χρήση του Διαδικτύου, κ.λ.π., ερευνώντας και αναλύοντας ταυτόχρονα τα νέα κοινωνικά ζητήματα, όπως αυτά προκύπτουν μέσα από την καθημερινή χρήση της τεχνολογίας. Στο Τμήμα Κοινωνιολογίας λειτουργεί Κέντρο Η/Υ (Εργαστήριο), το οποίο είναι στην ελεύθερη χρήση των φοιτητών του Τμήματος, και επιπλέον έχει στόχο την τεχνολογική υποστήριξη στους παρακάτω τομείς δράσης του:

- α. το διδακτικό και ερευνητικό έργο,
- β. την οργάνωση σεμιναρίων, συνεδρίων και διαλέξεων,
- γ. την παροχή διοικητικών υπηρεσιών, και
- δ. την εν γένει λειτουργία του Τμήματος.

Το Εργαστήριο Η/Υ βρίσκεται στο κτίριο «Τμήμα Επιστημών της Θάλασσας» (Λόφος Ξενία) στον 2ο όροφο αίθουσα Β.04. Το Εργαστήριο Η/Υ είναι πιστοποιημένο ως Κέντρο Πιστοποίησης Εκπαιδευτικών στα πλαίσια του προγράμματος «Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση και εφαρμογή των Τ.Π.Ε. στη διδακτική πράξη» (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και δια Βίου Μάθηση»).

Στο Τμήμα λειτουργεί επίσης η έδρα Jean Monnet, με Κάτοχο της Ευρωπαϊκής Έδρας τον Καθηγητή κ. Γρηγορίου Παναγιώτη (<http://www.aegean.gr/jeanmonnet/>).

Σύμφωνα με τον σχεδιασμό του Τμήματος Κοινωνιολογίας θα ιδρυθούν στο μέλλον τα ακόλουθα εργαστήρια:

Τομέας Κοινωνιολογικής Θεωρίας- Μακροκοινωνιολογίας

1. Εργαστήριο Κοινωνικής Θεωρίας, Ορολογικές Βάσεις Γνώσης της σύγχρονης Κοινωνιολογίας

Τομέας Κοινωνιολογίας των Πόλεων και Αγροτικής Κοινωνιολογίας

2. Εργαστήριο Νησιωτικής και Αγροτικής Κοινωνιολογίας.

Τομέας Κοινωνιολογίας της Νεότητας, του Αθλητισμού και της Αναψυχής

3. Εργαστήριο εκπαιδευτικών και εποπτικών μέσων.

Το Τμήμα Κοινωνιολογίας σύμφωνα με τον σχεδιασμό του θα συγκροτηθεί μελλοντικά στους ακόλουθους ακαδημαϊκούς Τομείς:

(Α) Τομέας Κοινωνιολογικής Θεωρίας – Μακροκοινωνιολογίας- Συγκριτικής Κοινωνιολογίας.

(Β) Τομέας Κοινωνιολογίας της Εργασίας και της Τεχνολογίας.

(Γ) Τομέας Κοινωνιολογίας των Πόλεων και Αγροτικής Κοινωνιολογίας.

(Δ) Τομέας της Κοινωνιολογίας της Νεότητας, του Αθλητισμού και της Αναψυχής.

(Ε) Τομέας Μεθόδων και Τεχνικών της Κοινωνικής Έρευνας.

(ΣΤ) Τομέας Πολιτικών Θεσμών.

1. Αρχές και Δομή του Προγράμματος Σπουδών

Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Κοινωνιολογίας αποτελεί:

α) το παιδαγωγικό μέσο για την επίτευξη των στόχων του Τμήματος και συγχρόνως

β) τη βάση πάνω στην οποία αναπτύσσεται η ερευνητική στρατηγική του.

Σε σχέση με το παιδαγωγικό του στόχο, το Πρόγραμμα Σπουδών περιλαμβάνει:

Α) Τη διάκριση των μαθημάτων σε Υποχρεωτικά, Υποχρεωτικά κατ' επιλογή και Σεμινάρια.

Τα Υποχρεωτικά είναι τα μαθήματα που κρίνονται απαραίτητα για τη βασική θεωρητική και μεθοδολογική εκπαίδευση του φοιτητή μέσα από την οποία συγκροτεί την κοινωνιολογική του ταυτότητα. Τα μαθήματα αυτά ο φοιτητής είναι υποχρεωμένος να τα παρακολουθήσει επιτυχώς, ως απαραίτητη προϋπόθεση για την απονομή πτυχίου.

Τα Υποχρεωτικά κατ' επιλογή είναι μαθήματα που συμπληρώνουν την επιστημονική φυσιογνωμία του φοιτητή και παρέχουν περισσότερο εξειδικευμένες γνώσεις οι οποίες θεωρούνται βασικές για ευρεία κατηγορία κοινωνιολογικών απασχολήσεων στην

αγορά εργασίας. Από τα μαθήματα αυτά ο φοιτητής είναι υποχρεωμένος να επιλέξει συγκεκριμένο αριθμό από δεδομένο πίνακα.

Τα Σεμινάρια καλύπτουν ιδιαίτερες επιστημονικές αναζητήσεις ή περισσότερο εντοπισμένες ειδικές επιλογές. Από τον πίνακα των σεμιναριακών μαθημάτων, ο φοιτητής πρέπει να επιλέξει έναν ορισμένο αριθμό που καλύπτει τις κυριότερες επαγγελματικές ειδικότητες της κοινωνιολογίας.

Β) Τα μαθήματα είναι περιορισμένα σε αριθμό κατά εξάμηνο ώστε να μην κατακερματίζεται η οργάνωση της μελέτης και της εργασίας του φοιτητή. Καλύπτουν έτσι ευρεία πεδία και συνθετικές ενότητες ύλης.

Γ) Η διδασκαλία πραγματοποιείται με τη μέθοδο της μελέτης επιλεγμένης βιβλιογραφίας υπό την καθοδήγηση του διδάσκοντος που την ασκεί με υποβοηθητικά σεμιναριακά και φροντιστηριακά μαθήματα. Για την ανίχνευση της προόδου των φοιτητών απαιτείται η συγγραφή σύντομων εργασιών που καταδεικνύουν την κριτική αφομοίωση των γνωστικών αντικειμένων.

Δ) Οι ώρες διδασκαλίας ποικίλουν ανά μάθημα, αλλά συνήθως είναι 3. Ανάλογα με τον αριθμό των ωρών διδασκαλίας που απαιτούνται για κάθε συγκεκριμένο μάθημα ορίζεται και ο αριθμός των διδακτικών μονάδων που του αντιστοιχούν.

Σε σχέση με τους γενικότερους ερευνητικούς του στόχους το Τμήμα προσανατολίζεται σε τρεις βασικές κατευθύνσεις:

- (α). ΓΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ
- (β). ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ
- (γ). ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

- Ως προς τη Γενική Θεωρία, στόχος του Τμήματος είναι να συμβάλει στη μελέτη των θεωρητικών υποδειγμάτων και μοντέλων της κοινωνιολογίας, να προαγάγει τις μεθοδολογικές γνώσεις που συνδέονται με συγκεκριμένες εμπειρικές έρευνες και να συμμετάσχει ενεργά στις σύγχρονες συζητήσεις της διεθνούς κοινωνιολογικής κοινότητας.

- Ως προς τη Μεθοδολογία, ο στόχος είναι να αξιοποιηθούν τα κατάλληλα αναλυτικά και συνθετικά εργαλεία των κοινωνιολογικών μεθόδων, τόσο ποσοτικών όσο και

ποιοτικών, για την υποστήριξη της εμπειρικής έρευνας. Σε αυτό το στόχο συμβάλει η διευρυμένη χρήση των τεχνικών της πληροφορικής.

- Ως προς την Εμπειρική Έρευνα, το Τμήμα Κοινωνιολογίας εστιάζει σε συγκεκριμένες και τεκμηριωμένες έρευνες των σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων, όπως ο κοινωνικός αποκλεισμός, η υγεία, η ασθένεια, το έγκλημα και ο φόβος, η δημογραφική εξέλιξη, οι κοινωνικές και περιφερειακές ανισότητες, η εθνική και πολιτισμική σύγκρουση, οι χρήσεις του ελεύθερου χρόνου, η κατανομή της πολιτικής και πολιτισμικής επιρροής, η διάχυση της πληροφορίας και της γνώμης κ.ο.κ. Ιδιαίτερη θέση στις ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος έχουν ο ευρύτερος κοινωνικός και πολιτισμικός ιστός του Αρχιπελάγους καθώς και ο χώρος της Ανατολικής Μεσογείου.

2. Ο Θεσμός του Συμβούλου Σπουδών

Ο Σύμβουλος Σπουδών αποτελεί έναν θεσμό που έχει ως σκοπό την ουσιαστική βοήθεια στο φοιτητή ώστε να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά απορίες, προβλήματα και προκλήσεις του ακαδημαϊκού περιβάλλοντος. Η βοήθεια αυτή αφορά τις σπουδές, τα ερευνητικά ενδιαφέροντα, τον επαγγελματικό προσανατολισμό και ευρύτερα θέματα της ακαδημαϊκής σταδιοδρομίας του φοιτητή (μεταπτυχιακές σπουδές, υποτροφίες κλπ).

Ως Σύμβουλος Σπουδών ορίζεται, για κάθε φοιτητή, ένας Καθηγητής, είτε από τη Γενική Συνέλευση στο 1^ο έτος είτε, αργότερα, με ελεύθερη επιλογή από τους ίδιους τους φοιτητές με σχετική δήλωση που υποβάλλουν.

3. Προσφερόμενα Μαθήματα

Τα μαθήματα κατανέμονται ανά Εξάμηνο σύμφωνα με μία συγκεκριμένη παιδαγωγική και εκπαιδευτική λογική. Στα πρώτα Εξάμηνα δίδεται έμφαση σε μαθήματα εισαγωγής, βασικών κοινωνιολογικών γνώσεων και μεθοδολογίας. Από το τρίτο Εξάμηνο και έπειτα, τα γνωστικά πεδία διευρύνονται και συγχρόνως μερικεύονται εξετάζοντας συγκεκριμένες πλευρές των κοινωνικών και πολιτισμικών φαινομένων. Παράλληλα, η ανάπτυξη των μαθημάτων επιλογής επιτρέπει την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών στην υλοποίηση του προγράμματος σπουδών σε συνδυασμό με τη λειτουργία εργαστηρίων για κάθε Τομέα.

ΟΛΑ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΧΟΥΝ 6 ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ECTS).

Υ: Υποχρεωτικά, Ε: Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ

Η επιτυχία στα 17 υποχρεωτικά μαθήματα «κορμού» των τεσσάρων πρώτων εξαμήνων. Η συμπλήρωση κατ' ελάχιστο 240 πιστωτικών μονάδων – ECTS. Η επιτυχής παρακολούθηση τουλάχιστον 4 (τεσσάρων) σεμιναρίων.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

Διαδικασία επιλογής φοιτητών σε σεμινάριο και δήλωσής του:

Οι φοιτητές που ενδιαφέρονται να δηλώσουν σεμιναριακά μαθήματα θα πρέπει να εκδηλώσουν σχετικό ενδιαφέρον, απευθυνόμενοι στους διδάσκοντες, κατά την διάρκεια της πρώτης διάλεξης των μαθημάτων και στις ώρες που είναι προγραμματισμένα τα σεμινάρια ή με εναλλακτικό τρόπο που υποδεικνύει ο διδάσκοντας (π.χ. δήλωση συμμετοχής με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο προς τον διδάσκοντα).

Για την επιλογή των ενδιαφερομένων σε σεμινάριο, ισχύουν συνδυαστικά τα πιο κάτω κριτήρια:

α. Βαθμολογία σε προαπατούμενα ή συναφή με το σεμινάριο μαθήματα. Τα εν λόγω μαθήματα ορίζονται από τον/την διδάσκοντα/ουσα και είναι σταθερά.

β. Αριθμός σεμιναρίων που έχει ήδη δηλώσει ο φοιτητής/τρια. Προηγούνται οι φοιτητές/τριες που έχουν δηλώσει λιγότερα από 4 σεμινάρια (κατά ελάχιστο αριθμό σεμιναρίων).

γ. Ορίζεται ποσόστωση συμμετεχόντων φοιτητών στο σεμινάριο ανάλογα με το εξάμηνο φοίτησής τους. Επί των θέσεων του σεμιναρίου ορίζεται ποσοστό συμμετοχής από φοιτητές που φοιτούν στο ίδιο εξάμηνο με το εξάμηνο στο οποίο ανήκει το σεμινάριο και από φοιτητές που φοιτούν σε εξάμηνα μεγαλύτερα από το εξάμηνο του σεμιναρίου.

Διευκρινίζεται ότι η χρονική στιγμή της δήλωσης – αίτησης συμμετοχής σε σεμινάριο δεν επηρεάζει την τελική επιλογή.

Ο αριθμός των συμμετεχόντων στα σεμινάρια είναι κατ' ελάχιστο είκοσι (20) φοιτητές/φοιτήτριες και δεν μπορεί να υπερβαίνει τους/τις εικοσιπέντε (25).

Η παρακολούθηση των σεμιναρίων είναι υποχρεωτική. Μπορούν να γίνουν το πολύ έως τρεις (3) απουσίες (συμπεριλαμβανομένων των δικαιολογημένων απουσιών).

Οι διδάσκοντες κατατάσσουν όλους τους φοιτητές/τριες που ενδιαφέρονται να συμμετέχουν στο σεμινάριο, σύμφωνα με τα παραπάνω κριτήρια.

Η επιλογή των φοιτητών που θα συμμετέχουν στο σεμινάριο οριστικοποιείται τη 2η εβδομάδα των σεμιναρίων, αξιοποιώντας όπου χρειαστεί, τους επιλαχόντες από τη σειρά κατάταξης του συνόλου των φοιτητών που αιτήθηκαν-δήλωσαν συμμετοχή.

Μετά την τελική επιλογή, οι διδάσκοντες αποστέλλουν τους καταλόγους με τους επιλεγέντες φοιτητές/τριες στη Γραμματεία, η οποία κοινοποιεί τους τελικούς καταλόγους των συμμετεχόντων στα σεμινάρια.

Διευκρινίζεται, επομένως, ότι τα σεμιναριακά μαθήματα θα εμφανίζονται ως επιλέξιμα στην ηλεκτρονική πλατφόρμα StudentWeb μόνο μετά την ανακοίνωση του τελικού καταλόγου των επιλεγέντων φοιτητών/τριών στα σεμινάρια.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ

Στο Ερευνητικό Σεμινάριο παρουσιάζονται οι πτυχιακές και διπλωματικές εργασίες, εκθέσεις προόδου των διδακτορικών διατριβών ώστε να διασφαλίζεται η απαραίτητη δημοσιότητα, αλλά και εισηγήσεις διδασκόντων/διδασκουσών του Τμήματος Κοινωνιολογίας ώστε να αναπτυχθεί εντός του Τμήματος ένα φόρουμ για ακαδημαϊκή συζήτηση.

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Από το 1ο έως και το 4ο εξάμηνο ο ανώτατος αριθμός μαθημάτων που μπορεί να δηλωθεί ανά εξάμηνο είναι έξι (6). Κατά τα δυο πρώτα έτη σπουδών, δεν επιτρέπεται η δήλωση μαθημάτων ανώτερου εξαμήνου από αυτό που διανύει ο φοιτητής.

Από το 5ο έως το 7ο εξάμηνο σπουδών υπάρχει η δυνατότητα δήλωσης έως και επτά (7) μαθημάτων από τους φοιτητές υπό την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον τα δύο (2) από τα επτά (7) μαθήματα θα είναι μαθήματα προηγούμενων χρονολογικά εξαμήνων. Κατά το 8ο εξάμηνο υπάρχει η δυνατότητα δήλωσης έως και οκτώ (8) μαθημάτων από τους φοιτητές υπό την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον τα τρία (3) από τα οκτώ (8) μαθήματα θα είναι μαθήματα προηγούμενων χρονολογικά εξαμήνων.

Φοιτητές που φοιτούν πέραν του 8ου εξαμήνου σπουδών έχουν τη δυνατότητα δήλωσης έως και οκτώ (8) μαθημάτων ανά εξάμηνο. Η απόφαση αυτή (αρ. συνεδρ. Γενικής Συνέλευσης 18/06-07-2011) τίθεται σε ισχύ από το ακαδ. έτος 2012-2013 για όλους τους προπτυχιακούς φοιτητές του Τμήματος ανεξαρτήτως τους έτους εγγραφής.

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Δυνατότητα δήλωσης των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων α) Προετοιμασία και β) Έρευνα και Συγγραφή (πτυχιακή εργασία) έχουν οι φοιτητές με μέσο όρο βαθμολογίας 7,00 συμπεριλαμβανομένης της επίδοσης στο 7^ο εξάμηνο σπουδών. Η επιλογή φοιτητή/φοιτήτριας με μέσο όρο βαθμολογίας μικρότερο του 7,00 εναποτίθεται στη διακριτική ευχέρεια κάθε μέλους του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

Προϋποθέσεις δήλωσης: Οι φοιτητές που βρίσκονται στο τρίτο έτος σπουδών μπορούν να δηλώσουν το υποχρεωτικό επιλογής μάθημα της πρακτικής άσκησης υπό την προϋπόθεση ότι μέχρι το δεύτερο έτος σπουδών τους έχουν συγκεντρώσει τουλάχιστον 90 ECTS (15 μαθήματα) και οι φοιτητές του τέταρτου έτους να έχουν συγκεντρώσει μέχρι το τρίτο έτος σπουδών 120 ECTS (20 μαθήματα).

ΙΙΙ. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΈΤΟΥΣ 2022 – 2023

Συνοπτικός Πίνακας

	Εξάμηνο	Υποχρεωτικά	Επιλογής	Σεμινάρια	Μαθ. Εξαμήνου
1 ^ο Έτος	A (Χειμερινό)	5	-	-	5
	B (Εαρινό)	5	-	-	5
2 ^ο Έτος	Γ (Χειμερινό)	5	-	-	5
	Δ (Εαρινό)	2	8	-	10
3 ^ο Έτος	E (Χειμερινό)	-	9	2	11
	ΣΤ (Εαρινό)	-	5	5	10
4 ^ο Έτος	Z (Χειμερινό)	-	3	6	9
	H (Εαρινό)	-	6	5	11
	ΣΥΝΟΛΟ	17	31	18	66

Εξάμηνο Α' (Χειμερινό Εξάμηνο) (5 ΥΠΟ)

Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία

Κωδικός: 101 / Είδος: Υποχρεωτικό / Διδακτικές Μονάδες: 3 / Πιστωτικές Μονάδες ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-101-gr.pdf>

Διδάσκων: Ξυπολυτάς Νικόλαος

Γίνεται εισαγωγή σε βασικές έννοιες της επιστήμης της κοινωνιολογίας καθώς και στις κυριότερες θεωρήσεις των κλασικών της κοινωνιολογίας (Comte, Marx, Weber, Elias κ.ά.). Περαιτέρω, το μάθημα επισκοπεί μια σειρά θεματικές και ζητήματα από τα ευρύτερα γνωστικά πεδία της σύγχρονης κοινωνιολογίας. Ενδεικτικά, εξετάζονται ενότητες όπως: οι διαδικασίες κοινωνικοποίησης και οι μορφές τυπικού και άτυπου κοινωνικού ελέγχου καθώς και η έννοια της κοινωνικής τάξης· η ανάπτυξη των πολιτικών θεσμών αλλά και της γραφειοκρατίας ως απόκριση στις ανάγκες της μεταφουδαρχικής, βιομηχανικής κοινωνίας· η κοινωνική διαστρωμάτωση των βιομηχανικών κοινωνιών· ο ρόλος των μέσων μαζικής ενημέρωσης στην διαμόρφωση της κοινής γνώμης και την κατασκευή προτύπων συμπεριφοράς· η οικογένεια ως θεσμός κοινωνικής αναπαραγωγής και οι μετασχηματισμοί της· η έννοια του εγκλήματος και της παραβατικής συμπεριφοράς· η κοινωνική κατασκευή του φύλου κ.ά.

Κλασική Κοινωνιολογική Θεωρία

Κωδικός: 107 / Είδος: Υποχρεωτικό / Διδακτικές Μονάδες: 3 / Πιστωτικές Μονάδες ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-107-gr.pdf>

Διδάσκων: Μαραγκουδάκης Μανούσος /

Το μάθημα αποτελεί μία εισαγωγική προσέγγιση στην κοινωνιολογική θεωρία, μώνοντας τον/την φοιτητή/τρια στις θεμελιώδεις αρχές της όπως αυτές τέθηκαν τόσο τους «πατέρες» της κοινωνιολογίας, δηλ. τους Ντυρκέμ, Μαρξ, και Βέμπερ, όσο και σημαντικούς κοινωνικούς στοχαστές του 19^{ου} αιώνα. Θέματα όπως η νεωτερικότητα, η κοινωνική τάξη, η κοινωνική συνοχή και οι κοινωνικές συγκρούσεις, η ηθική και το συμφέρον, η διαφοροποίηση και η κινητικοποίηση, αποτελούν σημεία αναφοράς του μαθήματος.

Ποιοτικές Μέθοδοι και Τεχνικές των Κοινωνικών Επιστημών

Κωδικός: 325 / Είδος: Υποχρεωτικό / Διδακτικές Μονάδες: 3 / Πιστωτικές Μονάδες ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-325-gr.pdf>

Διδάσκων: Σαββάκης Μάνος /

Το μάθημα καλύπτει την παράδοση της ποιοτικής έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες και την σχέση της με μεθοδολογικά ζητήματα και θέματα χρήσης των διάφορων τεχνικών έρευνας. Ειδικότερα, η έμφαση δίνεται αφενός στα πολλαπλά ζητήματα σχεδιασμού της μεθοδολογικής στρατηγικής που ακολουθείται, και αφετέρου στα διάφορα προβλήματα εφαρμογής των ποικίλων ερευνητικών τεχνικών (π.χ. βιογραφική-αφηγηματική συνέντευξη, ανοιχτό

ερωτηματολόγιο, ημιδομημένες & ομαδικές συνεντεύξεις, ομάδες εστίασης, συμμετοχική παρατήρηση, ημερολόγια, αρχεία, αλληλογραφία, τεκμήρια πολλαπλών ειδών, κτλ).

Πολιτική Κοινωνιολογία

Κωδικός: 336 / Είδος: Υποχρεωτικό / Διδακτικές Μονάδες: 3 / Πιστωτικές Μονάδες ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-336-gr.pdf>

Διδάσκουσα: Μαρκαντωνάτου Μαρία

Γίνεται η εισαγωγή των φοιτητών και φοιτητριών στις κύριες προβληματικές του αντικειμένου της πολιτικής κοινωνιολογίας. Εξετάζονται ζητήματα σχετικά με την ιστορική καταγωγή, τα θεμελιώδη χαρακτηριστικά και την διοικητική οργάνωση του σύγχρονου κράτους, την λειτουργία των πολιτικών θεσμών και τις διαδικασίες νομιμοποίησης της πολιτικής εξουσίας. Ενδιαφέρουν, επίσης, οι διαφορετικές και σε μεγάλο βαθμό αντιμαχόμενες θεωρητικές προσεγγίσεις γύρω από το σύγχρονο κράτος και την σχέση κράτους-κοινωνίας: αυτή του πολιτικού φιλελευθερισμού, η βεμπεριανή θεώρηση, η μαρξιστική, η πλουραλιστική, η νεοθεσμική, η φεμινιστική θεώρηση, η θεωρία των ελίτ εξουσίας κ.ά. Έμφαση δίνεται, επίσης, στις τρέχουσες κοινωνικές εξελίξεις και μεταβολές αλλά και σε νέα μοντέλα διακυβέρνησης όπως αυτά διαμορφώνονται από διαδικασίες όπως η οικονομική φιλελευθεροποίηση και η διεθνοποίηση των μηχανισμών λήψης πολιτικών αποφάσεων.

Οικονομία και Κοινωνία στη Σύγχρονη Ελλάδα

Κωδικός: 601 / Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / Πιστωτικές Μονάδες ECTS: 6,

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-601-gr.pdf>

Διδάσκουσα: Συρμαλή Μαρία Ελένη

Η βασική θεωρητική και μεθοδολογική προσέγγιση που υιοθετείται έχει ως σκοπό την εξέταση και ανάλυση των σύγχρονων οικονομικών και κοινωνικών δομών που προσδίδουν στον ελληνικό κοινωνικό σχηματισμό τα ιδιαίτερα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά του εντός του ευρωπαϊκού και διεθνούς πλαισίου. Η οικονομική και κοινωνική συνιστώσα της ανάπτυξης, καθώς και η μεταξύ τους διάδραση, εξειδικεύονται σε ένα σύστημα ικανό, ώστε να κατανοηθούν οι αναπτυξιακές αφετηρίες της Σύγχρονης Ελλάδας. Το μάθημα είναι προσανατολισμένο στην κατεύθυνση της διεπιστημονικής διαχείρισης των οικονομικών φαινομένων, στοχεύοντας στη διάγνωση του χαρακτήρα των θεμελιακών εννοιών και πολιτικών που συνδέονται με την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. Η πρόσφατη οικονομική κρίση και οι μακροχρόνιες οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της

δημιουργούν ανάγκες ερμηνείας της υφιστάμενης πραγματικότητας, αλλά και αναζήτησης, επεξεργασίας και εφαρμογής κατάλληλων πολιτικών στο νέο οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο που διαμορφώνεται. Βάσει των ανωτέρω και υπό το πρίσμα της κοινωνικής θεώρησης της ανάπτυξης, τα ειδικότερα αντικείμενα που θα αναπτυχθούν στη διάρκεια των μαθημάτων άπτονται της ανάλυσης των χαρακτηριστικών της μετάβασης στις προαναφερθείσες δομές, της εξέλιξης του βιομηχανικού τομέα, του αγροτικού τομέα, του τομέα των υπηρεσιών, του εισοδήματος, της κοινωνικής οικονομίας και της ανταγωνιστικότητας. Αναλύεται η μορφολογία της ελληνικής κρίσης, ο καταμερισμός της εργασίας, η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. Έμφαση δίνεται στην εμπειρική τεκμηρίωση των θεωρητικών εννοιολογήσεων και στην παρουσίαση των διαθέσιμων στοιχείων ενώ αναλύονται διεξοδικά και οι ακολουθούμενες πολιτικές.

Εξάμηνο Β' (Εαρινό Εξάμηνο) (5 ΥΠΟ)

Κοινωνική Στατιστική

Κωδικός: 108 / __Είδος: Υποχρεωτικό / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-102-gr.pdf>

Διδάσκουσα: Παρασκευοπούλου Χριστίνα

Σκοπός αυτού του μαθήματος είναι να παρουσιασθούν οι βασικές αρχές της Στατιστικής με ένα μεθοδικό και επεξηγηματικό τρόπο, ώστε να μπορέσουν οι φοιτητές /τριες της κοινωνιολογίας να τους εφαρμόσουν σε διαφορετικά ερευνητικά ερωτήματα. Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται οι εισαγωγικές έννοιες της στατιστικής, της περιγραφικής στατιστικής, των πιθανοτήτων, των κατανομών πιθανοτήτων και της επαγωγικής στατιστικής. Μελετώνται οι βασικές θεωρητικές κατανομές και δίνεται έμφαση στη μελέτη των ανεξάρτητων τυχαίων μεταβλητών. Επιπρόσθετα, διατυπώνονται και αναπτύσσονται οι βασικότερες μέθοδοι για την εξαγωγή στατιστικών συμπερασμάτων σχετικά με τις παραμέτρους που χαρακτηρίζουν έναν πληθυσμό, με βάση ένα τυχαίο δείγμα που λαμβάνεται απ' αυτόν. Αναπτύσσονται διάφορες μέθοδοι σημείου εκτίμησης των παραμέτρων ενός πληθυσμού, καθώς και η εκτίμησή τους με τη βοήθεια των Διαστημάτων Εμπιστοσύνης. Άλλες μέθοδοι εξαγωγής στατιστικών συμπερασμάτων που εξετάζονται είναι αυτές των Ελέγχων υποθέσεων. Τέλος, παρουσιάζεται η απλή γραμμική παλινδρόμηση και η γραμμική συσχέτιση.

Ευρωπαϊκοί Θεσμοί

Κωδικός: 110 / Είδος: Υποχρεωτικό / Διδακτικές Μονάδες: 3 / Πιστωτικές Μονάδες ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-110-gr.pdf>

Διδάσκων: Γρηγόριου Παναγιώτης

Αντικείμενο του προπτυχιακού μαθήματος «ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ» είναι η ανάλυση των διαδικασιών της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης και η συσχέτιση της με τη λειτουργία και την πολιτική σημασία των θεσμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.). Αρχικά, γίνεται μία ιστορική αναδρομή στους θεσμικούς και πολιτικούς σταθμούς που επηρέασαν την διαμόρφωση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και στη συνέχεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Ένα άλλο σημείο ιδιαίτερης σημασίας για το μάθημα είναι η προσέγγιση των βασικών θεωριών που αναπτύχθηκαν προκειμένου να αποτυπώσουν τη διαδικασία της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και ενοποίησης. Αυτές είναι οι θεωρίες του φεντεραλισμού- ομοσπονδισμού, του λειτουργισμού και νεο-λειτουργισμού, καθώς και κάποιες διακυβερνητικές προσεγγίσεις. Το ενδιαφέρον του μαθήματος εστιάζεται επίσης στην ενδελεχή μελέτη των θεσμικών οργάνων της Ε.Ε. όπου και εντοπίζεται η πολιτική τους σημασία με βάση τις θεωρητικές παραμέτρους που αναλύθηκαν στην προηγούμενη ενότητα. Κατά συνέπεια, προβλέπεται μια ουσιαστική μύηση στο ενωσιακό θεσμικό δίκαιο. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο κατά πόσο οι θεσμοί της ΕΕ ξεχωριστά αλλά και οι μεταξύ τους σχέσεις, προωθούν ή παρεμποδίζουν τη διαδικασία της Ευρωπαϊκής ενοποίησης, μέσω κυρίως της συμμετοχής των παραπάνω οργάνων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Τέλος, έμφαση δίνεται επίσης σε θέματα όπως το Δίκαιο της ΕΕ, η Εξωτερική Δράση /ΚΕΠΠΑ της ΕΕ, η ευρωπαϊκή διακυβέρνηση, η ευρωπαϊκή ιθαγένεια (και τα δικαιώματα του ευρωπαίου πολίτη), η δημοσιονομική διακυβέρνηση και η ΟΝΕ.

Σύγχρονη Κοινωνιολογική Θεωρία

Κωδικός: 216 / Είδος: Υποχρεωτικό / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-216-gr.pdf>

Διδάσκων: Ναγόπουλος Νικόλαος

Το μάθημα αναφέρεται στα βασικά χαρακτηριστικά των κοινωνικών δομών και στα θεμέλια του κοινωνικού μετασχηματισμού. Με την εξέταση μορφών κοινωνικής στατικής και κοινωνικής δυναμικής, γίνεται αναφορά στη γένεση, τη λειτουργία και μετεξέλιξη των θεσμών, ενώ αναλύεται ο κοινωνικός μετασχηματισμός ως αποτέλεσμα της σύγκρουσης ανάμεσα στις κοινωνικές ομάδες αλλά και των νομοτελειικών αντιφάσεων του κοινωνικού συστήματος. Στη συνέχεια εξετάζεται η έννοια της αιτιότητας σε μορφές κοινωνικής μεταβολής, γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στις προϋποθέσεις διατήρησης ή μεταβολής των

κοινωνικών δομών και αναλύονται οι εξελικτικές και αντιεξελικτικές θεωρίες για τον κοινωνικό μετασχηματισμό. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται κριτικά η δομολειτουργική θεωρία και η σχετική ανεπάρκειά της στο να προσδιορίσει συγκεκριμένες κοινωνικές μεταβολές. Αναλύεται η λειτουργική ενότητα του κοινωνικού συστήματος καθώς και οι θεωρίες του δομισμού και του νεολειτουργισμού. Στο μάθημα δίδεται έμφαση στις αντιπαραθέσεις ανάμεσα στη δομολειτουργική θεωρία και τη θεωρία των συγκρούσεων σχετικά με τον κοινωνικό μετασχηματισμό. Παράλληλα εξετάζονται οι νομοτελειακές συνθήκες που οδηγούν στη μετεξέλιξη των κοινωνικών συστημάτων καθώς και οι προϋποθέσεις και η δυνατότητα πρόγνωσης ή ελέγχου της κοινωνικής μεταβολής.

Κοινωνιολογία της Παρέκκλισης

Κωδικός: 219 / Είδος: Υποχρεωτικό / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2018-219-gr.pdf>

Διδάσκων: Γεωργούλας Ευστράτιος

Το μάθημα εξετάζει τις θεωρητικές προσεγγίσεις της κοινωνιολογικής ανάλυσης της παρέκκλισης με επίκεντρο τη νεότητα. Ειδικότερα, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές του μαθήματος θα εμβαθύνουν τόσο στις αιτιοκρατικές προσεγγίσεις της παρεκκλίνουσας συμπεριφοράς στο πλαίσιο της θετικιστικής εγκληματολογίας όσο και στις θεωρητικές προσεγγίσεις της κριτικής εγκληματολογίας, με ειδική αναφορά στη θυματολογία. Επιπροσθέτως, στο μάθημα σκιαγραφείται το θεσμικό πλαίσιο και οι αντιεγκληματικές πολιτικές στην Ελλάδα και σε διεθνές επίπεδο μέσω συγκεκριμένων μελετών περίπτωσης. Ταυτόχρονα και στο πλαίσιο της εστίασης του μαθήματος στη νεότητα, θα επιδιωχθεί η κατανόηση και η λειτουργική χρήση εννοιών και μεθοδολογικών εργαλείων σε σχέση με ζητήματα όπως η πρόληψη και η αντιμετώπιση της νεανικής παραβατικότητας. Η έμφαση του μαθήματος θα δίνεται σε ειδικά θέματα προστασίας της νεότητας και κυρίως σε ζητήματα τοξικομανιών και παρεκκλίνουσων συμπεριφορών.

Η Ταξική Διάρθρωση των Σύγχρονων Κοινωνιών

Κωδικός: 501 / Είδος: Υποχρεωτικό / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2018-501-gr.pdf>

Διδάσκων: Αλεξίου Αθανάσιος

Στο μάθημα αυτό εξετάζεται η ταξική διάρθρωση των κοινωνιών ως ιστορική διαδικασία. Επιχειρείται, δηλαδή να αναδειχθούν οι παράγοντες που καθορίζουν την ταξική διάρθρωση και συμβάλλουν σε αλλαγές στη κοινωνική διαστρωμάτωση των σύγχρονων

κοινωνιών. Στο επίκεντρο του μαθήματος θα είναι θεωρήσεις που επιχειρούν να ερμηνεύσουν υποδειγματικά τη δυναμική κοινωνικών συλλογικοτήτων (κοινωνικές τάξεις, κοινωνικά στρώματα, κοινωνικο-πολιτισμικά περιβάλλοντα κ.λπ.) που έχουν προκληθεί από την αναδιάρθρωση της παραγωγής, τις μεταμορφώσεις της μισθωτής εργασίας και τους μετασχηματισμούς της κοινωνίας. Στο πρώτο επίπεδο ανάλυσης του μαθήματος εξετάζονται οι μαρξιστικές (και νεομαρξιστικές) ερμηνείες της ταξικής διάρθρωσης και των ταξικών σχέσεων και οι βεμπεριανές (και νεοβεμπεριανές) προσεγγίσεις της κοινωνικής διαστρωμάτωσης με τα αντίστοιχα μεθοδολογικά εργαλεία ανάλυσης. Σ' ένα δεύτερο επίπεδο ανάλυσης του μαθήματος επιχειρείται η σύζευξη θεωρητικών μοντέλων (Παραδειγμάτων) με την ιστορική πραγματικότητα, ώστε να είναι εφικτή η διαχρονική (ιστορική) και συγχρονική εξέταση κοινωνικών μορφωμάτων που υπό όρους μετεξελίσσονται σε «συλλογικούς φορείς δράσης». Επομένως η θεωρητικοποίηση της ταξικής διάρθρωσης των παραδοσιακών κοινωνιών σε αντιδιαστολή με την αντίστοιχη των σύγχρονων κοινωνιών, θα αναδείξει την ιστορικότητα αλλά και τη δυναμική συστημάτων ταξικής διάρθρωσης.

Εξάμηνο Γ (Χειμερινό Εξάμηνο)

Κοινωνιολογία της Εργασίας

Κωδικός: 214 / Είδος: Υποχρεωτικό / Διδακτικές Μονάδες: 3 / Πιστωτικές Μονάδες ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-214-gr.pdf>

Διδάσκων: Πουλημάς Μιχάλης

Το μάθημα επιχειρεί να αναδείξει την ποικιλία των εργασιακών πρακτικών και θεσμών που υπάρχουν στις σύγχρονες κοινωνίες και να ερμηνεύσει τον ρόλο της εργασίας, των εργαζομένων και των εργατικών κινητοποιήσεων στο πλαίσιο των καπιταλιστικών κοινωνικών σχηματισμών. Βασικοί άξονες του μαθήματος είναι η σχέση της κοινωνιολογικής επιστήμης με την εργασία και την απασχόληση και η σχέση μεταξύ της μισθωτής εργασίας και της καπιταλιστικής οργάνωσης της κοινωνίας. Οι μετασχηματισμοί που σημειώνονται στην επαγγελματική δομή προσεγγίζονται στη θεωρητική τους διάσταση και συγκριτικά στο πλαίσιο των διαφορετικών σχολών κοινωνιολογικής σκέψης, μεταξύ των οποίων η Μαρξιστική και η Ντυρκεμιανή. Επίσης, παρουσιάζονται οι σύγχρονες θεωρίες για τον ρόλο της εργασίας στις μεταβιομηχανικές κοινωνίες. Αναλύεται ο ρόλος των τεχνολογικών επαναστάσεων, η επέκταση του τομέα των υπηρεσιών και η σημασία της ειδικευμένης εργασίας. Παράλληλα, εξετάζεται ο ρόλος των εργατικών συνδικάτων, των εργοδοτών και άλλων ομάδων πίεσης στο πλαίσιο κορπορατιστικών πολιτικών δομών. Το μάθημα προσεγγίζει επίσης τις θεωρίες για τη δυαδικότητα και την κατάτμηση της αγοράς εργασίας

και τη σχέση τους με τις πολιτικές ρύθμισης/απορρύθμισης των εργασιακών σχέσεων και της υποβάθμισης μιας κατηγορίας εργαζομένων. Τέλος, δίνεται έμφαση στο ζήτημα της σχέσης της εργασίας με συγκεκριμένα κοινωνικά στρώματα, όπως το πρεκαριάτο και οι φτωχοί εργαζόμενοι, στο ζήτημα των έμφυλων διαφορών στην εργασία και στα επαγγέλματα, στα συστήματα οργάνωσης και ελέγχου της εργασιακής δραστηριότητας και του εργασιακού χρόνου, στις εκτιμήσεις των ατόμων για την ικανοποίηση και την ποιότητα της εργασίας τους, στις κοινωνικές πολιτικές που σχετίζονται με την εργασία καθώς και στο περιεχόμενο των διεκδικήσεων εργατικών κοινωνικών κινημάτων.

Κοινωνιολογία των Κοινωνικών Κινημάτων

Κωδικός: 215 / Είδος: Υποχρεωτικό / Διδακτικές Μονάδες: 3 / Πιστωτικές Μονάδες ECTS: 6
<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-215-gr.pdf>

Διδάσκων: Ψημίτης Μιχάλης

Το μάθημα αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο του Προγράμματος Σπουδών ενός σύγχρονου Τμήματος Κοινωνιολογίας, επειδή αναφέρεται σε επίκαιρα φαινόμενα οργανωμένης συλλογικής δράσης και σύγκρουσης. Συναρτάται με το μάθημα «Κοινωνική Ταυτότητα στη Μετανεωτερική Κοινωνία», υπό την έννοια ότι η κοινωνική και πολιτισμική κατασκευή της ταυτότητας στη μεταβιομηχανική κοινωνία αποτελεί θεμελιώδη προϋπόθεση για τη διαμόρφωση και ανάπτυξη των σύγχρονων κοινωνικών κινημάτων. Επομένως η ανάλυση και εξήγηση των χαρακτηριστικών της μετανεωτερικής κοινωνίας συνιστά ουσιώδη προϋπόθεση για την ανάπτυξη αμφοτέρων των μαθημάτων. Το μάθημα προσεγγίζει: (α) Τη μορφή της σχέσης ανάμεσα στα κοινωνικά κινήματα και την κοινωνική μεταβολή σε συνθήκες ρευστής παγκοσμιοποίησης. Συγκεκριμένα, αναδεικνύει τα χαρακτηριστικά της σχέσης των κινημάτων με τη διαδικασία κοινωνικής μεταβολής, καθώς και τους νεοφιλελεύθερους μύθους που έχουν οικοδομηθεί γύρω από την παγκοσμιοποίηση, (β) την ανάλυση της σχέσης μεταξύ ατομικής κοινωνικής ταυτότητας και συλλογικής ταυτότητας και τη δυναμική διάδραση μεταξύ ρευστότητας – κερματισμού και συνεκτικών πλαισίων ζωής, καθώς και τη λειτουργική παρουσία των ‘ισχυρών’ και των ‘ασθενών’ ταυτοτήτων από την άποψη της καπιταλιστικής αξιοποίησης, (γ) τη βιοπολιτική πραγματικότητα της κοινωνικής κυριαρχίας, των συλλογικών υποκειμένων δράσης και των ‘αγώνων από τα κάτω’. Οι φοιτητές/ήτριες θα εξοικειωθούν με τις θεωρίες ελέγχου της ζωής στον σύγχρονο καπιταλισμό, τις νέες ταξικές αναλύσεις και τη βιοπολιτική προσέγγιση του νεοφιλελευθερισμού, (δ) τις στρατηγικές ή τα ‘αντίδοτα’ που χρησιμοποιούν τα κινήματα προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις συνθήκες ρευστότητας και

δομικής αμφισημίας της δράσης στο σύγχρονο καπιταλισμό. Δηλαδή, την προεικόνιση, την κοινότητα, την αναστοχαστικότητα και την αλληλεγγύη.

Κοινωνική Ψυχολογία I

Κωδικός: 217 / Είδος: Υποχρεωτικό / Διδακτικές Μονάδες: 3 / Πιστωτικές Μονάδες ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-217-gr.pdf>

Διδάσκουσα: Ζήση Αναστασία

Η Κοινωνική Ψυχολογία είναι η επιστημονική μελέτη της ανθρώπινης συμπεριφοράς, ατομικής και διομαδικής, των ιδεολογικών φαινομένων και των διαδικασιών παραγωγής τους. Σύμφωνα με τον Doise, τέσσερα είναι τα επίπεδα της ανάλυσης: ενδο-ατομικό, διαπροσωπικό, διομαδικό και ιδεολογικό. Το συγκεκριμένο μάθημα εξετάζει τη θεωρία των στάσεων, ομαδικές διαδικασίες, στερεότυπα και προκαταλήψεις, φαινόμενα κοινωνικής επιρροής - πλειονοτικής και μειονοτικής- τα κλασικά πειράματα για την υποταγή στην εξουσία του Milgram και το πείραμα της προσομοίωσης της φυλακής του Zimbardo. Η θεωρία της κοινωνικής ταυτότητας και της αυτό-κατηγοριοποίησης παρουσιάζονται ως προς την εξήγηση της διομαδικής σύγκρουσης και της συγκρότησης του κοινωνικού εαυτού.

Κοινωνιολογία της Γνώσης

Κωδικός: 462 / Είδος: Υποχρεωτικό / Διδακτικές Μονάδες: 3 / Πιστωτικές Μονάδες ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-462-gr.pdf>

Διδάσκων: Ναγόπουλος Νικόλαος

Το μάθημα αναπτύσσεται σε δύο φάσεις. Αρχικά αναφέρεται στην επιστημολογική ρήξη που συντελείται με τη σχετικοποίηση της έννοιας της ορθολογικότητας και αντικειμενικότητας των επιστημονικών θεωριών, η οποία ταυτόχρονα υποδηλώνει τις αναπόφευκτες ασυμμετρίες και ασυνέχειες που χαρακτηρίζουν την εξέλιξη των επιστημών. Στις πρώτες αυτές διαλέξεις δίδονται οι ορισμοί και εξετάζεται η σχέση της επιστήμης με την επιστημολογία, συζητείται η άποψη περί κοινωνικής κατασκευής της πραγματικότητας και παρουσιάζονται οι πτυχές μιας ερμηνευτικής θεμελίωσης των κοινωνικών επιστημών. Στο πλαίσιο αυτό γίνεται ιδιαίτερη αναφορά σε κείμενα που υποστηρίζουν τόσο ένα «ισχυρό», όσο και ένα «ασθενές» πρόγραμμα Κοινωνιολογίας της γνώσης, καθώς και σύγχρονες εκδοχές μιας Νέας Κοινωνιολογίας της γνώσης. Σε ένα δεύτερο επίπεδο γίνεται αναφορά στις σύγχρονες επιστήμες της γνώσης (Γνωσιοεπιστήμες- γνωσιακές επιστήμες), κυρίως στο πως επιτελούνται οι διάφορες γνωστικές λειτουργίες, στο βαθμό που είναι υπεύθυνες για την απόδοση του νοήματος και την ανάπτυξη μορφών επικοινωνίας.

Κοινωνιολογία της Μετανάστευσης

Κωδικός: 343 / Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / Πιστωτικές Μονάδες ECTS: 6,

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-343-gr.pdf>

Διδάσκων: Ξυπολυτάς Νικόλαος

Το μάθημα έχει ως στόχο την εξέταση της μετανάστευσης υπό το πρίσμα της κοινωνιολογίας και θα χωριστεί σε τρεις ενότητες. Στην πρώτη ενότητα θα δοθεί έμφαση στις θεωρητικές προσεγγίσεις του φαινομένου με στόχο την παράθεση και σύγκριση των διαφορετικών ερμηνευτικών σχημάτων των μεταναστευτικών ροών. Η δεύτερη ενότητα θα επικεντρωθεί στην αλληλεξάρτηση των δομικών χαρακτηριστικών και των πολιτισμικών διαστάσεων της μετανάστευσης. Αρχικά θα παρουσιαστεί η ολιστική προσέγγιση της μετανάστευσης τονίζοντας τρεις κεντρικές διαστάσεις: α) Την ανάλυση των οικονομικών και κοινωνικών σχέσεων στη χώρα προέλευσης. β) Την εξέταση της μεταναστευτικής διαδικασίας και της τοποθέτησης των μεταναστών / τριών σε συγκεκριμένα τμήματα της αγοράς εργασίας της χώρας υποδοχής. γ) Την ανάδειξη της σημασίας της εργασίας για την κοινωνική ένταξη ή και αποκλεισμό των μεταναστευτικών πληθυσμών και για την αναπαραγωγή της κοινωνικής τους θέσης. Στη συνέχεια, με γνώμονα τη επίδραση της εργασίας θα αναλυθούν επιμέρους προβλήματα που αντιμετωπίζει ο μεταναστευτικός πληθυσμός όπως η υγεία και η εκπαίδευση. Η τρίτη ενότητα του μαθήματος αφορά τις πιο πρόσφατες μεταναστευτικές ροές δίνοντας έμφαση στην προσφυγική κρίση, τις αλλαγές που αυτή επιφέρει και τις προκλήσεις που σηματοδοτεί τόσο σε τοπικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Εξάμηνο Δ' (Εαρινό Εξάμηνο)

Διαμόρφωση και Αρχές της Νεωτερικότητας

Κωδικός: 103 / Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / Πιστωτικές Μονάδες ECTS: 6,

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-103-gr.pdf>

Διδάσκων: Μαραγκουδάκης Μανούσος

Το μάθημα αποτελεί μία εισαγωγή στο πολύπλευρο θέμα της «νεωτερικότητας» έτσι όπως αυτή πρώτα διαμορφώθηκε, και κατόπιν εξελίχθηκε τόσο στην Δύση, όσο και αλλού. Πιο συγκεκριμένα, καλύπτει τα εξής θέματα: (α) τις βασικές διαφορές μεταξύ «προνεωτερικής» και «νεωτερικής» κατάστασης, (β) τις διαδικασίες και τους μηχανισμούς ανάπτυξης της οικονομίας και την μετατροπή της σε «καπιταλιστική» πρώτα στην Βρετανία και μετά αλλού,

(γ) τις αιτίες και τον τρόπο ανάπτυξης της «νέας επιστημονικής μεθόδου» στην Βρετανία τον 17ο αιώνα, και τους διάφορους τρόπους εκκοσμίκευσης της Πολιτείας στη Δυτική Ευρώπη και την Αμερική, (δ) τις βαθιές κοινωνικές αλλαγές στην οικογένεια, τις έμφυλες σχέσεις, την εργασία, και την παιδεία στις νεωτερικές κοινωνίες, (ε) τον ρόλο του πολέμου ως καταλύτη κοινωνικών μεταβάσεων και αναδιαρθρώσεων των νεωτερικών κοινωνιών, και τέλος (στ) την «αμφιβολία» και την «αβεβαιότητα» ως εγγενή χαρακτηριστικά της νεωτερικής κατάστασης.

Κοινωνική Ταυτότητα στη Μετανεωτερική Κοινωνία

Κωδικός: 341 / Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / Πιστωτικές Μονάδες ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-341-gr.pdf>

Διδάσκων: Ψημίτης Μιχάλης

Το μάθημα αναπτύσσει στις αναστοχαστικές θεωρητικές προσεγγίσεις της σύγχρονης προβληματικής για την κοινωνική ταυτότητα και τις διεργασίες της δυναμικής της ανάπτυξης. Συγκεκριμένα, περιγράφονται και αναλύονται τα χαρακτηριστικά της σύγχρονης κοινωνικής ταυτότητας και τα συγκρουόμενα πρότυπα πολιτισμικής αναπαράστασης της πραγματικότητας στη μετανεωτερικότητα. Στο πλαίσιο αυτό αξιοποιούνται οι ποιοτικές μέθοδοι έρευνας ως ιδιαίτερα εργαλεία προσέγγισης της κατασκευής ταυτοτήτων στη ρευστή πραγματικότητα της μετανεωτερικής κοινωνίας. Το μάθημα στοχεύει να εισαγάγει τους φοιτητές/τριες σε βασικούς προβληματισμούς μιας ερμηνευτικής κοινωνιολογίας με ποιοτικό προσανατολισμό και να συζητήσει ζητήματα που συνδέονται με το νόημα που τα σύγχρονα υποκείμενα προσδίδουν στη βιογραφία τους και στα κοινωνικά γεγονότα. Αυτή η νοηματοδότηση, ακόμη και όταν λαμβάνει το χαρακτήρα μιας εξατομικευμένης πορείας και σταδιοδρομίας, σχετίζεται στενά με ευρύτερες συλλογικές διαδρομές, με δομικές διεργασίες κοινωνικής θέσης, φύλου, ηλικίας, στίλ ζωής, με φαινόμενα ταξικότητας και ανισοκατανομής της κοινωνικής ισχύος και με πολιτισμικές ανισότητες.

Κοινωνική και Πολιτική Φιλοσοφία

Κωδικός: 397 / Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2022-397-gr.pdf>

Διδάσκων: Σέργης Νίκος

Στο μάθημα μελετάται η εξέλιξη κατά τον 20ό αιώνα των φιλοσοφικών θεωριών που σχετίζονται με τις Κοινωνικές Επιστήμες, παρά την αυτονόμηση των τελευταίων σε σχέση με τη Φιλοσοφία, από τον 19ο αιώνα. Ορίζονται οι θεμελιώδεις φιλοσοφικές έννοιες που

συναρτώνται με τις Κοινωνικές Επιστήμες και, ιδιαιτέρως, με την Κοινωνιολογία, εξετάζοντας τα φιλοσοφικά ρεύματα του 20ού αιώνα, των οποίων το αντικείμενο είναι η κοινωνία των πολιτών και ο κοινωνικός μετασχηματισμός ή η ανατροπή. Η ανάλυση των φιλοσοφικών εννοιών θα ακολουθήσει αναδρομικό χαρακτήρα (με τις αναγκαίες αναφορές στα φιλοσοφικά θεμέλια προηγούμενων αιώνων), ενώ θα χρησιμοποιηθούν παράλληλα, τόσο η συστηματική όσο και η ιστορική επισκόπηση των ρευμάτων. Παράλληλα, θα συζητηθεί το πώς η φιλοσοφική προσέγγιση μπορεί να συνεργαστεί με την Κοινωνιολογία, για τη μελέτη των προβλημάτων που απασχολούν τις κοινωνίες σήμερα. Τέλος, ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στους Έλληνες κοινωνικούς και πολιτικούς φιλοσόφους που στοχάστηκαν στη Γαλλία ή αλλού στην Ευρώπη κατά τον 20ό αιώνα (Κ. Αξελός, Κ. Καστοριάδης, Κ. Παπαϊωάννου, Ν. Πουланτζάς, Π. Κονδύλης).

Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης

Κωδικός: 467 / Είδος: Υποχρεωτικό / Διδακτικές Μονάδες: 3 / Πιστωτικές Μονάδες ECTS: 6
<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-467-gr.pdf>

Διδάσκων: Γιαβρίμης Παναγιώτης

Το μάθημα αποτελεί μία εισαγωγή στην κοινωνιολογία της εκπαίδευσης. Πιο αναλυτικά, περιλαμβάνει: (α) τις βασικές έννοιες της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης, (β) τις βασικές σχολές στην Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης: Λειτουργισμός, (γ) όψεις της εκπαίδευσης ως κοινωνικού συστήματος [οικογένεια και σχολείο, κοινωνική προέλευση και σχολική επίδοση], (γ) την εκπαίδευση και τις κοινωνικές ανισότητες, (δ) το θέμα της ευφυΐα, των τεστ νοημοσύνης και της σχολικής επίδοσης, (ε) την σχέση των εκπαιδευτικών με τους μαθητές και τις μορφές παιδαγωγικής αλληλεπίδρασης, και τέλος (στ) την εκπαιδευτική πολιτική, την παγκοσμιοποίηση και την εκπαίδευση.

Κοινωνιολογία της Τέχνης

Κωδικός: 478 / Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6
<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-506-gr.pdf>

Διδάσκων: Ορφανός Προκόπης

Στην Κοινωνιολογία έχουν αναπτυχθεί θεωρητικές οπτικές για την παραγωγή και την κατανάλωση της τέχνης και πολλές εφαρμογές στα πεδία των τεχνών και του πολιτισμού. Η Κοινωνιολογία της Τέχνης μελετά τις ιστορικές ορίζουσες ως προς την κοινωνική αισθητική και τις τέχνες ευρύτερα, ενδιαφέρεται για τις σύγχρονες προσεγγίσεις της ερευνητικής κοινωνιολογίας της τέχνης και την ανάλυση δράσεων, αντικειμένων, έργων, καλλιτεχνών,

δικτύων συνεργασίας, θεσμών και θεωρήσεων, ιδιαίτερα σε σχέση με την παραγωγή (δημιουργοί), τη μεσολάβηση και την πρόσληψη του έργου τέχνης. Η Κοινωνιολογία της Τέχνης εμβαθύνει στις δι-επαφές ανάμεσα στις κοινωνιολογικές, ερευνητικές και φιλοσοφικές θεωρήσεις για την τέχνη και τον πολιτισμό καλύπτοντας το πέρασμα από τη μοντέρνα στη σύγχρονη τέχνη, όπως και τη μετάβαση από τη μαζική κουλτούρα στην ψηφιακή εποχή. Οι ποικιλόμορφες διασυνδέσεις Τέχνης και Κοινωνίας τόσο στη μοντέρνα όσο και στη σύγχρονη κουλτούρα αποτελούν βασικό αντικείμενο μελέτης διαμέσου των διεπιστημονικών προσεγγίσεων των κοινωνικών και των ανθρωπιστικών επιστημών. Τα προαναφερόμενα ζητήματα προσεγγίζονται μέσα από ποικίλες οπτικές της κοινωνιολογίας και των κοινωνικών επιστημών (Σχολή της Φρανκφούρτης- κριτική θεωρία, μαρξιστική παράδοση, γαλλική παράδοση, εμπειρικές προσεγγίσεις, ερευνητικές προσεγγίσεις, μορφολογία του κοινού, κοινωνιολογική ανάλυση του γούστου, κοινωνιολογία της μεσολάβησης, κοινωνιολογία των πεδίων, κοινωνιολογία της αλληλεπίδρασης, κοινωνιολογία της ταυτότητας, πραγματιστική κοινωνιολογία). Οι επιμέρους ενότητες που θα αναπτυχθούν αφορούν τέσσερα ζητήματα Α) Οι σχέσεις τέχνης και κοινωνίας, Β) Το πέρασμα από το μοντέρνο στο σύγχρονο, Γ) Η σύγχρονη ερευνητική κοινωνιολογία της τέχνης και Δ) Οι εφαρμογές.

Κριτική Κοινοτική Ψυχολογία

Κωδικός: 605 / Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / Πιστωτικές Μονάδες ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-605-gr.pdf>

Διδάσκουσα: Ζήση Αναστασία

Η Κριτική Κοινοτική Ψυχολογία είναι ένα αξιακά προσανατολισμένο και ανοιχτό πρόγραμμα απελευθερωτικής «ψυχολογικής πράξης», συνεργατικής δράσης και κοινωνικής παρέμβασης για την εξάλειψη της κοινωνικής αδικίας, των κοινωνικών διακρίσεων και του κοινωνικού αποκλεισμού ομάδων που υφίστανται διαφορετικές και πολλαπλές μορφές καταπίεσης. Η Κριτική Κοινοτική Ψυχολογία αντλεί από διαφορετικές πειθαρχίες αλλά και από εμπειρίες κινηματικών δράσεων, αγωνιστικών κοινοτήτων που πάλεψαν ενάντια στην ηγεμονική επιβολή και πρακτικές καταστολής. Τα ειδικά ακαδημαϊκά της ενδιαφέροντα καλύπτουν την κοινωνική ανάλυση των βαθύτερων διαδικασιών που παράγουν την κοινωνική ανισότητα και το ιδεολογικό της περιβάλλον, τον σχεδιασμό και την οργάνωση παρεμβάσεων που ενδυναμώνουν την ανάληψη της συλλογικής ευθύνης και την πολιτική συνειδητοποίηση, την επεξεργασία παραδειγμάτων κοινωνικού ακτιβισμού και μαχητικών κοινοτήτων. Τα θεωρητικά της εργαλεία εμπνέονται από την κριτική παιδαγωγική και το έργο του Freire, τον

ιστορικό υλισμό, την κριτική κοινωνική και κοινωνιο-ψυχολογική θεωρία όπως και την απελευθερωτική θεολογία. Η παράδοση της κριτικής κοινοτικής ψυχολογίας, όπως αυτή αναπτύχθηκε σε ακαδημαϊκά κέντρα της Λατινικής Αμερικής και της νότιας Αφρικής δημιουργούν ένα «παράδειγμα» της διαλεκτικής μεταξύ θεωρίας και πράξης. Οι φιλοσοφικές της παραδοχές βασίζονται κυρίως στον κριτικό ρεαλισμό, τη φαινομενολογία και τον πραγματισμό. Τα μεθοδολογικά εργαλεία της Κριτικής Κοινοτικής Ψυχολογίας περιλαμβάνουν συμμετοχικές και συνεργατικές μεθόδους έρευνας και δράσης, την σύνδεση με την τέχνη και τον ακτιβισμό, την κυκλική και αναστοχαστική εργασία κατά την εφαρμογή ποιοτικών μεθόδων ανάλυσης εμπειρικού υλικού.

Κοινωνιολογία των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας στον Αθλητισμό

Κωδικός: 618 / Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<https://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2018-618-gr.pdf>

Διδάσκων: Παρασκευόπουλος Δημήτρης

Το μάθημα εισαγάγει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές στις βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις που έχουν αναπτυχθεί στο πεδίο της Κοινωνιολογίας των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας. Συγκεκριμένα, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται: (α) στις φιλελεύθερες πλουραλιστικές προσεγγίσεις, (β) στις συστημικές προσεγγίσεις και (γ) στις κριτικές προσεγγίσεις. Επιπρόσθετα, εξετάζεται θεωρητικά το ζήτημα της επίδρασης των μέσων μαζικής επικοινωνίας στο κοινό. Τέλος, μελετώνται οι μεθοδολογικές ιδιαιτερότητες στην εξέταση των μηνυμάτων με επίκεντρο τον χώρο του αθλητισμού.

Κοινωνιολογία της Διακινδύνευσης και της Αβεβαιότητας

Κωδικός: 637 / Είδος: Υποχρεωτικό / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2020-637-gr.pdf>

Διδάσκων: Κουρούτζας Χρήστος

Το μάθημα εισαγάγει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές στην κοινωνιολογία της διακινδύνευσης και της αβεβαιότητας. Αφετηρία του μαθήματος αποτελεί η ιχνηλάτηση των μετασχηματισμών που συντελούνται κατά τη μετάβαση από τον εκσυγχρονισμό της βιομηχανικής κοινωνίας της πρώιμης νεωτερικότητας στον αναστοχαστικό εκσυγχρονισμό της «άλλης» νεωτερικότητας και της κοινωνίας της διακινδύνευσης, συνθέτοντας μια κοινωνιολογική ερμηνεία της σύγχρονης πραγματικότητας στο πλαίσιο της παγκοσμιοότητας. Υπό το ανωτέρω πρίσμα, το πρώτο μέρος του μαθήματος έχει θεωρητικό προσανατολισμό, στοχεύοντας σε μια συνολική

κοινωνιολογική ερμηνεία των χαρακτηριστικών των σύγχρονων κοινωνιών μέσα από τις αναλύσεις του Niklas Luhmann για την έννοια της διακινδύνευσης υπό το πρίσμα της θεωρίας των κοινωνικών συστημάτων, του Ulrich Beck για την κοινωνία της διακινδύνευσης, της συμβολής των Anthony Giddens και Scott Lash για τις διακινδυνεύσεις της αναστοχαστικής νεωτερικότητας, καθώς επίσης και του Zygmunt Bauman για τη ρευστή νεωτερικότητα και τη ζωή στην εποχή της αβεβαιότητας. Συνδυαστικά των ανωτέρω, αξιοποιείται η σκέψη του Michel Foucault σε σχέση με την κυβερνολογική, ιδιαίτερος όπως αυτή παράγεται σε συνθήκες κοινωνίας της διακινδύνευσης. Συνακόλουθα, επιχειρείται η εννοιολογική αποσαφήνιση των νέων αβεβαιοτήτων (ρίσκα/διακινδυνεύσεις, κίνδυνοι) μέσα από μια κοινωνιολογική ερμηνεία. Περαιτέρω, αναλύονται πτυχές, προβλήματα και κίνδυνοι του μέλλοντος των κοινωνιών, αναδεικνύοντας εμπειρικές όψεις του «αβέβαιου» και «ρευστού» «μετα»νεωτερικού κόσμου μέσα από μια κοινωνιολογική σκοπιά. Τα ανωτέρω αποτελούν τη γέφυρα για τη θεματολογία που αναπτύσσεται στο δεύτερο μέρος του μαθήματος, το οποίο επικεντρώνεται στο περίγραμμα της κοινωνίας της διακινδύνευσης. Ειδικότερα, προσεγγίζονται ζητήματα που αφορούν στην εξατομίκευση της κοινωνικής ανισότητας (έμφυλες-ταξικές σχέσεις, εκπαίδευση, εργασία κ.ο.κ.), στην επίδραση των τεχνοεπιστημονικών εξελίξεων, σε όψεις της κοσμοπολιτικοποίησης κ.α., καταλήγοντας στις εν εξελίξει και μελλοντικές προκλήσεις της παγκόσμιας κοινωνίας της διακινδύνευσης που βρίσκεται υπό (τεχνικοεπιστημονική) «μεταμόρφωση». Ειδική εστίαση δίνεται στη σχέση φύσης - επιστήμης - τεχνολογίας - κοινωνίας και στις ενδεχομενικές - πιθανοκρατικές εκτιμήσεις αντιμετώπισης των διακινδυνεύσεων (ορατών/αόρατων), ανασφαλειών και απειλών της «άλλης» νεωτερικότητας που στηρίζονται στα ποσοτικοποιημένα «αποδεκτά όρια». Στις τελευταίες διαλέξεις του μαθήματος, θα παρουσιασθούν σύγχρονα πεδία μελέτης και έρευνας της κοινωνιολογίας της διακινδύνευσης και της αβεβαιότητας, τα οποία, θεματολογικά, εστιάζουν σε ζητήματα περιβαλλοντικά/οικολογικά, διατροφής, δημόσιας υγείας/πανδημίες, εργασίας, πυρηνικής τεχνολογίας/ενέργειας κ.α., συνθέτοντας το πορτραίτο της παγκόσμιας κοινωνίας της διακινδύνευσης. Περαιτέρω, επιχειρείται η σκιαγράφηση των μελλοντικών διακινδυνεύσεων και επισφαλών καταστάσεων ζωής/βιογραφικών προτύπων, όπως αυτά παράγονται στην εποχή της γενετικής μηχανικής, της τεχνητής νοημοσύνης/αλγορίθμων και της ρομποτικής. Ειδική εστίαση δίνεται στους κρίσιμους κοινωνικούς μετασχηματισμούς που συντελούνται εντός της 4^{ης} βιομηχανικής επανάστασης, διαμέσου της οποίας τα όρια μεταξύ του φυσικού, εικονικού/ψηφιακού, βιολογικού και κοινωνικού κόσμου καθίσταται ρευστά και απρόβλεπτα.

Ποσοτικές Μέθοδοι των Κοινωνικών Επιστημών

Κωδικός: 650 / Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6 /

<https://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2022-650-gr.pdf>

Διδάσκουσα: Παρασκευοπούλου Χριστίνα

Περισσότερο από κάθε άλλη κοινωνική επιστήμη, η κοινωνιολογία ξεχωρίζει από την πληθώρα των διαφορετικών ποσοτικών και ποιοτικών μεθοδολογιών που μπορούν να εφαρμοστούν. Βασικός στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή στις ποσοτικές μεθόδους και η εφαρμογή τους στη μελέτη των κοινωνικών φαινομένων του πραγματικού κόσμου. Αυτή η πληθώρα, επιτρέπει στους κοινωνικούς επιστήμονες τη δυνατότητα να ερμηνεύσουν τα φαινόμενα του πραγματικού κόσμου. Αυτό το μάθημα αποπειράται να φέρει τον / τη φοιτητή/τρια σε επαφή με τις αρχές του σχεδιασμού της έρευνας και την εφαρμογή των ποσοτικών μεθόδων σε αυτήν. Εισάγοντας τους /τις φοιτητές/τριες στις βασικές αρχές του σχεδιασμού της έρευνας – και στις συζητήσεις σχετικά με τη χρησιμότητα και την εγκυρότητα και των διαφορετικών μεθόδων έρευνας – αυτό το μάθημα επιδιώκει να διδάξει πώς να είναι οξυδερκείς αναγνώστες της κοινωνικής έρευνας και να τους παρέχει τις μεθοδολογικές βάσεις για μελλοντικές ερευνητικές προσπάθειες. Μετά από μια εβδομαδιαία εισαγωγή σε θεμελιώδη ζητήματα, το υπόλοιπο αυτού του μαθήματος εστιάζει στο τρόπο κατάρτισης και εκτέλεσης μιας έρευνας με ταυτόχρονη συζήτηση για τον τρόπο επεξεργασίας των δεδομένων. Εξετάζονται προσεγγίσεις στη μέτρηση, τον έλεγχο υποθέσεων. Καλύπτονται θέματα, συμπεριλαμβανομένων των στατιστικών προσεγγίσεων στη δειγματοληψία και τη γενίκευση, συσχέτιση και αιτιότητα· πειραματισμός και συγκριτικές ιστορικές προσεγγίσεις. Καλύπτονται, επίσης, ζητήματα κατάρτισης των ερευνητικών ερωτημάτων και κατάρτισης των ερωτηματολογίων, μαζί με τα δεοντολογικά ζητήματα που τα ακολουθούν.

Κοινωνική Γεωγραφία

Κωδικός: ΓΕΩ107 / Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 5

<https://geography.aegean.gr/pps/index.php?content=0&lesson=107>

Διδάσκων: Χωριανόπουλος Ιωάννης

Το μάθημα στοχεύει στη σε βάθος ανάλυση κρίσιμων όσο και επίκαιρων κοινωνικο-γεωγραφικών ζητημάτων. Το σεμιναριακό τμήμα του μαθήματος εστιάζει στην εκπόνηση και παρουσίαση / παράδοση μίας ατομικής εργασίας σε οποιαδήποτε από τις παραπάνω θεματικές, σε συνεννόηση με τον διδάσκοντα. Στόχος της σεμιναριακής άσκησης είναι η ενεργή ενασχόληση των φοιτητών-τριών με τις σχετικές θεματικές, η εξοικείωση στην αναζήτηση πληροφοριών σε δευτερογενής πηγές, καθώς και η ανάδειξη, μέσα από τη συζήτηση, της

πληθώρας των απόψεων που σχημάτισαν αυτό που σήμερα κατανοούμε ως ‘κοινωνική γεωγραφία’. Με το πέρας του μαθήματος, οι φοιτητές-τριες θα είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τη χωρική διάσταση συγκεκριμένων κοινωνικών ζητημάτων, όπως αυτών της ‘φτώχειας’, του ‘κοινωνικού αποκλεισμού’, του ‘στεγαστικού διαχωρισμού’, του ‘ρατσισμού’ και των έμφυλων διακρίσεων. Επίσης η έμφαση που δίνετε στο μάθημα στην έννοια της «κοινωνικής κατασκευής» δίνει τη δυνατότητα αποδόμησης στερεότυπων απόψεων σχετικών με το ‘έθνος’ το ‘φύλο’ και τη ‘φυλή’.

Εξάμηνο Ε' (Χειμερινό Εξάμηνο) (6 ΥΕΠ, 5 ΣΕΜ) 11

Κοινωνιολογία της Κουλτούρας

Κωδικός: 506 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-506-gr.pdf>

Διδάσκων: Μαραγκουδάκης Μανούσος

Στο πλαίσιο του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα διδαχθούν να:

1. Αναγνωρίζουν τα αναλυτικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα της πολιτικής θρησκείας.
2. Διακρίνουν την «λειτουργιστική-θεσμική» από την «οντολογική-ηθική» διάσταση της πολιτικής θρησκείας.
3. Κατανοούν τη διαμόρφωση της ελληνικής πολιτικής θρησκείας και τους τρόπους που αυτή συνυφάνεται με πολιτικές ιδεολογίες, κομματικά προγράμματα, και τον δημόσιο λόγο (ΜΜΕ και ηλεκτρονικά κοινωνικά δίκτυα).
4. Διακρίνουν τα οικονομικά, πολιτικά, και ιδεολογικά κοινωνικά δίκτυα εξουσίας, και πώς αυτά χειραγωγούν τα διαμορφωμένα πολιτισμικά πρότυπα της δημόσιας σφαίρας για να εκλογικεύουν και να νομιμοποιούν την εξουσία τους σε όρους ηθικής τάξης, δηλαδή σε όρους πολιτικής θρησκείας.

Μορφές Οργάνωσης της Κοινωνικής αλληλεγγύης

Κωδικός: 629 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν/ Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6 /

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2019-629-gr.pdf>

Διδάσκων: Πουλημάς Μιχάλης

Σε απάντηση στον κυρίαρχο, αλλοτριωτικό τρόπο οργάνωσης της εργασίας και τις επιπτώσεις της καπιταλιστικής οικονομικής κρίσης, η επιθυμία για μια πιο δίκαιη κοινωνία οδήγησε στην ανάδυση εναλλακτικών οικονομικών εγχειρημάτων. Στο πλαίσιο αυτής της συζήτησης, οι οργανώσεις της αλληλεγγύης ή συνεργατικής οικονομίας έχοντας διανύσει μια μακρά περίοδο δοκιμών και εφαρμογών ποικίλων πρακτικών ενίσχυσης της κοινωνικής αλληλεγγύης,

συμβάλλουν στην εγκαθίδρυση νέων κοινωνικών σχέσεων όπου η προσφορά και η ζήτηση υπηρεσιών συγκατασκευάζονται μέσω της αμοιβαιότητας και της εμπιστοσύνης που προκύπτει από τις διαδράσεις των εμπλεκόμενων προσώπων. Παράλληλα λειτουργούν συμπληρωματικά, υποκατάστατα ή ακόμη και αντιτιθέμενα στις κρατικές κοινωνικές πολιτικές, δημιουργώντας δομές ένταξης, καλύπτοντας πλημμελώς ικανοποιούμενες κοινωνικές ανάγκες και ενισχύοντας την κοινωνική συνοχή, ιδίως σε περιφέρειες χωρών με μεγάλους θύλακες ανεργίας και φτώχειας. Πέρα από την ικανοποίηση των ανθρώπινων αναγκών και τη βελτίωση της ανθρώπινης ευημερίας, κύριοι στόχοι των οργανώσεων της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας είναι η βιώσιμη ανάπτυξη, ο μετασχηματισμός των καπιταλιστικών παραγωγικών σχέσεων, η ισορροπία μεταξύ των διαφορετικών αξιών των συμμετεχόντων και η διατήρηση των εθίμων. Το μάθημα σκοπεύει να προσφέρει μια εναλλακτική ανάγνωση της οργάνωσης της παραγωγής από εκείνη της οικονομικής επιστήμης. Εξετάζει την αλληλέγγυα οικονομία ως εναλλακτικό μοντέλο στον καπιταλιστικό τρόπο παραγωγής. Αναδεικνύει τις λειτουργίες της αλληλέγγυας οικονομίας ως απάντηση στον κοινωνικό αποκλεισμό καθώς και τον συμπληρωματικό ρόλο που μπορεί να έχει στο κράτος πρόνοιας. Διερευνά τις οργανώσεις και τα συνεργατικά κινήματα της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας και πραγματεύεται τις μορφές συλλογικής δράσης και τους τύπους κοινωνικών σχέσεων που χαρακτηρίζουν την αλληλέγγυα οικονομία. Τέλος εξετάζονται κριτικά οι δυνατότητες συγκρότησης ενός εναλλακτικού κοινωνικού μοντέλου με βάση την αλληλέγγυα οικονομία.

Διδακτική της Κοινωνιολογίας

Κωδικός: 477 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-477-gr.pdf>

Διδάσκων: Γιαβρίμης Παναγιώτης

Το μάθημα περιλαμβάνει τις εξής θεματικές: (α) Η έννοια της διδασκαλίας, (β) η δομή του προγράμματος σπουδών και η επίδραση του στη διδασκαλία, (γ) σχεδιασμός και οργάνωση της διδασκαλίας και της μάθησης, (δ) μέθοδοι και στρατηγικές διδασκαλίας της κοινωνιολογίας, (ε) χρήση εκπαιδευτικού υλικού και κριτήρια, και (στ) σχεδιασμός διδασκαλίας για την Κοινωνιολογία. Το μάθημα περιλαμβάνει παρουσίαση και έλεγχο εργασιών.

Η Βιοπολιτική της Κοινωνικής Αναπαραγωγής

Κωδικός: 613 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-613-gr.pdf>

Διδάσκων: Αλεξίου Αθανάσιος

Το μάθημα στοχεύει:

- Στην εισαγωγή των φοιτητών/φοιτητριών στην ιστορία και στη θεωρία των συστημάτων διαχείρισης του κοινωνικού σώματος και κοινωνικής αναπαραγωγής.
- Στην εξοικείωση με την αναλυτική σκέψη ώστε να μπορούν να θεωρητικοποιήσουν τα υπό παρατήρηση φαινόμενα, εν προκειμένω τους βιόκοσμους κοινωνικής αναπαραγωγής.
- Στην απόκτηση μιας αίσθησης της ιστορίας, με την έννοια «της ιστορίας που έγινε πράγμα» και της «ιστορίας που έγινε σώμα».
- Στη απόκτηση μιας κριτικής σκέψης για τη μορφή των ιδρυματικών και εξωϊδρυματικών δομών «εγκάθειρξης» από το πτωχοκομείο (workhouse) μέχρι σήμερα, το lockdown του covid-19.
- Στην εξοικείωση με τα αναλυτικά εργαλεία της γενεαλογικής μεθόδου του M. Foucault (κοινωνική πειθάρχηση, βιοπολιτική κ.λπ.).
- Στην εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με τα αντίστοιχα μεθοδολογικά εργαλεία ώστε να δύνανται να αναλύσουν τις κοινωνικές σχέσεις και τις δομές κοινωνικής αναπαραγωγής.
- Στην απόκτηση της αναλυτικής ικανότητας ώστε να αντιλαμβάνονται την ιστορικότητα των θεσμικών συμπλεγμάτων όπου ανατρέφεται, εκπαιδεύεται και κοινωνικοποιείται η εργατική δύναμη (οικογένεια, σχολείο, κοινωνική ασφάλιση, σεξουαλικές πρακτικές κ.λπ.).

Αγγλική Ορολογία των Κοινωνικών Επιστημών I

Κωδικός: ΞΓ0005 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-jg0005-gr.pdf>

Διδάσκουσα: Νικολαρέα Αικατερίνη

Μέσα από μια πληθώρα διδακτικού υλικού, δραστηριοτήτων εντός της αίθουσας διδασκαλίας και ομαδικών εργασιών, οι φοιτητές/τριες:

- (1) Μαθαίνουν πώς να κατανοούν μικρά και μεγάλα επιστημονικά κείμενα (έντυπα ή ηλεκτρονικά) γραμμένα στα αγγλικά
- (2) Εξοικειώνονται στη συγγραφή περιλήψεων στα αγγλικά και στα ελληνικά δύσκολων επιστημονικών κειμένων,
- (3) Μαθαίνουν να συμμερίζονται τις γνώσεις που αποκτούν μέσω των περιλήψεων με τους υπόλοιπους συμφοιτητές και συμφοιτήτριές τους προφορικά στην αγγλική γλώσσα.
- (4) Διδάσκονται πώς να διεξάγουν έρευνα στην ειδικότητά τους στην αγγλική γλώσσα σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, και

(5) Μαθαίνουν πως μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις γνώσεις που απέκτησαν στην ζωή τους και την επαγγελματικής τους σταδιοδρομία (Knowledge management), με τη δημιουργία και χρήση της ηλεκτρονικής δίγλωσσης Βάσης Δεδομένων Ορολογίας (ΒΔΟ) [αγγλικά: ελληνικά].

Η Διεύρυνση της ΕΕ στα Δυτικά Βαλκάνια και ο νέος Θεσμικός Πολιτισμός [Σεμινάριο]

Κωδικός: 643 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2022-643-gr.pdf>

Διδάσκων: Γρηγορίου Παναγιώτης

Στις θεματικές ενότητες του μαθήματος περιλαμβάνονται α) η Εισαγωγή στις έννοιες της «Διεύρυνσης» και του «Θεσμικού Πολιτισμού». Πεδίο σύγκλισης, και β) οι Θεωρίες Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης

Α' ενότητα

I. Εθνογραφία, κοινωνία και πολιτική εθνών σε μετάβαση – Οι κοινωνικοί μετασχηματισμοί του μετα-σοσιαλιστικού δυτικοβαλκανικού χώρου.

II. Ιστορία του μετα-σοσιαλιστικού βαλκανικού χώρου: Οι σχέσεις με την Ε.Ε.-Από την «βαλκανοποίηση» στον «εξευρωπαϊσμό»

III. Ταυτότητες – Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και συλλογική ευρωπαϊκή ταυτότητα στα Βαλκάνια – Οι κυρίαρχες αναπαραστάσεις της Ευρώπης.

IV. Η περίπτωση της Ελλάδας – Η Ε.Ε. ως πολλαπλός στρατηγικός στόχος για τον εκσυγχρονισμό.

V. Μεθοδολογία – Οι «διασυνδέσεις» (linkages)

Β' Ενότητα

I. Πολιτικές προοπτικές της διεύρυνσης – Μια αποτίμηση της περιόδου 1973-2013

II. Έθνη σε μετάβαση – Ενταξιακή δυναμική και εκδημοκρατισμός στην κεντρική και ανατολική Ευρώπη.

III. «Από την βαλκανοποίηση στην εξευρωπαϊσμό»: Η διεύρυνση ως εργαλείο εξευρωπαϊσμού των δυτικών Βαλκανίων

IV. Διεύρυνση και πολιτικές της Ε.Ε.: Ενταξιακές διαδικασίες – Ευρωπαϊκή διακυβέρνηση – Πολιτική συνοχής

V. Η διεύρυνση και η πολιτική γειτονίας: Η «εξωτερική» πολιτική της Ε.Ε. σε έναν παγκόσμιο κόσμο

Το μάθημα αυτό αποτελεί μια πρωτότυπη νεωτερική και συνθετική προσέγγιση στη διάχυση, την επικράτηση και την αφομοίωση της Ευρωπαϊκής ενοποιητικής ιδέας αλλά και

την συνακόλουθη συνολική αναμόρφωση του status quo στα δυτικά Βαλκάνια. Σκοπός του πρωτοποριακού και δομημένου σε διεπιστημονική βάση μαθήματος είναι να γεφυρώσει το κενό ανάμεσα στις επιμέρους- και ανά επιστημονικό κλάδο-αναλύσεις, συνθέτοντας ένα νέο σφαιρικό πλαίσιο εστιασμένης (ανά περίπτωση χώρας) προσέγγισης και εφαρμογής τόσο στις νέες περιπτώσεις υποψηφίων προς ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση χωρών, όσο και σε ήδη ενταγμένες που εμφανίζουν ελλειμματική προσαρμογή στο πλαίσιο αξιών και κανόνων της Ε.Ε. Η διεύρυνση μπορεί να αποτελέσει το εφαλτήριο για επανεξέταση του τρόπου με τον οποίο προσεγγίζουμε την Ευρωπαϊκή Ένωση και την επανατοποθέτησή του με βάση τον τρόπο που μπορεί να γίνει κατανοητή και να βιωθεί από τους λαούς της. Η ανάγκη αυτή ανιχνεύεται ως ιδιαίτερα επιτακτική σε χώρες, μέλη του πρώην ανατολικού μπλοκ, όπου η ευρωπαϊκότητα και η ευρωπαϊκή ταυτότητα ως συλλογική ταυτότητα, σε μερικές περιπτώσεις δεν έχουν καταστεί ακόμη ικανές να αμφισβητήσουν την ανθεκτική δύναμη των αντιδημοκρατικών και οπισθοδρομικών νοοτροπιών.

Το μάθημα δομείται σε δύο βασικές ενότητες: Η πρώτη οργανώνεται γύρω από (έχει ως αφετηρία) την αρχή ότι το διακριτό κοινωνικό, πολιτισμικό και ιστορικό πλαίσιο των εν λόγω χωρών επηρεάζει πολύ ουσιαστικά το θεσμικό τους περιβάλλον και την ικανότητα να πληρούν πολιτικά και οικονομικά κριτήρια - πιο συγκεκριμένα τα κριτήρια της Κοπεγχάγης, που προϋποθέτουν μεταξύ άλλων πολιτική σταθερότητα, επικράτηση κράτους δικαίου, σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και αποτελεσματική λειτουργία της οικονομίας της αγοράς. Ταυτόχρονα, από την πλευρά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οριζόντια εφαρμογή των πολιτικών σύγκλισης, μη λαμβανομένων υπ' όψιν των ιδιαιτεροτήτων του πλαισίου της κάθε χώρας προκαλούν αγκυλώσεις στην ομαλή ενσωμάτωση και προσαρμογή των νέων κοινωνιών.

Μετά τα δύο πρώτα εισαγωγικά μαθήματα και με γνώμονα τα ανωτέρω, η πρώτη ενότητα επιχειρεί αρχικά την ολοκληρωμένη κατανόηση των δομών του υπάρχοντος κοινωνικού, πολιτικού και πολιτισμικού πλαισίου του δυτικοβαλκανικού χώρου και την μέχρι τούδε διάδραση του με την Ε.Ε. Στη συνέχεια, προσεγγίζεται το ζήτημα των ταυτοτήτων και της συμπληρωματικότητας τους στο πλαίσιο της Ε.Ε., εξετάζεται η ιδιαίτερη περίπτωση της ενταξιακής πορείας της Ελλάδας και η αντίστοιχη εμπειρία. Το τρίτο σκέλος της ενότητας επικεντρώνεται στους τρόπους τελέσφορης δόμησης πολυεπίπεδων «δεσμών» (linkages) μεταξύ της Ε.Ε και των χωρών αυτών. Στη διαδικασία αυτή, τόσο η Ελλάδα ως χώρα (στο πλαίσιο της Περιφερειακής Συνεργασίας, και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που συγκεντρώνει) αλλά και η εμπειρία της Ελληνικής κοινωνίας μπορεί να διαδραματίσουν ουσιαστικό ρόλο «ενδιάμεσου».

Η δεύτερη ενότητα επικεντρώνεται στη σφαίρα της πολιτικής και εξετάζει τις πολιτικές της διεύρυνσης, τον εξευρωπαϊσμό και τις εξωτερικές πολιτικές στα Δυτικά Βαλκάνια, τη Διεύρυνση και τη διαδικασία σύνδεσης των υποψήφιων χωρών, τις ενταξιακές διαδικασίες, την ευρωπαϊκή διακυβέρνηση και την πολιτική συνοχής της Ένωσης. Τέλος, προσεγγίζει το θέμα της διεύρυνσης και της πολιτικής γειτονίας, παρουσιάζοντας τις εξωτερικές πολιτικές της Ε.Ε. σε έναν παγκόσμιο κόσμο.

Θεσμικές και Κοινωνικές Προσεγγίσεις της Οικονομικής Ανάπτυξης

Κωδικός: 615 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2018-615-gr.pdf>

Διδάσκουσα: Συρμαλή Μαρία – Ελένη

Στο πλαίσιο του μαθήματος επιχειρείται η σε βάθος διαχρονική εξέταση καιρίων ζητημάτων που συνέβαλαν καθοριστικά στον ιδιότυπο χαρακτήρα της ελληνικής οικονομίας εστιάζοντας στις διαρθρωτικές ανισορροπίες και στη διαμόρφωση των κοινωνικών δομών. Έτσι, θα απαντηθούν κρίσιμα ερωτήματα που συνδέονται με τους παράγοντες εκείνους, οι οποίοι συνετέλεσαν στην οικονομική και κοινωνική καθυστέρηση της Ελλάδας. Βασικός στόχος του μαθήματος είναι να μεταδώσει στους φοιτητές θεμελιώδεις γνώσεις για τις οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις στην Ελλάδα, έχοντας ως αφετηρία τη μελέτη των σύγχρονων οικονομικών θεωρήσεων, καθώς και την εμπειρική έρευνα. Εκτός από τις θεωρητικές προσεγγίσεις, διερευνώνται με τη χρήση κατάλληλων εμπειρικών μεθόδων οι κοινωνικές και θεσμικές διαστάσεις των αναπτυξιακών πολιτικών, καθώς και οι αδυναμίες αντιμετώπισης των διαχρονικά σταθερών περιφερειακών ανισοτήτων. Κατ' αυτό τον τρόπο, αξιοποιούνται κριτικά ερευνητικές μεθοδολογίες ως αναλυτικά εργαλεία για την πρακτική μελέτη συγκεκριμένων πεδίων του σύγχρονου οικονομικού και κοινωνικού γίγνεσθαι. Επίσης, εξετάζονται οι πηγές των οικονομικών, κοινωνικών και θεσμικών παραγόντων στην πράξη καλύπτοντας έτσι θέματα που άπτονται του ευρύτερου φάσματος της εφαρμοσμένης κοινωνικής έρευνας. Το μάθημα περιλαμβάνει τη θεωρία επικεντρώνοντας παράλληλα την ανάλυση σε εμπειρικά παραδείγματα με βάση τη διεθνή επιστημονική βιβλιογραφία και πορίσματα συναφών ερευνών εισάγοντας τους φοιτητές στα κεντρικά ερευνητικά ερωτήματα. Κατ' αυτό τον τρόπο, εξαντλείται σε θεωρητικό επίπεδο το περιεχόμενο των παραπάνω αναφορών επιτρέποντας να κατανοήσουν οι φοιτητές την εξέλιξη των σύγχρονων οικονομικών και κοινωνικών δομών, τις διαχρονικές στρεβλώσεις και δυσκαμψίες και τη διασύνδεσή τους με τα ευρύτερα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα της Ελλάδας. Βάσει της επιστημονικής προσέγγισης του χαρακτήρα των οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων, αναλύονται οι

ακολουθούμενες πολιτικές, οι οποίες υπερκαθορίζουν τις προοπτικές οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης στην Ελλάδα.

Κοινωνιολογία της Υγείας και της Ασθένειας

Κωδικός: 621 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2018-621-gr.pdf>

Διδάσκων: Σαββάκης Μάνος

Κατά τη διάρκεια των συναντήσεων του μαθήματος Κοινωνιολογία της Υγείας και της Ασθένειας θα αποδοθεί έμφαση στον τρόπο με τον οποίο η κοινωνιολογία συνεισφέρει στην ερμηνευτική/κριτική κατανόηση ζητημάτων υγείας, ασθένειας και πάσχοντος σώματος. Παράλληλα, θα επικεντρωθούμε σε εμπειρικά παραδείγματα, που διερευνούν τους τρόπους συγκρότησης και νοηματοδότησης της ανθρώπινης εμπειρίας, ειδικότερα όταν αυτή στοιχίζεται γύρω από ζητήματα πάσχοντος σώματος, χρονιότητας, δυσάρεστων ή οριακών εμπειριών (κοντά στη ζωή και το θάνατο). Μέσα από επιλεγμένα θεωρητικά και ερευνητικά κείμενα αυτής της παράδοσης θα μελετηθούν ζητήματα όπως οι σχέσεις ασθενούς με τον ιατρικό θεσμό, η σημασία του οικογενειακού περιβάλλοντος, η αναδιάρθρωση της καθημερινής ζωής, η βιογραφική ρήξη, η επιλογή θεραπείας, το βίωμα της ασθένειας, κτλ. Το μάθημα συγκροτείται με τη μορφή εβδομαδιαίων διαλέξεων γύρω από τις επιμέρους θεματικές ενότητες, που περιγράφονται αναλυτικά στο συνολικότερο περίγραμμα του μαθήματος, που είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του τμήματος. Στο πλαίσιο αυτών των συναντήσεων παρουσιάζεται η κληρονομιά και οι θεωρητικές και εμπειρικές προεκτάσεις αυτής της κοινωνιολογικής παράδοσης (από τον βιοιατρικό μοντέλο στη μετα-θετικιστική κριτική) και—μέσα από τη χρήση πολλαπλών μορφών τεκμηρίων και αποδεικτικού υλικού—αναλύεται η συνεισφορά κάθε επιμέρους σχολής, σε σχέση και με την ποιοτική έρευνα. Έτσι, γίνεται εκτενής χρήση έντυπου, οπτικού και ακουστικού υλικού από τα πεδία της επικαιρότητας, αλλά και από το παρελθόν, ανάλογα με το υπό διερεύνηση θέμα (π.χ. παρουσίαση του εαυτού, χρόνια πάσχοντες, κοινωνικός στιγματισμός, κοινωνική και πολιτισμική σημασία της διάγνωσης, σχέσεις και αλληλοδράσεις σε νοσοκομεία, έμφυλη διάσταση της ασθένειας, κτλ). Επίσης, προβάλλονται ταινίες με αντίστοιχο περιεχόμενο για να υπάρξει συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων ανάμεσα στους φοιτητές. Εκτός από το προηγούμενο, δημιουργούνται μικρές ομάδες εργασίες που αναλαμβάνουν να διερευνήσουν κριτικά και να παρουσιάσουν από διάφορες σκοπιές διάφορα ζητήματα εφαρμοσμένης έρευνας σε αυτά τα ζητήματα. Τέλος, ενισχύονται οι φοιτητές να καταθέσουν τις δικές τους «βιωμένες εμπειρίες» ως αφορμή

ευρύτερης συζήτησης για θεωρητικά, ερευνητικά, δεοντολογικά και ηθικά ζητήματα, που άπτονται αυτών ευαίσθητων κοινωνικών πεδίων και χώρων κοινωνικής εμπειρίας.

Κοινωνία, Κοινότητα, Υγεία [Σεμινάριο]

Κωδικός: 327 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6 /

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-327-gr.pdf>

Διδάσκουσα: Ζήση Αναστασία

Το σεμινάριο Κοινωνία, Κοινότητα & Υγεία εξετάζει τους κοινωνικούς και δομικούς παράγοντες που προσδιορίζουν την υγεία -σωματική και ψυχική- ατόμων, ομάδων και πληθυσμών. Οι ειδικές θεματικές καλύπτουν: ταξικές ανισότητες και υγεία, εργασιακό περιβάλλον και υγεία, φάσεις του κύκλου ζωής, γεγονότα ζωής και υγεία, ανεργία και υγεία, κοινωνικές αναπαραστάσεις της υγείας και της ασθένειας, κοινωνικές σχέσεις, δίκτυα και υγεία. Τα θεωρητικά μοντέλα αντλούν από τις προσεγγίσεις του κύκλου ζωής, τις ψυχοκοινωνικές και τις νέο-υλιστικές.

Κοινωνιολογία του Κινηματογράφου

Κωδικός: 644 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6 /

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2022-644-gr.pdf>

Διδάσκων: Διδάσκων από άλλους πόρους

Η κινηματογραφική ταινία αποτελεί πεδίο ανάδειξης κοινωνικών δομών και των συναφών φιλοσοφικών ιδεών, είτε στην εμπορική της μορφή (ηθογραφία, νεορεαλισμός κ.λπ.) είτε στην πιο καλλιτεχνική της εκδοχή (κινηματογράφος του δημιουργού). Στο μάθημα θα παρακολουθήσουμε ολόκληρα φιλμ και αποσπάσματα από τον ελληνικό και τον παγκόσμιο κινηματογράφο, αναλύοντας τις κοινωνικές τους συνιστώσες και μελετώντας παράλληλα τις σχετικές ιδέες. Θα εξεταστούν κοινωνικές δομές, όπως αποτυπώνονται στην ταινία, για παράδειγμα κοινωνικές ή οικονομικές ανισότητες, η παρουσία των κοινωνικών ελίτ κ.ά. Με αφορμή τα ζητήματα, θα μελετήσουμε την προοπτική της «ουτοπίας», το πώς δηλαδή εμφανίζεται το αίτημα για κοινωνική αλλαγή. Ως πεδίο της «ουτοπίας», το σινεμά κατάφερε να υποσκελίσει άλλες μορφές τέχνης (λογοτεχνία, θέατρο, όπερα κ.τ.λ.), λόγω της παραστατικής του αμεσότητας και της πλατιάς απήχησης σε κοινωνικές μάζες. Στο μάθημα θα αναλύσουμε την αντιπαραβολή των κοινωνικών δομών με την ουτοπία, όπως τουλάχιστον αναπτύσσεται από τους σκηνοθέτες ως «προγραμματική» μορφή τέχνης. Αξιοποιώντας επιπλέον τα λογής «δυστοπικά» φιλμ που γέμισαν τις σκοτεινές αίθουσες κατά τον 20ό αιώνα,

θα μελετήσουμε την κριτική στις κοινωνικές δομές που δομείται επί της οθόνης και τις συνακόλουθες ιδέες περί κοινωνικού μετασχηματισμού, που χαρακτηρίζουν το έργο των μεγάλων κινηματογραφικών δημιουργών.

Κοινωνιολογία της Επιστήμης και της Τεχνολογίας

Κωδικός: 645 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6 /

Διδάσκων: Κουρούτζας Χρήστος

Το μάθημα εισαγάγει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές στην Κοινωνιολογία της Επιστήμης και της Τεχνολογίας. Αφετηρία του μαθήματος αποτελεί η κατανόηση της επιστήμης και της τεχνολογίας ως κοινωνικά φαινόμενα, όπως αυτά διαμορφώνονται στη νεωτερική συνθήκη και μέσα σε συγκεκριμένα ιστορικά-πολιτισμικά συμφραζόμενα. Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτήτριες και οι φοιτητές να κατανοήσουν την κοινωνική βάση παραγωγής της επιστημονικής γνώσης και τις κοινωνικές της όψεις. Ειδική εστίαση δίνεται στην επιστήμη ως κοινωνικό θεσμό και ως κοινωνική πρακτική. Το πρώτο μέρος του μαθήματος έχει θεωρητικό προσανατολισμό και επικεντρώνεται στις γενεαλογίες και στις σύγχρονες κοινωνιολογικές θεωρητικές προσεγγίσεις της επιστήμης και της τεχνολογίας. Σε αυτό το πλαίσιο αναλύονται κεντρικές έννοιες, θεωρίες και προσεγγίσεις, μεταξύ άλλων, ο σχετικισμός και η κοινωνική κατασκευασιοκρατία, η κοινωνική διαμόρφωση, προσεγγίσεις στο πλαίσιο των «μελετών εργαστηρίου», η θεωρία δικτύου δρώντων (actor network theory), η θεωρία της αναστοχαστικότητας κ.α. Ιχνηλατούνται οι αντιθετικές ερμηνείες που αναπτύχθηκαν για την επιστήμη και την τεχνολογία στο πλαίσιο της πορείας της έννοιας της συμμετρίας, η συμβολή του ισχυρού προγράμματος στην κοινωνιολογία της επιστημονικής γνώσης (Σχολή του Εδιμβούργου) και το άνοιγμα του «μαύρου κουτιού» (λογική, ορθός λόγος, κανόνες), η σημασία των πολιτικών της αντιστροφής και της ανάδρασης, καταλήγοντας στις προσεγγίσεις της αναστοχαστικότητας και τη συμβολή της εθνογραφίας. Στο πέρας αυτής της διαδρομής, «φωτίζονται» φιλοσοφικές όψεις της επιστήμης και τεχνολογίας, όπως της ουσιοκρατίας και του νομιναλισμού, ενώ παράλληλα εξετάζεται η ιδεολογία της αναπαράστασης και τα εγχειρήματα αμφισβήτησης της, υπό το πρίσμα της αναστοχαστικότητας. Τα ανωτέρω αποτελούν τη γέφυρα για τη θεματολογία που αναπτύσσεται στο δεύτερο μέρος του μαθήματος, το οποίο επικεντρώνεται στην κοινωνική οργάνωση των επιστήμων και στα τεχνολογικά συστήματα – δίκτυα που τις συνοδεύουν. Περαιτέρω, αναλύεται η επιστήμη ως πολιτισμικό φαινόμενο συνδυαστικά του τρόπου παραγωγής της γνώσης. Σε αυτό το πλαίσιο, προσεγγίζονται ζητήματα που αφορούν, μεταξύ άλλων, στην επιστημονική και τεχνολογική πολιτική, στην παραγωγή της επιστημονικής γνώσης και στην αναπαραγωγή

ανισοτήτων/διακρίσεων που βασίζονται στο φύλο, τη φυλή, την κοινωνική τάξη, την ιδιότητα της/του πολίτη κ.ο.κ. με τη διαμεσολάβηση της τεχνολογίας, στη δημόσια κατανόηση των επιστημών, τεχνοεπιστημονικής έρευνας και εμπορευματοποίησης κ.α. Πριν από την ολοκλήρωση των διαλέξεων του μαθήματος, θα παρουσιασθούν σύγχρονα πεδία μελέτης και έρευνας της κοινωνιολογίας της επιστήμης και της τεχνολογίας ενισχύοντας την κοινωνιολογική φαντασία των φοιτητριών/ητών, εξετάζοντας την ηθική τάξη της αναπαράστασης και τα περιθώρια της αναστοχαστικότητας στην εποχή της γενετικής μηχανικής, της τεχνητής νοημοσύνης (TN)/αλγορίθμων και της ρομποτικής στο πλαίσιο των πρόσφατων τεχνοεπιστημονικών «ανακαλύψεων».

Εξάμηνο ΣΤ' (Εαρινό Εξάμηνο) (5 ΥΕΠ, 5 ΣΕΜ) 10

Επαγγελματικός Προσανατολισμός

Πρακτική Άσκηση / Κωδικός: 340 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-340-gr.pdf>

Διδάσκουσες: Συρμαλή Μαρία Ελένη – Ζήση Αναστασία

Η Πρακτική Άσκηση είναι αμοιβόμενη απασχόληση που διαρκεί 8 εβδομάδες. Οι φοιτητές/τριες συνεργάζονται με την Επιστημονική Υπεύθυνη της Π.Α. και τον εκάστοτε επιβλέποντα/ουσα διδάσκοντα προκειμένου να προετοιμαστούν κατάλληλα για την τοποθέτηση τους σε φορείς και οργανισμούς. Στη διάρκεια του εξαμήνου που προηγείται της Πρακτικής Άσκησης, οι φοιτητές/τριες εκπαιδεύονται στην ικανότητα σύνδεσης θεωριών και πρακτικής, εφαρμογής ειδικών μεθόδων κοινωνικής έρευνας και ανάλυσης, επαγγελματικού και ακαδημαϊκού προσανατολισμού, συνεργασίας, αναζήτησης πληροφοριών και τεκμηρίωσης, συγγραφή αναφορών, και αναστοχαστικής δράσης. Σκοπός είναι ο φοιτητής/τρια να αποκτήσει εμπειρία συμμετέχοντας στον οργανωτικό ιστό και τη φιλοσοφία ενός επαγγελματικού φορέα υπό κανονικές εργασιακές συνθήκες και πάνω σε συγκεκριμένο αντικείμενο. Το μήνα Δεκέμβριο κάθε ακαδημαϊκού έτους οργανώνεται μια Εσπερίδα στην οποία παρουσιάζονται επιλεγμένες εργασίες φοιτητών και φοιτητριών από την ολοκλήρωση της Πρακτικής τους Άσκησης.

Αγγλική Ορολογία των Κοινωνικών Επιστημών II

Κωδικός: ΞΓ003 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-jg0003-gr.pdf>

Διδάσκων: Νικολαρέα Αικατερίνη

Μέσα από μια πληθώρα διδακτικού υλικού, δραστηριοτήτων εντός της αίθουσας διδασκαλίας και ομαδικών εργασιών, το μάθημα αυτό επιδιώκει να βοηθήσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες να αναπτύξουν τις ακαδημαϊκές και επαγγελματικές εκείνες δεξιότητες που απαιτούνται για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες των Κοινωνικών Επιστημών, όπως περιγράφονται παρακάτω:

1. Ακαδημαϊκές Δεξιότητες στην αγγλική γλώσσα (EAP) και στα ελληνικά, όταν είναι απαραίτητο.

- Υψηλού επιπέδου έρευνα στη βιβλιοθήκη και το διαδίκτυο προς εξεύρεση βιβλιογραφικών αναφορών και αξιολόγηση του υλικού που βρίσκουν,

- Υψηλού επιπέδου έρευνα και σύνθετη αναζήτηση προς εξεύρεση ηλεκτρονικών λεξικών και μηχανών αυτόματης μετάφρασης, έτσι ώστε οι φοιτητές/τριες να ξεπεράσουν προβλήματα ορολογίας,

- Υψηλού επιπέδου Συγγραφικές και Προφορικές Δεξιότητες στα αγγλικά:

2. Προφορικές παρουσιάσεις στα αγγλικά,

3. βιβλιογραφικές πηγές γραμμένες στο Λατινικό αλφάβητο [π.χ. αγγλικά, γαλλικά] και βιβλιογραφικές πηγές γραμμένες σε άλλο σύστημα γραφής [π.χ. ελληνικά, αραβικά, κινέζικα, ρώσικα])

4. Πώς να παραφράζουν, να αναδιατυπώνουν επιστημονικές απόψεις επιστημόνων χωρίς να πέτουν στο παράπτωμα της λογοκλοπής (plagiarism),

5. Επεξεργασία δοκιμίων (από προηγούμενες εξεταστικές περιόδους),

6. Συγγραφή Συνοδευτικής Επιστολής (Cover Letter) στα αγγλικά,

7. Συγγραφή Βιογραφικού Σημειώματος (CV) στα αγγλικά,

8. Διαφορετικά ύψη γραφής και παρουσίασης στα αγγλικά (π.χ. Βρετανικά και Αμερικάνικα Αγγλικά) έτσι ώστε οι φοιτητές/-τριες να αναπτύξουν διαπολιτισμική ικανότητα των αγγλικών που χρησιμοποιούνται ανά τον κόσμο (Englishes), και

9. Πιθανή σύγκριση ακαδημαϊκών και επαγγελματικών δεξιοτήτων στην αγγλική και την ελληνική γλώσσα έτσι ώστε οι φοιτητές/τριες να βελτιώσουν (και να μεγιστοποιήσουν) τις διαγλωσσικές και διαπολιτισμικές ικανότητές τους.

Κοινωνική Φιλοσοφία στον Θεατρικό Λόγο

Κωδικός: 646 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6 /

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2022-646-gr.pdf>

Διδάσκων: Σέργης Νίκος

Στο μάθημα θα μελετήσουμε το θεατρικό κείμενο και την παραστασιολογία του, ως δυνητικούς εκφραστές κοινωνικών δομών σε σύγκρουση και των φιλοσοφικών ιδεών που συνεπάγονται. Θεωρητικά, θα προσεγγίσουμε τον θεατρικό λόγο, ως μια δυναμική σύγκρουσης (αδιεξόδων) που δομείται σταδιακά, εξετάζοντας διάφορα είδη θεάτρου (πρόζα, κωμωδία, ποιητικό θέατρο κ.λπ.). Θα μελετηθούν εκτενή αποσπάσματα θεατρικών έργων από το ελληνικό και ξένο δραματολόγιο, μελετώντας αρχικά το πώς αναδεικνύονται τα κοινωνικά ζητήματα και στη συνέχεια τις ιδέες για την κοινωνία σε διάφορες εποχές. Η επιλογή θα γίνει από έργα του 20ού αιώνα, τόσο από έλληνες συγγραφείς (Ι. Καμπανέλλης, Κ. Μουρσελάς, Δ. Ψαθάς κ.λπ.) όσο και από ξένους (Ε. Ίψεν, Α. Στρίντμπεργκ, Ε. Ντε Φίλιππο κ.λπ.). Οι ομάδες εργασίας των φοιτητών θα αναλάβουν να μελετήσουν συγκεκριμένα γνωστά και σημαντικά έργα, διερευνώντας παράλληλα προηγούμενα ανεβάσματα και προτάσεις για τη σκηνική παράσταση των έργων. Σε αυτή την πορεία θα αναζητηθούν, τόσο κοινωνικά μορφώματα όσο και φιλοσοφικές ιδέες (π.χ. αξίες) που διατυπώνονται μέσω των κειμένων. Τέλος, εφόσον οι ομάδες το επιθυμούν, μπορούν να εργαστούν πάνω σε δυνητικά ανεβάσματα μέρους ή του συνόλου του έργου, υπό τη μορφή θεατρικού αναλόγιου ή και σαν δοκιμή σκηνικής αναπαράστασης.

Διεθνές Δίκαιο [Σεμινάριο]

Κωδικός: 473 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν/ Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6 /

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-473-gr.pdf>

Διδάσκων: Γρηγορίου Παναγιώτης

Το μάθημα πραγματεύεται τα εξής θέματα: Α. Ιστορική εξέλιξη του διεθνούς δικαίου Β. Υποκείμενα διεθνούς δικαίου: Κράτος- Διεθνείς Οργανισμοί- Η ιδιαιτερότητα των οργανισμών που τείνουν στην ολοκλήρωση (Ευρωπαϊκή Ένωση- Αμερικανικοί Οργανισμοί)- Άτομα- Πολυεθνικές εταιρείες Γ. Πηγές διεθνούς δικαίου: Συνθήκες- Διεθνές Έθιμο- Διεθνής Νομολογία- Αρχές διεθνούς δικαίου Δ. Σχέση διεθνούς και εσωτερικού δικαίου Ε. Διεθνής ευθύνη

Φύλο και Μετανάστευση (Σεμινάριο)

Κωδικός: 632 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2022-632-gr.pdf>

Διδάσκων: Ξυπολητάς Νίκος

Το σεμινάριο έχει ως στόχο την ανάλυση του μεταναστευτικού φαινομένου υπό το πρίσμα του φύλου. Σε αντίθεση με προσεγγίσεις που εξετάζουν συνολικά τη μετανάστευση, το σεμινάριο δίνει έμφαση στις ιδιαιτερότητες που χαρακτηρίζουν τόσο τη μετακίνηση των γυναικών όσο και τη σχέση τους με τις αγορές εργασίας των χωρών υποδοχής. Σε ένα πρώτο επίπεδο θα παρουσιαστούν οι απαραίτητες θεωρητικές προσεγγίσεις που επιβάλουν τη διακριτή ανάλυση της γυναικείας μετανάστευσης από την επιστήμη της κοινωνιολογίας. Στη συνέχεια θα εξετασθούν συγκεκριμένες μελέτες περίπτωσης με έμφαση στην εθνικότητα, το επάγγελμα και τη μορφή που παίρνει η μετανάστευση.

Παιδαγωγική Ψυχολογία / Κωδικός: 642 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν/ Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6 / Διδάσκων: Διδάσκων από άλλους πόρους

Στην διδακτική διαδικασία θα αξιοποιηθούν η ενεργός συμμετοχή διά του διαλόγου και της αλληλεπίδρασης, η βιωματική μάθηση, η σύσταση μικρών ομάδων εργασίας, τα σεμινάρια, οι ασκήσεις, οι διαλέξεις και η ανάλυση περιπτώσεων με στόχο την εξοικείωση και ανάδειξη των δεξιοτήτων των φοιτητών στην αξιοποίηση των νέων γνώσεων από το μάθημα της παιδαγωγικής ψυχολογίας. Η εξάσκηση στην παρατήρηση, στην αναγνώριση του περιβάλλοντος, στις ιδιαίτερες εξατομικευμένες ανάγκες, στους τρόπους μεταβίβασης της γνώσης και στην αναδόμησή της από πολύπλοκη και πολυσύνθετη σε εύληπτη, χωρίς να χάσει το ποιοτικό αξιακό της στοιχείο, η πρόκληση της λήψης αποφάσεων μέσα από την αξιοποίηση των θεωριών και η ανάλυση περιπτώσεων θα αναδείξουν την προσαρμογή στη νέα γνώση και την ουσιαστική συμβολή της στην εκπαιδευτική διαδικασία. Εν κατακλείδι το μάθημα αποσκοπεί στην ανάδειξη και ενίσχυση ικανοτήτων που σχετίζονται :

- με την κατανόηση και αξιοποίηση των θεωριών της μάθησης και των τεχνικών διδασκαλίας
- με την εξάσκηση για συνεργασία, για παρατήρηση, εντοπισμό δυσκολιών, λήψη αποφάσεων και διαχείριση δυσκολιών
- με την ικανότητα διαμόρφωση ενός θετικού και αποτελεσματικού κλίματος στην τάξη
- με την κατανόηση των σύνθετων ψυχοκοινωνικών προβλημάτων και των μαθησιακών δυσκολιών τις οποίες θα αξιοποιεί στο πλαίσιο της διεπιστημονικότητας για την κατάρτιση Ειδικών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων.

Ειδικά Θέματα στις Ποιοτικές μεθόδους και στις Τεχνικές της Κοινωνικής Έρευνας

[Σεμινάριο]

Κωδικός: 104-1 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν/ Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-104-1-gr.pdf>

Διδάσκων: Σαββάκης Μάνος

Κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου Ειδικά Θέματα στις Ποιοτικές Μεθόδους και στις Τεχνικές της Κοινωνικής Έρευνας, οι φοιτητές/τριες αναμένεται αφενός να εμβαθύνουν περισσότερο σε επιστημολογικά, θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα της ποιοτικής έρευνας αφετέρου να εξοικειωθούν στο μέτρο του δυνατού με τις τεχνικές του συγκεκριμένου ερευνητικού παραδείγματος. Συγκεκριμένα, θα υπάρξουν κάποιες εισαγωγικές διαλέξεις του διδάσκοντα και εκτενείς παρουσιάσεις θεωρητικών και εμπειρικών θεμάτων από τους συμμετέχοντες/ουσες. Τα επιστημολογικά, μεθοδολογικά και τεχνικά ζητήματα που θα διερευνηθούν σχετίζονται βασικά με τις διαφορετικές προσεγγίσεις στην ποιοτική έρευνα και με το σχεδιασμό και την υλοποίηση μιας ποιοτικής έρευνας από την φάση της αρχικής ιδέας, δηλαδή της ανάδειξης και της θεματοποίησης του προβλήματος, μέχρι τη στιγμή της πραγματοποίησης και της πιθανής δημοσίευσης της.

Κοινωνιολογία του Αθλητισμού [Σεμινάριο]

Κωδικός: 472 / Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν/ Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS:6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2020-472-gr.pdf>

Διδάσκων: Διδάσκων από άλλους πόρους

Το σεμιναρικό μάθημα εμβαθύνει στην κοινωνιολογική προσέγγιση του αθλητικού φαινομένου. Ειδικότερα, κατά τη διάρκεια των διαλέξεων εξετάζεται το έργο κλασσικών κοινωνιολόγων και η μετέπειτα εμφάνιση νέων ρευμάτων/ σχολές θεωρητικής τεκμηρίωσης/προσέγγισης του αθλητικού φαινομένου (δομολειτουργική προσέγγιση, θεωρία σχηματισμού, ερμηνευτική προσέγγιση, μαρξιστική θεώρηση, φεμινιστική οπτική και μεταδομιστική ανάγνωση). Κατά τη διάρκεια του σεμιναρικού μαθήματος, οι φοιτητές/φοιτήτριες –στο πλαίσιο ομαδοσυνεργατικής μάθησης – θα εξετάσουν τις δυνατότητες κοινωνικής έρευνας σε επιμέρους πεδία του αθλητικού χώρου όπως το κανονιστικό πλαίσιο αθλητικών διοργανώσεων, οι πρακτικές εντός των σύγχρονων γηπέδων, τα συλλογικά συναισθήματα που αναδύονται, οι κοινότητες και ταυτότητες οπαδών με αναφορά τον αθλητισμό κ.ά., προσεγγίζοντας τον τρόπο οργάνωσης του αθλητικού θεσμού σε σύνδεση με το κοινωνικό, πολιτικό και οικονομικό πλαίσιο.

Πολιτισμοί, Τεχνολογία και Κοινωνική Αλλαγή/Κωδικός: 647 Είδος: Υποχρεωτικό κατ'

Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

Διδάσκων: Κουρούτζας Χρήστος

Το μάθημα εμβαθύνει στην κοινωνιολογία της τεχνικής και του τεχνολογικού φαινομένου όπως αυτά διαμορφώνονται σε διαφορετικά ιστορικά - πολιτισμικά συμφραζόμενα τις προ-νεωτερικής περιόδου και εντός της νεωτερικής συνθήκης, συνδυαστικά της κοινωνιολογίας της κοινωνικής αλλαγής. Αφετηρία του μαθήματος αποτελεί η κατανόηση της τεχνολογίας ως κοινωνικό και πολιτισμικό φαινόμενο και η σε βάθος μελέτη των κοινωνικών αλλαγών που συντελούνται μέσα από την ιστορική περιοδολόγηση του τεχνολογικού φαινομένου. Σε αυτό το πλαίσιο, αρχικά εξετάζονται όψεις της τεχνικής στην προ-νεωτερική περίοδο και η γενεαλογία της τεχνολογίας στη νεωτερική συνθήκη. Εν συνεχεία το μάθημα εστιάζει στον τρόπο διαμόρφωσης του τεχνολογικού φαινομένου εντός της νεωτερικής συνθήκης, αξιοποιώντας προσεγγίσεις της κλασικής και σύγχρονης κοινωνιολογικής θεωρίας. Συνδυάζοντας την ιστοριογραφία με την κοινωνιολογία, αναλύεται εισαγωγικά η κριτική που αναπτύχθηκε σε σχέση με τον τεχνολογικό νετερμινισμό και την τεχνοκρατία, και περαιτέρω η γενεαλογία και εξέλιξη του πεδίου επιστήμη, τεχνολογία και κοινωνία (Σπουδές Επιστήμης και τεχνολογίας – Science and Technology Studies/STS), με έμφαση στις προσεγγίσεις για την κοινωνική κατασκευή της τεχνολογίας, την τεχνολογία υπό το πρίσμα της θεωρίας δικτύου – δρώντων και τη συμβολή των μελετών για τα τεχνολογικά συστήματα, καταλήγοντας στο άνοιγμα του «μαύρου κουτιού» (black box) της τεχνολογίας στη νεωτερική συνθήκη. Υπό το ανωτέρω πρίσμα, στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος τίθενται οι κοινωνικοί μετασχηματισμοί που συντελούνται από την τεχνική της αρχαιότητας σε διαφορετικούς πολιτισμούς, στον τρόπο που διαμορφώνεται η τεχνική στη μεσαιωνική περίοδο και στη γενεαλογία του τεχνολογικού φαινομένου στη νεωτερική συνθήκη, άρρηκτα συνδεδεμένου με την εδραίωση της νεωτερικής επιστήμης και την εποχή των επαναστάσεων. Ειδική εστίαση δίνεται στη σχέση τεχνολογικού φαινομένου και κοινωνικής αλλαγής, από τη μηχανική εποχή και την ανάδυση της αρχής της ατμομηχανής μέχρι την αναπαραγωγή της στην ηλεκτρική και στην ηλεκτρονική εποχή, καταλήγοντας στους μετασχηματισμούς που συντελούνται σε συνθήκες 4^{ης} βιομηχανικής επανάστασης στην εποχή της γενετικής μηχανικής, της τεχνητής νοημοσύνης (TN), των αλγορίθμων και των μεγάλων δεδομένων. Σε αυτό το πλαίσιο, ειδική εστίαση δίνεται στο άνοιγμα των «μαύρων κουτιών» της βιοτεχνολογίας και της νανοτεχνολογίας μέσα από μια κοινωνιολογική σκοπιά.

Εφαρμογές Οικονομικής και Κοινωνικής Ανάλυσης στον Ελληνικό Χώρο [Σεμινάριο] /

Κωδικός: 620 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2018-620-gr.pdf>

Διδάσκουσα: Συρμαλή Μαρία Ελένη

Στο πλαίσιο του μαθήματος, εκτός από τις θεωρητικές προσεγγίσεις, διερευνώνται με τη χρήση κατάλληλων εμπειρικών μεθόδων οι κοινωνικές και θεσμικές όψεις των αναπτυξιακών πολιτικών, αλλά και οι αδυναμίες αντιμετώπισης των διαχρονικά σταθερών περιφερειακών ανισοτήτων. Ειδικότερα, αναλύεται η τοπική και περιφερειακή διάσταση των κυριότερων κοινωνικοοικονομικών φαινομένων εντός του ευρωπαϊκού και ευρύτερου διεθνούς πλαισίου. Παράλληλα, αξιοποιούνται κριτικά ερευνητικές μεθοδολογίες ως αναλυτικά εργαλεία για την πρακτική μελέτη συγκεκριμένων πεδίων του σύγχρονου οικονομικού και κοινωνικού γίγνεσθαι. Επίσης, εξετάζονται οι πηγές των οικονομικών, κοινωνικών και θεσμικών παραγόντων στην πράξη καλύπτοντας έτσι θέματα που άπτονται του ευρύτερου φάσματος της εφαρμοσμένης κοινωνικής έρευνας. Κατ' αυτό τον τρόπο, αναμένεται οι φοιτητές να εξοικειωθούν με τις σχετικές εννοιολογικές προσεγγίσεις και να καταστούν ικανοί να χειρίζονται τα συναφή οικονομικά και κοινωνικά δεδομένα και να γνωρίζουν τις βασικές τεχνικές ανάλυσης των διαθέσιμων στοιχείων. Πιο συγκεκριμένα, μελετώνται τα ευρωπαϊκά και διεθνή στατιστικά πρότυπα βάσει των οποίων καταρτίζονται τα στατιστικά στοιχεία από ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς, όπως είναι η Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat), η Παγκόσμια Τράπεζα, ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, αλλά και εγχώριες πηγές, όπως είναι η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ). Κατ' αυτό τον τρόπο, εξετάζονται τα χρησιμοποιούμενα μεθοδολογικά εργαλεία και οι πηγές των οικονομικών και κοινωνικών παραγόντων στην πράξη.

Εξάμηνο Ζ' (Χειμερινό Εξάμηνο) (4 ΥΠΕ, 5 ΣΕΜ) 9

Πρακτική Άσκηση στη διδακτική της Κοινωνιολογίας

Κωδικός 635 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6 /

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2019-635-gr.pdf>

Διδάσκων: Διδάσκων από άλλους πόρους

Σχεδιασμός και οργάνωση διδακτικών εφαρμογών. Σχεδιασμός και παρουσίαση μικροδιδασκαλιών, ατομικά κα ομαδικά. Επιλογές μοντέλων, μεθόδων και τεχνικών για την Κοινωνιολογία και τις κοινωνικές επιστήμες. Κριτική αποτίμηση και αναστοχαστικές διαδικασίες • Πρακτική άσκηση σε περιβάλλοντα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Σύγχρονα Ερευνητικά Εργαλεία στις Κοινωνικές Επιστήμες

Κωδικός:640 / Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / Πιστωτικές Μονάδες ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2020-640-gr.pdf>

Διδάσκων: Διδάσκων από άλλους πόρους

Το μάθημα έχει ως στόχο να εισαγάγει τους/τις φοιτητές/τριες στη χρήση σύγχρονων ερευνητικών εργαλείων στις κοινωνικές επιστήμες και συγκεκριμένα στην ποσοτική, την ποιοτική έρευνα αλλά και στις μεικτές μεθόδους διενέργειας κοινωνικής έρευνας. Ως προς την αξιοποίηση εργαλείων για την ποσοτική έρευνα σκοπός είναι η εκμάθηση και εφαρμογή μεθόδων και τεχνικών της στατιστικής και της δημογραφίας με ελεύθερα προσβάσιμα πακέτα όπως το R, καθώς και η χρήση τους στον σχεδιασμό της ποσοτικής έρευνας και στην επεξεργασία των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από αυτή. Στην περίπτωση της ποιοτικής έρευνας, δίνεται έμφαση στη χρήση εργαλείων πληροφορικής ελεύθερα προσβάσιμα όπως είναι το RQDA έτσι ώστε οι φοιτητές/τριες να μαθαίνουν να σχεδιάζουν, διενεργούν και αναλύουν τα αποτελέσματα των ποιοτικών ερευνών με την ευχέρεια, ταχύτητα και ακρίβεια που παρέχουν τα έγκυρα εργαλεία πληροφορικής.

Κοινωνιολογία του Φασισμού [Σεμινάριο]

Κωδικός: 499 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-499-gr.pdf>

Διδάσκων: Αλεξίου Αθανάσιος

Στο σεμινάριο αυτό εξετάζουμε τις κοινωνικές και ιστορικές παραμέτρους που ανέδειξαν και κατέστησαν το Φασισμό στη διάρκεια του Μεσοπολέμου κυρίαρχη πολιτική δύναμη τόσο στη Γερμανία όσο και στην Ιταλία και αλλού. Στο επίκεντρο του μαθήματος θα είναι τόσο οι κοινωνικές-οικονομικές συνθήκες που προλείαναν το έδαφος (συγκεντροποίηση της παραγωγής, ανισομερής ανάπτυξη, ανεργία κ.λπ.) για την επικράτηση των φασιστικών κινημάτων όσο και οι ιδεολογικοί και πολιτικοί παράγοντες που ευνόησαν αυτή την εξέλιξη (κρίση του φιλελευθερισμού, οικονομική κρίση κ.λπ.). Εντούτοις η δυναμική των φασιστικών κινημάτων δεν μπορεί να εξηγηθεί πειστικά αν δεν εξεταστεί η ίδια η κοινωνική τους βάση αλλά και οι λειτουργίες που εκ των πραγμάτων αυτά επιτέλεσαν. Επομένως η διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στο Φασισμό και τις κοινωνικές τάξεις και πρωτίστως με την μικροαστική τάξη και τα αγροτικά στρώματα με υπόβαθρο πάντα την ηγεμονία του χρηματιστικού κεφαλαίου, συνιστά *sine qua non* για την ερμηνεία του φασιστικού φαινομένου. Αναλύοντας αυτή τη σχέση θα κατανοήσουμε την πληβειακή βάση και την «αντικαπιταλιστική» ρητορική του Φασισμού, καθώς και το αίτημα για την εθνική παλιγγενεσία και την παλινόρθωση της «Λαϊκής Κοινότητας» (*Völkische Gemeinschaft*). Μέσα από την ανατομία του φασιστικού φαινομένου που θα βασίζεται εν πολλοίς στη συγκριτική προσέγγιση του Φασισμού θα

επιχειρηθεί η μεθοδολογική διαφοροποίηση ανάμεσα στο Φασισμό, την ακροδεξιά και τα αυταρχικά καθεστώτα αλλά και η γενεαλογική σχέση ανάμεσα σε προφασιστικά, φασιστικά και μετα(νεο)φασιστικά μορφώματα.

Κοινωνιολογία του ευρωπαϊκού και διεθνούς δικαίου [Σεμινάριο]

Κωδικός: 648 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν/ Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6 /

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2022-648-gr.pdf>

Διδάσκων: Γρηγορίου Παναγιώτης

Θεματικές ενότητες: 1. Εισαγωγικές σκέψεις περί της δικαικής κληρονομιάς της Μεταφυσικής των Ηθών του Kant στο σύγχρονο ιδιωτικό και δημόσιο δίκαιο Α. Το νομικό language : η ανοχή των νομικών και θεσμικών νεολογισμών : υπερεθνικό δίκαιο άσκηση οιονεί εκτελεστικής εξουσίας Β. Σχέση δικαίου- αδίκου Γ. Η σημασία της δικαικής λογικής Δ. Η σχέση δικαίου και νόμου Ε. Η προοπτική του εξευρωπαϊσμού : οι αδυναμίες των δημοσίων πολιτικών των κρατών μελών στο ενωσιακό θεσμικό, νομικό και πολιτικό περιβάλλον 2. Γεωοικονομική και γεωπολιτική διάσταση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Α. Διευρύνσεις Β. Ο μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου προσανατολισμός της ευρωπαϊκής ενοποίησης Γ. Η μεταβλητή γεωμετρία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης : ONE, κοινωνική ερμηνεία, ένταξη, αποχώρηση Δ. Η αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας ως θεμελιώδης αρχή της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης Ε. Η έννοια των συνόρων στην ευρωπαϊκή ενοποιητική διαδικασία 3. Συνταγματικότητα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης Α. Θεμελιώδη Δικαιώματα του ανθρώπου και ελευθερίες Β. Το δημοκρατικό έλλειμμα στην ΕΕ Γ. Οι θεσμικές αναδιαρθρώσεις της ΕΕ Δ. Οι πολιτικές προσδοκίες του κοινοτικού φαινομένου 4. Ο πολίτης στην ευρωπαϊκή ενοποιητική διαδικασία Α. Ευρωπαϊκή ιθαγένεια- ευρωπαϊκή ταυτότητα Β. Ο πολίτης στην ενωσιακή νομοπαραγωγική διαδικασία : το δικαίωμα λαϊκής πρωτοβουλίας 5. Ευρωπαϊκή διακυβέρνηση Α. Ομάδες συμφερόντων Β. Η έννοια του δημοσίου συμφέροντος 6. Ευρωπαϊκό Εργατικό (Κοινωνικό) Δίκαιο (Δρ Κατερίνα Αποστολίδου, ΝομικόςΚοινωνιολόγος) Α. Ανάδειξη των δεσμών μεταξύ διεθνούς και ευρωπαϊκού εργατικού δικαίου με βάση την διακρατική κινητικότητα των εργαζομένων στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα (προϋποθέσεις). Β. Ο ρόλος των εθνικές διοικήσεων και των διεθνών οργανισμών. Γ. Η ανάπτυξη του ευρωπαϊκού εργατικού (κοινωνικού) δικαίου, βασισμένη σε διεθνώς αποδεκτές επαγγελματικές έννοιες και πρακτικές. Δ, Η περιφερειοποίηση και διεθνοποίηση της νομικής γνώσης και πρακτικής 7. Κοινωνιολογία του διεθνούς δικαίου Α. Διαμόρφωση συνταγματικότητας πέραν του κράτους Β. Η δι-εθνική αντίληψη και ερμηνεία του κανόνα δικαίου και η προοπτική οργάνωσης οικουμενικής κοινωνίας Γ. Η ανάπτυξη λογικής

ομοκέντρων κύκλων και α-κεντρης συγκρότησης δικαιοκής τάξης : σκέψεις περί ιεραρχικής ισορροπίας και της αρχής της υπεροχής 8. Τα υποκείμενα του διεθνούς δικαίου : καινοτόμες εξελίξεις Α. Το άτομο ως υποκείμενο του διεθνούς δικαίου (η εξέλιξη του διεθνούς δικαίου των δικαιωμάτων του ανθρώπου- το δικαίωμα του ατόμου να παρίσταται σε διεθνή δικαστήρια) Β. Το νομικό πρόσωπο (πολυεθνική επιχείρηση) ως υποκείμενο του διεθνούς δικαίου 9. Η αναγκαιότητα επαναπροσδιορισμού του ορισμού του διεθνούς δικαίου Το δημόσιο διεθνές δίκαιο ορίζεται παραδοσιακά ως το δίκαιο των διεθνών σχέσεων, οι οποίες θεωρούνται ότι ταυτίζονται με τις διακρατικές σχέσεις, ή εκείνες της διεθνούς κοινωνίας, η οποία θεωρείται ότι δεν διακρίνεται από την κοινωνία (κοινότητα) των κρατών : Από τον Hans Kelsen στον Paul Reuter και στον Michel Virally 10. Εθνική Κυριαρχία στο διεθνές δίκαιο Α. Εθνική κυριαρχία και εξουσία Β. Υπερ-εθνική κυριαρχία (ΕΕ) Γ. Η νομιμότητα λειτουργίας του κράτους στο πλαίσιο της διεθνούς κοινότητας (αναγνώριση)

MME, Αθλητισμός και Ηθικοί Πανικοί στην Ελληνική Κοινωνία [Σεμινάριο] Κωδικός: 639 / Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν/ Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6 /

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2020-639-gr.pdf>

Διδάσκων: Διδάσκων από άλλους πόρους

Το σεμιναριακό μάθημα εμβαθύνει στην κοινωνιολογική προσέγγιση της σχέσης ΜΜΕ και αθλητισμού. Εξετάζοντας διεθνή και εγχώρια βιβλιογραφία εστιάζει στην μελέτη και έρευνα του τρόπου μετάδοσης και μεσολάβησης των πληροφοριών στη δημόσια σφαίρα δίνοντας έμφαση στις περιπτώσεις παραβίασης «κοινωνικών κανόνων». Επιπρόσθετα, εξετάζονται οι κυριότερες ερευνητικές προσεγγίσεις και εφαρμογές ανάλυσης δεδομένων έντυπων, ηλεκτρονικών και διαδικτυακών μέσω μαζικής ενημέρωσης. Κατά τη διάρκεια του σεμιναριακού μαθήματος, οι φοιτητές/φοιτήτριες –στο πλαίσιο ομαδοσυνεργατικής μάθησης – καλούνται να σχεδιάσουν μια έρευνα στα ΜΜΕ, επιλέγοντας μέσα από μια θεματολογία κοινωνικών φαινομένων στο πεδίο του αθλητισμού.

Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Έρευνα [Σεμινάριο]

Κωδικός: 346-2 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6 /

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-346-2-gr.pdf>

Διδάσκων: Γιαβρίμης Παναγιώτης

Το μάθημα αποτελεί μια γενική εισαγωγή στη μεθοδολογία της εκπαιδευτικής έρευνας. Έμφαση κατά την διάρκεια των μαθημάτων θα δοθεί στο σχεδιασμό και στην ανάλυση εκπαιδευτικών ερευνών (ποσοτικά και ποιοτικά παραδείγματα), καθώς και την ενσωμάτωσή

τους σε ένα ενιαίο μεθοδολογικό παράδειγμα. Κεντρικά ζητήματα που θα προσεγγισθούν είναι η επιλογή η διασύνδεση θεωρία και ερευνητικής πράξης, η στοχοθεσία της έρευνας, η ανάλυση ερευνητικών παραδειγμάτων και οι μεταγνωστικές και κριτικές αποτιμήσεις της έρευνας.

Ειδικά θέματα κριτικής εγκληματολογίας (Σεμινάριο)

Κωδικός: 641 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2021-641-gr.pdf>

Διδάσκων: Γεωργούλας Ευστράτιος

Στόχος του σεμιναρίου είναι η εξοικείωση των φοιτητών με την ανάδυση, αναδιαμόρφωση και για το μέλλον δημιουργία μιας ολοκληρωμένης διεπιστημονικής ευρωπαϊκής κριτικής σκέψης. Οι φοιτητές ενθαρρύνονται να συμμετέχουν ενεργά μέσα από τις παρουσιάσεις τους και να παραδώσουν μια πρωτότυπη ερευνητική μελέτη. Οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση να συζητήσουν και να εφαρμόσουν τις έννοιες σχετικά με την ευρωπαϊκή εγκληματολογική σκέψη και να προσεγγίσουν με επαρκή και κατανοητό τρόπο θέματα που σχετίζονται με τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη μεταρρύθμιση του ποινικού συστήματος, την ύπαρξη μιας δίκαιης κοινωνίας, τον κοινωνικό έλεγχο, το κράτος πρόνοιας, τις πολιτικές του νόμου και της τάξης, την ασφάλεια της κοινότητας, της κοινωνικής δικαιοσύνης, τη διοικητική αντεγκληματική πολιτική σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ενισχύοντας έτσι την αίσθηση της ιδιότητας του ευρωπαίου πολίτη βασιζόμενη στην κατανόηση και στο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας, της ανεκτικότητας και του σεβασμού προς τους άλλους πολιτισμούς.

Φύλο και σεξ στην προνεωτερική Ευρώπη

Κωδικός: I-238 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<https://www.sah.aegean.gr/undergraduate/i-238/>

Διδάσκων: Πλακωτός Γιώργος

Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στη μελέτη της ιστορικότητας του φύλου και του σεξ και τη χρήση τους ως κατηγορίες ιστορικής ανάλυσης για την προνεωτερική περίοδο. Το μάθημα καλύπτει την περίοδο από τον 14ο έως τον 18ο αιώνα και προσεγγίζει τη διαμόρφωση του σύνθετου προνεωτερικού έμφυλου και σεξουαλικού συστήματος διερευνώντας νόρμες, προσδοκίες, πρακτικές και επιτελέσεις. Αρχικά οι φοιτητές και οι φοιτήτριες εξοικειώνονται με τις βασικές προσεγγίσεις που έχουν αναπτυχθεί στα πεδία της ιστορίας των γυναικών και του φύλου, της ιστορίας του σώματος και της ιστορίας της σεξουαλικότητας. Στη συνέχεια το μάθημα διερευνά τους τρόπους με τους οποίους οι προνεωτερικές κοινωνίες νοηματοδοτούσαν τις «θηλυκότητες», τους «ανδρισμούς» και τις

σεξουαλικές πρακτικές και «κανονικότητες». Η προνεωτερική έμφυλη και σεξουαλική οικονομία προσεγγίζεται μέσα από το πρίσμα των σταδιακών αλλά ουσιαστικών αλλαγών που βίωσαν οι κοινωνίες της προβιομηχανικής Δύσης, όπως η γραφειοκρατική τυποποίηση της καθημερινότητας, η ποινικοποίηση συμπεριφορών και πρακτικών, η ανάδυση του οικιακού ιδεώδους μέσα από την εδραίωση των θρησκευτικών μεταρρυθμιστικών κινήσεων και την άνοδο του εμπορικού καπιταλισμού, η αποικιακή επέκταση που λειτούργησε ως εργαστήριο στο οποίο σφυρηλατήθηκε και επινοήθηκε η «ευρωπαϊκή» σεξουαλικότητα. Το μάθημα επιδιώκει τη διερεύνηση των κοινωνικών πρακτικών και του αξιακού κώδικα των κοινωνιών της προνεωτερικής Δύσης μέσω των έμφυλων και σεξουαλικών κατηγοριοποιήσεων. Το μάθημα βασίζεται σε συστηματική χρήση πρωτογενούς υλικού (αρχεακό, έντυπο, οπτικό).

Ειδικά θέματα: Επιστήμη, Τεχνολογία και Κοινωνία [Σεμινάριο]

Κωδικός: 649 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6
Διδάσκων: Κουρούτζας Χρήστος
Το σεμιναριακό μάθημα εμβαθύνει σε ειδικά θέματα του διεπιστημονικού πεδίου *Επιστήμη, Τεχνολογία και Κοινωνία* (Σπουδές Επιστήμης και Τεχνολογίας/ Science and Technology Studies - STS). Αφετηρία του σεμιναριακού μαθήματος αποτελεί η σε βάθος ανάλυση του επιστημονικού και τεχνολογικού φαινομένου από τη σκοπιά των κοινωνικών επιστημών και περαιτέρω η σχέση μεταξύ της επιστημονικής γνώσης, τεχνολογικών συστημάτων και της κοινωνίας. Η πραγμάτευση εκκινεί από την προσέγγιση για το ρόλο της επιστήμης στο έργο του Robert Merton, συνεχίζει στην ιστορικοσυστημική στροφή και το ισχυρό πρόγραμμα της κοινωνιολογίας της επιστημονικής γνώσης -περίοδος κατά την οποία παράγονται επιδραστικά έργα όπως του Thomas Kuhn «*Η δομή των επιστημονικών επαναστάσεων*» (1962) και μέσα από την κριτική που ασκείται για την επιστήμη και την τεχνολογία κατά την περίοδο του μεσοπολέμου και του Ψυχρού πολέμου- καταλήγοντας στη γενεαλογία και την εξέλιξη του πεδίου επιστήμη, τεχνολογία και κοινωνία. Στόχος του μαθήματος είναι, αρχικά, η σε βάθος κατανόηση από πλευράς φοιτητριών/φοιτητών της επιστήμης και τεχνολογίας ως κοινωνικά φαινόμενα και κοινωνικές πρακτικές, όπως αυτά παράγονται και μετασχηματίζονται σε διαφορετικά ιστορικά και πολιτισμικά συμφραζόμενα της νεωτερικής συνθήκης. Σε αυτό το πλαίσιο, αναδεικνύεται, αρχικά, η κοινωνική βάση παραγωγής της επιστημονικής γνώσης, εστιάζοντας στο πώς τα επιστημονικά γεγονότα προέρχονται από κοινωνικά εξαρτώμενες έρευνες και άρα δεν αποτελούν αντικειμενικές αναπαραστάσεις της φύσης, καταλήγοντας στην προσέγγιση της αναστοχαστικότητας και τη συμβολή της εθνογραφίας. Περαιτέρω,

στόχος του σεμιναρικού μαθήματος είναι η προσπέλαση των «συνόρων» των επιστημών μέσα από μια διεπιστημονική προσέγγιση. Ειδική εστίαση δίνεται σε ζητήματα που αφορούν στην κοινωνική οργάνωση της τεχνοεπιστήμης συνδυαστικά του τρόπου διαμόρφωσης των κοινωνιών της ύστερης νεωτερικότητας. Οι ομάδες εργασίας φοιτητριών/φοιτητών που θα συγκροτηθούν εντός του σεμιναρίου και σε συνεργασία με τον διδάσκοντα, αφενός θα επεξεργαστούν θεωρητικές προσεγγίσεις της κοινωνιολογίας της επιστήμης και της τεχνολογίας και περαιτέρω των σπουδών επιστήμης και τεχνολογίας (όπως ο σχετικισμός και η κοινωνική κατασκευασιοκρατία, η κοινωνική διαμόρφωση, προσεγγίσεις στο πλαίσιο των «μελετών εργαστηρίου», η θεωρία δικτύου-δρώντων (actor network theory), η θεωρία της αναστοχαστικότητας κ.α.), και αφετέρου θα αναλύσουν εμπειρικές όψεις της σχέσης επιστήμης, τεχνολογίας και κοινωνίας στην ύστερη νεωτερικότητα. Σε αυτό το πλαίσιο, θα προσεγγισθούν συνθετικά ζητήματα που αφορούν στην κοινωνική οργάνωση της επιστήμης και της τεχνολογίας, μεταξύ άλλων, σε σχέση με την επιστημονική και τεχνολογική πολιτική, τη σχέση επιστήμης και θρησκείας, την παραγωγή της επιστημονικής γνώσης και την αναπαραγωγή ανισοτήτων/διακρίσεων που βασίζονται στο φύλο-τη φυλή-την κοινωνική τάξη-την ιδιότητα της/του πολίτη κ.ο.κ. με τη διαμεσολάβηση της τεχνολογίας, στη δημόσια κατανόηση της επιστήμης, ειδημοσύνη και δημόσια συμμετοχή, το ρόλο και τη συμβολή των κοινωνικών κινημάτων, τεχνοεπιστημονικής έρευνας και εμπορευματοποίησης κ.α. Υπό το ανωτέρω πρίσμα, προσεγγίζονται συνθετικά αντιθετικές συζητήσεις που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο εγχειρημάτων, όπως αυτό της κοινωνιοβιολογίας και μέχρι τις πρόσφατες βιοκοινωνικότητες. Παράλληλα, στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος τίθενται πρόσφατες κοινωνιολογικές συζητήσεις ως προς τον τρόπο διαμόρφωσης και τα χαρακτηριστικά των κοινωνιών της ύστερης νεωτερικότητας με τη διαμεσολάβηση της τεχνοεπιστήμης, όπως της «κοινωνίας της πληροφορίας», της «δικτυωμένης κοινωνίας» και της «κοινωνίας της διακινδύνευσης». Τα ανωτέρω αποτελούν τη γέφυρα για την επεξεργασία θεμάτων που αφορούν στις διακινδυνεύσεις, τις επιπτώσεις και τα οφέλη που προκύπτουν από την επιστήμη και την τεχνολογία σε πεδία όπως αυτά του περιβάλλοντος, της ενέργειας, της δημόσιας υγείας, της ασφάλειας, της ειρήνης κ.α. Ταυτόχρονα, το σεμιναριακό μάθημα εστιάζει σε σύγχρονα πεδία μελέτης και έρευνας του πεδίου επιστήμης, τεχνολογίας, κοινωνίας και περαιτέρω σε όψεις γενετικοποίησης-ψηφιοποίησης της κοινωνίας, ερμηνεύοντας πτυχές της κοινωνικής οργάνωσης της τεχνοεπιστήμης στην ύστερη νεωτερικότητα. Μέσα από τις διαλέξεις, τις παρουσιάσεις των εργασιών, τις συζητήσεις και τις προβολές οπτικοακουστικού υλικού, θα ανοίξει το «μαύρο κουτί» των επιστημών της πολυπλοκότητας (με έμφαση στις φυσικές επιστήμες, τις βιο-επιστήμες κ.α.), τη βιο-νανοτεχνολογική έρευνα και το μετανθρωπισμό,

προσεγγίζοντας ζητήματα που αφορούν στις κοινωνιολογίες της γενετικής, της ΤΝ, των αλγορίθμων και των μεγάλων δεδομένων κ.α., συμπεριλαμβανομένης της διερεύνησης του πώς οι επιστημονικές «ανακαλύψεις» και οι τεχνολογικές εφαρμογές συνδέονται με άλλες κοινωνικές εξελίξεις (όπως στο δίκαιο, την πολιτική, την ηθική, τον πολιτισμό κ.λπ.)· παράγοντας συζητήσεις όπως αυτές στο πεδίο της κοινωνιολογίας της βιοηθικής και της ηθικής της ΤΝ ή σε σχέση με τις πολιτικές της γενετικής, της ΤΝ, των αλγορίθμων, της ρομποτικής και των μεγάλων δεδομένων. Πέραν από τη θεωρητική επεξεργασία των ανωτέρω ζητημάτων, στο σεμινάριο θα προσεγγισθούν ζητήματα που αφορούν σε εγχειρήματα αξιοποίησης τεχνολογιών της ΤΝ, των αλγορίθμων, της μηχανικής μάθησης και των μεγάλων δεδομένων (και) στην κοινωνική έρευνα, αναδεικνύοντας τις νέες προκλήσεις της αναστοχαστικότητας. Μέσω των ανωτέρω θα αναλυθούν τόσο οι μετασχηματισμοί που συντελούνται σε συνθήκες 4^{ης} βιομηχανικής επανάστασης, διαμέσου των οποίων αλλάζει ο κοινωνικός βίκοσμος και συνακόλουθα ποικίλες εκφάνσεις της κοινωνικής ζωής, όσο και οι προκλήσεις του μέλλοντος των κοινωνιών, με τη διαμεσολάβηση της τεχνοεπιστήμης.

Εξάμηνο Η' (Εαρινό Εξάμηνο) (8 ΥΠΕ, 3 ΣΕΜ) 11

Κοινωνιολογία των προσφυγικών ροών και της προσφυγικής κρίσης [Σεμινάριο] Κωδικός: 622

Είδος: Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6 /

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2018-622-gr.pdf>

Διδάσκων: Ευπολητάς Νίκος

Το μάθημα έχει ως στόχο την κοινωνιολογική εξέταση του προσφυγικού ζητήματος. Αρχικά η έμφαση θα δοθεί σε εννοιολογικές αποσαφηνίσεις που σχετίζονται με τις νομικές και ιστορικές διαφοροποιήσεις των προσφυγικών ρευμάτων από άλλες μορφές μεταναστευτικών ροών. Στη συνέχεια το μάθημα θα επικεντρωθεί στην πρόσφατη προσφυγική κρίση δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στους ακόλουθους τρεις άξονες: 1) Τα αίτια ανάπτυξης των πρόσφατων προσφυγικών ροών και η σύνδεσή τους με τη διεθνή οργάνωση της οικονομίας και τους διεθνείς γεωπολιτικούς συσχετισμούς. 2) Την ανάδειξη των κεντρικών πυλώνων της Ευρωπαϊκής προσφυγικής πολιτικής και τον τρόπο που αυτοί επιδρούν επάνω στους προσφυγικούς πληθυσμούς σε επίπεδο κοινωνικής ένταξης ή κοινωνικού αποκλεισμού. 3) Την εξέταση των συνεπειών της προσφυγικής πολιτικής στις τοπικές κοινωνίες δίνοντας έμφαση στην περίπτωση της Ελλάδας και της Λέσβου πιο συγκεκριμένα

Εκπόνηση Πτυχιακής Εργασίας

Κωδικός: 476 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 6 / ECTS: 12

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-476-gr.pdf>

κάθε Διδάσκων / Διδάσκουσα

Το μάθημα έχει ως στόχο να βοηθήσει τους προπτυχιακούς φοιτητές στη συγγραφή της πτυχιακής τους εργασίας, τόσο ως προς τη δομή και τους τυπικούς όρους συγγραφής (εξώφυλλο, συνοδευτικά φύλλα, αρίθμηση, μορφοποίηση, συστήματα παραπομπών, βιβλιογραφία κλπ) όσο και ως προς την ανάπτυξη της συγγραφής με αναφορά στο αντικείμενο και το περιεχόμενο της εργασίας (περίληψη σε ελληνική και αγγλική γλώσσα, πίνακας περιεχομένων, σκοπός, ενότητες, δομή και διάταξη κεφαλαίων και υποκεφαλαίων, συμπεράσματα κλπ). Στην περίπτωση που η εργασία περιλαμβάνει πρωτογενή ή δευτερογενή έρευνα συζητείται ο τρόπος παρουσίασης στον κορμό της πτυχιακής εργασίας. Τέλος, στο μάθημα δίδονται παραδείγματα εργασιών τα οποία συζητούνται την ώρα του μαθήματος με σκοπό να αναζητηθούν και να εντοπισθούν από τους/τις συμμετέχοντες φοιτητές/τριες πιθανά λάθη και τρόποι διόρθωσης αυτών καθώς και δεοντολογικά ζητήματα που συνδέονται με τη συγγραφή επιστημονικής εργασίας.

Οικονομικές και Κοινωνικές Θεωρήσεις των Κρίσεων στην Ελλάδα

Κωδικός: 633 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2019-633-gr.pdf>

Διδάσκουσα: Συρμαλή Μαρία Ελένη

Το μάθημα έχει πιο εστιασμένο χαρακτήρα και επικεντρώνεται στην επιστημονική ανάλυση των σύγχρονων κρίσεων που συνδέθηκαν με την οικονομική και κοινωνική καθυστέρηση της Ελλάδας. Σκοπός του είναι η ενδελεχής διερεύνηση καιρίων ζητημάτων που καθόρισαν τη θεμελίωση των οικονομικών και κοινωνικών δομών της Σύγχρονης Ελλάδας. Σύμφωνα με αυτό το πλαίσιο, εξετάζεται το μεταπολεμικό μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης, ενώ για λόγους συνέχειας και πληρότητας η ανάλυση θα συνδεθεί και με σημαντικά προπολεμικά γεγονότα. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην επίδραση των εξωγενών παραγόντων, όπως είναι η εγχώρια και διεθνής οικονομική κρίση. Οι βασικές διαρθρωτικές αλλαγές στην οικονομία και την απασχόληση αποτελούν, επίσης, αντικείμενο πραγμάτευσης. Επιπλέον, εξετάζονται ειδικότερα ζητήματα, όπως ο ρόλος του κράτους στην οικονομία και οι μορφές της κρατικής παρέμβασης για τη στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης και την κοινωνική προστασία σε περίοδο κρίσης. Το μάθημα εστιάζει στη μεταπολεμική ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας, ενώ γίνονται συγκρίσεις με άλλα ιστορικά αναπτυξιακά μοντέλα στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ

καταδεικνύοντας την ιστορική καθυστέρηση της Ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας. Οι φοιτήτριες και φοιτητές εξετάζουν σε βάθος τα ανωτέρω ζητήματα μέσα από την εκπόνηση εργασιών.

Κοινωνικές Ανισότητες και Συνθήκες Ζωής [Σεμινάριο]

Κωδικός: 480 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-480-gr.pdf>

Διδάσκων: Αλεξίου Αθανάσιος

Τα τελευταία χρόνια χρησιμοποιείται όλο και πιο συχνά, σχεδόν πληθωριστικά, η έννοια του «κοινωνικού αποκλεισμού» για να προσδιορίσει φαινόμενα, τα οποία προκαλούνται ωστόσο από τις διαφορετικές (άνισες) θέσεις των ατόμων στον κοινωνικό καταμερισμό εργασία. Ουσιαστικά πρόκειται για αλλαγή Παραδείγματος και εγκατάλειψης του μοντέλου των κοινωνικών τάξεων, καθώς η έννοια του «κοινωνικού αποκλεισμού» παραπέμπει σε βεμπεριανές μεθοδολογίες (αποκλεισμός από την κατανάλωση, ειδικοί τρόποι ζωής και κλειστές ομάδες, έκπτωση από κοινωνικές θέσεις κ.ά.). Στο Παράδειγμα (Paradigm) αυτό η κοινωνία γίνεται αντιληπτή ως σύστημα οριζόντιων σχέσεων αλλά και χωρικά (in/out), γεγονός που υποδεικνύει τρόπους ανάλυσης των κοινωνικών πραγμάτων, συνεπώς και τις λύσεις. Η ηγεμονία του συγκεκριμένου Παραδείγματος στις κοινωνικές επιστήμες, που ενισχύθηκε σημαντικά από τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρση της καθολικότητας της κράτους πρόνοιας, έμφαση στην πολιτισμική, στην εθνοτική και στην έμφυλη διαφορά), σε συνάρτηση με την αναδιάρθρωση της παραγωγής και τις συνεπαγόμενες αλλαγές στην κοινωνική δομή (μείωση της βιομηχανικής εργατικής τάξης, διεύρυνση των μεσαίων αστικών στρωμάτων κ.λπ.) δημιουργούν την εντύπωση πως οι κοινωνικές τάξεις υποχωρούν, κυρίως επειδή αυτές προσεγγίζονται, ως κοινωνικο-πολιτισμικές οντότητες. Εντούτοις οι εξελίξεις αυτές συνδέονται με την αύξηση των κοινωνικών ανισοτήτων και την διεύρυνση της μετα-εργοστασιακής εργατικής τάξης (άτυπες μορφές μισθωτής εργασίας, «αυτοαπασχολούμενοι», οικιακή εργασία κ.λπ.), δηλαδή με κάθετες δομές κοινωνικής ανισότητας, γεγονός που καθιστά την μεθοδολογική κατηγορία της κοινωνικής τάξης περισσότερο από αναγκαία για την κοινωνική ανάλυση. Αφού προσδιορίσουμε τις έννοιες κοινωνικός αποκλεισμός και κοινωνικές ανισότητες σε συνάρτηση με τα αντίστοιχα επιστημολογικά παραδείγματα που τα υποβαστάζουν θα δοκιμάσουμε την εγκυρότητά τους στην εξέταση των θεματικών περιοχών της υγείας, της εκπαίδευσης, της εργασίας, της έμφυλης διαφοράς, της εγκληματικότητας, της στέγασης, του πολιτισμού, της αναπηρίας κ.ά.

Το Κίνημα της Αντιψυχιατρικής και Εναλλακτικές Προσεγγίσεις του Ψυχικού Πόνου
[Σεμινάριο]

Κωδικός: 608 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν [Σεμινάριο] / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-608-gr.pdf>

Διδάσκουσα: Ζήση Αναστασία

Το σεμινάριο αυτό εξετάζει την ιστορική πορεία και την εξέλιξη του κινήματος της αντιψυχιατρικής δίνοντας έμφαση στην ειδική συμβολή των Laing, Cooper και Bateson, όπως και τις πολιτικές αποασυλοποίησης και αποϊδρυματισμού που εφαρμόστηκαν στην Αμερική και την Ευρώπη από τη δεκαετία του '60. Στόχευση του σεμιναρίου είναι η επιστημονικά τεκμηριωμένη αποδόμηση του βιο-ιατρικού μοντέλου της ψυχικής ασθένειας μέσα από την παρουσίαση σύγχρονων ευρημάτων που στηρίζουν την κοινωνική κατασκευή των γνωστών και κατεστημένων ψυχιατρικών διαγνώσεων, όπως και ευρημάτων που στηρίζουν τη σημασία των κοινωνικών προσδιοριστών της ψυχικής υγείας. Σε δεύτερο επίπεδο, θα γίνει μια επεξεργασία των σύγχρονων εναλλακτικών προσεγγίσεων για την αντιμετώπιση του ψυχικού πόνου, όπως προγραμμάτων αυτό-βοήθειας, του ανοιχτού διαλόγου και της κοινοτικής εργασίας.

Ειδικά θέματα στην κοινωνική διαστρωμάτωση της Ελληνικής κοινωνίας (Σεμινάριο)

Κωδικός: 602 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν/ Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2018-602-gr.pdf>

Διδάσκων: Διδάσκων από άλλους πόρους

Το σεμινάριο εξετάζει ιστορικά την κοινωνική διαστρωμάτωση του ελληνικού κοινωνικού σχηματισμού, με αφετηρία την συγκρότηση του νεοελληνικού κράτους. Εξειδικεύεται κυρίως στους κοινωνικούς μετασχηματισμούς που συνέβησαν τη χρονική περίοδο που εκτείνεται από τη δεκαετία του '80 έως σήμερα. Κεντρική θέση κατέχει η ανάλυση της κρίσης του ελληνικού καπιταλισμού κατά την περίοδο 2009-2017. Στόχος του σεμιναρίου είναι η ανάλυση των ιδιαίτερων όψεων της ελληνικής κοινωνικής πραγματικότητας, μέσα από την συγκροτημένη πρόσληψή της, με ιδιαίτερη έμφαση στην χρονική συγκυρία της κρίσης και την αντιμετώπισή της μέσω των πακέτων στήριξης και των μνημονίων.

Εισαγωγή στην πολιτική φιλοσοφία

Κωδικός: Φ-471 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 5

<https://www.sah.aegean.gr/undergraduate/f-471/>

Διδάσκουσα: Ιακώβου Βασιλική

Κριτική παρουσίαση των νεότερων φιλοσοφικών θεωριών σχετικά με την πολιτική. Έπειτα από μια εισαγωγική διάλεξη, όπου αναλύονται οι διαφορές ανάμεσα στην κλασική και τη νεότερη πολιτική φιλοσοφία, στρεφόμαστε στα έργα των ακόλουθων στοχαστών: Μακιαβέλλι, Χομπς, Λοκ, Ρουσσώ, Χέγκελ, Μαρξ. Κάθε φορά, έμφαση δίνεται αφενός στην εσωτερική λογική της εκάστοτε θεωρίας και αφετέρου στα ιστορικά συμφραζόμενα εντός της οποίας αναπτύχθηκε. Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τα βασικά ζητήματα που πραγματεύεται η νεότερη πολιτική φιλοσοφία –ζητήματα όπως η φυσική κατάσταση και το φυσικό δίκαιο, το κοινωνικό συμβόλαιο, η γενική βούληση, η κυριαρχία, η νομιμότητα της εξουσίας, το δικαίωμα αντίστασης κ.ά.– καθώς και με τις διαφορές μεταξύ των επιμέρους θεωριών.

Social Sciences: Interdisciplinary Topics

Κωδικός: 700 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6

Διδάσκων: Συνδιδασκαλία (διδάσκεται στην αγγλική γλώσσα)

Το μάθημα προσφέρεται σε ξένους/ες φοιτητές/φοιτήτριες που έχουν μετακινηθεί στο Τμήμα Κοινωνιολογίας με το Πρόγραμμα Εράσμωνς. Αποτελείται από διαφορετικές κάθε χρόνο διαλέξεις διδασκόντων της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών και μπορούν να το παρακολουθήσουν ελεύθερα και οι φοιτητές/τριες του Τμήματος Κοινωνιολογίας.

Ειδικά Θέματα στην Κοινωνιολογία της Υγείας και της Ασθένειας [Σεμινάριο] Κωδικός 631

Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6 /

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2019-631-gr.pdf>

Διδάσκων: Σαββάκης Μάνος

Κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου Ειδικά Θέματα στην Κοινωνιολογία της Υγείας και της Ασθένειας θα προσεγγιστούν κυρίως ερευνητικά ζητήματα που σχετίζονται με την κοινωνιολογία της υγείας και της ασθένειας. Για παράδειγμα θα μελετηθούν θέματα όπως η σχέση ιατρού-ασθενή, η διάδραση ασθενή με το οικογενειακό περιβάλλον, η επιλογή της θεραπείας, η ιατρική εξουσία, η πολιτική και πολιτισμική διάσταση της ιατρικής φροντίδας, η εξουθένωση των φροντιστών και του ιατρικού προσωπικού, η εμπειρία της ασθένειας, κτλ. Μετά την ολοκλήρωση των αρχικών εισαγωγικών διαλέξεων από τον διδάσκοντα συζητούνται οι ιδέες των φοιτητών για τις εργασίες τους, οι οποίοι καταθέτουν ένα

προκαταρκτικό σχέδιο εργασίας, και εκβαθύνεται η προβληματική και η θεματολογία του σεμιναρίου. Στη συνέχεια, σε συγκεκριμένες ημερομηνίες, οι φοιτητές παρουσιάζουν τις εργασίες τους και μέσα από τη συζήτηση επισημαίνονται τυχόν αβλεψίες και συγκριτικά πλεονεκτήματα και προοπτικές συγγραφής και έρευνας. Στο πλαίσιο αυτών των συναντήσεων επίσης, γίνεται εκτενής χρήση έντυπου, οπτικού και ακουστικού υλικού από τα πεδία της επικαιρότητας, αλλά και από το παρελθόν, ανάλογα με το υπό διερεύνηση θέμα (π.χ. παρουσίαση του εαυτού, χρόνια πάσχοντες, κοινωνικός στιγματισμός, επικοινωνία και διαχείριση της ασθένειας, κτλ).. Επίσης, προβάλλονται μικρές ταινίες τεκμηρίωσης με αντίστοιχο περιεχόμενο για να υπάρξει συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων ανάμεσα στους φοιτητές/τριες. Τέλος, ενισχύονται οι φοιτητές/τριες να καταθέσουν τις δικές τους «βιωμένες εμπειρίες» ως αφορμή ευρύτερης συζήτησης για θεωρητικά, ερευνητικά, δεοντολογικά και ηθικά ζητήματα, που άπτονται ευαίσθητων κοινωνικών πεδίων. Τέλος, εκτός από το προηγούμενο, παρουσιάζονται διεξοδικά τα ηθικά, δεοντολογικά, επιστημολογικά, πολιτικά και ηθικά ζητήματα που εγείρονται σε αντίστοιχες – κυρίως- ποιοτικές έρευνες πεδίου. Κάθε φοιτητής/τρια (ή ομάδα εργασίας) αναλαμβάνει σε εβδομαδιαία βάση να παρουσιάσει την εξέλιξη της σεμιναριακής εργασίας που έχει αναλάβει.

Ειδικά Θέματα Κοινωνιολογικής Θεωρίας και Κοινωνικής Έρευνας [Σεμινάριο] / Κωδικός 498 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6 /

<http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-498-gr.pdf>

Διδάσκων: Μαραγκουδάκης Μανούσος

Το σεμινάριο εξετάζει την εξέλιξη του δομολειτουργικού παραδείγματος σε αυτό του νεοδομολειτουργισμού και, σήμερα, της πολιτισμικής κοινωνιολογίας και τα ερευνητικά προγράμματα γύρω από την κοινωνιολογία της κουλτούρας. Οι φοιτητές-τριες καλούνται να σχεδιάσουν και να πραγματοποιήσουν μικρές έρευνες της ελληνικής κουλτούρας βασιζόμενοι στα θεωρητικά πρότυπα και τα ερευνητικά εργαλεία της πυκνής περιγραφής. Στα πλαίσια αυτά εξετάζουμε: 1. Την κατάσταση της κοινωνικής έρευνας σήμερα και τους λόγους που συντελούν στην ανάπτυξη του θέματος «κοινωνικό κεφάλαιο». 2. Διακρίνουν μεταξύ συγγενών κοινωνιολογικών όρων όπως «κοινωνική εμπιστοσύνη», «κοινωνικό κεφάλαιο», «πολιτισμικό κεφάλαιο», «κοινωνική ανάπτυξη», «κοινωνικές αξίες» και «πολιτισμικά πρότυπα» και να τους συνδέουν με βασικές κοινωνιολογικές έννοιες και θέματα. 3. Τις διαφορές μεταξύ «υλιστικών» και «μετα-υλιστικών» αξιών. 4. Τις μεγάλες ποσοτικές έρευνες που συνδέουν τις πολιτισμικές αξίες με την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. 5. Την ανάπτυξη του πεδίου της «κουλτουραλιστικής κοινωνιολογίας» (cultural sociology), την

διαφορά του από την «κοινωνιολογία της κουλτούρας» (sociology of culture) και την σύνδεσή της με την κοινωνιολογική έρευνα. 6. Την κοινωνιολογική προβληματική για την σχέση μεταξύ «κοινωνικής δομής» και «κοινωνικής δράσης» και τις ερευνητικές συνεπαγωγές της. 7. Τις διαφορές των τεσσάρων τύπων της βεμπεριανής «κοινωνικής δράσης» και τους τρόπους που ενεργοποιούνται στην κοινωνιολογική έρευνα.

Ανενεργά

Πολιτισμός και Τοπικές Κοινωνίες

Κωδικός: 604 / Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / Πιστωτικές Μονάδες ECTS: 6

Το μάθημα πραγματεύεται τη σχέση των τοπικών κοινωνιών με τις παραδοσιακές και σύγχρονες (νεωτερικές) κουλτούρες όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί και μετασχηματιστεί κατά τους τελευταίους δυο αιώνες. Εστιάζει στον ελληνικό αγροτικό και αστικό χώρο. Παρουσιάζονται οι συναφείς επιστήμες (Κοινωνιολογία, Κοινωνική Ανθρωπολογία, Λαογραφία) καθώς οι τρόποι προσέγγισης και οι μέθοδοι μελέτης των πολιτισμικών πρακτικών σε τοπικό επίπεδο. Αναλύονται οι έννοιες παράδοση, εκσυγχρονισμός, λαϊκός και αστικός πολιτισμός. Στη συνέχεια εστιάζει στα δομικά χαρακτηριστικά και τον τρόπο οργάνωσης των τοπικών κοινωνιών στον ελλαδικό χώρο (ηπειρωτικό και νησιωτικό), στον εθιμικό χαρακτήρα των κοινωνικών πρακτικών, στις αγροτικές και αστικού τύπου κοινότητες, στις συνθήκες μετασχηματισμού, στον αντίκτυπο των γεωπολιτικών αλλαγών καθώς και στις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές δικτυώσεις μέσω της μετανάστευσης, του εμπορίου και της τέχνης. Βασικός στόχος του μαθήματος είναι να παρουσιασθεί και να συζητηθεί η σχέση της κουλτούρας με τα δομικά κοινωνικά χαρακτηριστικά καθώς και με τα χαρακτηριστικά του γεωγραφικού χώρου ή και των γεωγραφικών χώρων όπου οργανώνεται και δικτυώνεται η κάθε τοπική κοινωνία. Επίσης, να παρουσιασθεί και να συζητηθεί η σημασία και ο ρόλος της ιστορικής διαδικασίας σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο ως προς τον μετασχηματισμό των τοπικών κοινωνιών και πολιτισμών.

Κοινωνιολογία του Ελεύθερου Χρόνου

Κωδικός: 335 / Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / Πιστωτικές Μονάδες ECTS: 6

Κοινωνιολογική ανάλυση ενός από τους κυριότερους τομείς της κοινωνικής οικονομίας στις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες. Τα θεωρητικά μοντέλα της κοινωνιολογίας του ελεύθερου χρόνου που αποτελούν τη πρωτοπορία της σύγχρονης κοινωνιολογικής σκέψης συνθέτουν ένα

παραδειγματικό πεδίο μελέτης των κοινωνικών συμπεριφορών και των στυλ ζωής καθώς καταγράφουν και αναλύουν τον κυρίαρχο κοινωνικό χρόνο, σήμερα. Η μελέτη των τρόπων διάθεσης του ελεύθερου χρόνου αποτελεί σημαντικό μέρος της μελέτης της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας και μάλιστα ως προς την κοινωνική ανάπτυξη και τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής, που αποτελούν και στρατηγικούς στόχους του Τμήματος. Προβληματικές όπως η ανάπτυξη της «βιομηχανίας του ελεύθερου χρόνου», με ιδιαίτερη έμφαση στη βιομηχανία του θεάματος και του τουρισμού-αναψυχής, η σύνδεσησχόλης και υγείας θεραπείας με έμφαση σε εξειδικευμένα προγράμματα θεραπευτικής μεταχείρισης μειονεκτούντων ατόμων και συνταξιούχων, καθώς και το παιχνίδι και οι επιδράσεις του (ψυχικές, κοινωνικές) στο παιδί, είναι ζητήματα που έχουν τεθεί, ερευνηθεί και εντέλει προκαλέσει την καθιέρωση θεματικών τομέων στην επιστήμη. Οι τομείς αυτοί οδήγησαν σε αντίστοιχους επαγγελματικούς τομείς με ιδιαίτερη ανάπτυξη στις δυτικές κοινωνίες τα τελευταία χρόνια. Αντίστοιχα ζητήματα όπωςσχόλη και πολιτισμός-κουλτούρα, ελεύθερος χρόνος και κοινωνική διαφοροποίηση, ελεύθερος χρόνος και εθνική ταυτότητα, είναι θέματα που παραμένουν κρίσιμα για τη μελέτη της πορείας εξέλιξης μιας τοπικής κοινότητας, μιας κοινωνικής ομάδας, ενός κράτους στη μεταβιομηχανική κοινωνία.

Κοινωνιολογία του Πολιτισμού

Κωδικός: 603 / Είδος: Υποχρεωτικό / Διδακτικές Μονάδες: 3 / Πιστωτικές Μονάδες ECTS: 6

Το μάθημα είναι μια εισαγωγή στην Κοινωνιολογία του Πολιτισμού. Αναλύει τις έννοιες πολιτισμός και κουλτούρα καθώς και τη σχέση του πολιτισμού με την κοινωνία, το χώρο και την ιστορία. Πιο συγκεκριμένα παρουσιάζονται οι θέσεις και οι προσεγγίσεις κλασικών της κοινωνιολογίας, της κοινωνικής ανθρωπολογίας και των πολιτισμικών σπουδών σχετικά με το φαινόμενο του πολιτισμού και του αντίκτυπου που αυτό έχει στην κοινωνική οργάνωση και δομή. Το μάθημα χωρίζεται σε 13 εισηγήσεις κατά τις οποίες παρουσιάζονται αναλυτικά οι θέσεις έντεκα γνωστών θεωρητικών που υπηρέτησαν τις επιστήμες της κοινωνιολογίας και κοινωνικής ανθρωπολογίας αναδεικνύοντας διαστάσεις και προεκτάσεις του πολιτισμού σε σχέση με ζητήματα της καθημερινής ζωής όσο και με ζητήματα της ιστορικής αλλαγής και του κοινωνικού μετασχηματισμού. Αναλυτικά οι εισηγήσεις πραγματεύονται τις θέσεις των Braudel, Marx, Weber, Simmel, Elias, Durkheim, Levi Strauss, Parsons, Harvey και Bourdieu

Κρίσεις και Κοινωνικός Μετασχηματισμός στις σύγχρονες δημοκρατίες (Σεμινάριο) Κωδικός:

638 / Είδος: Υποχρεωτικό Επιλογής/ Διδακτικές Μονάδες: 3 / Πιστωτικές Μονάδες ECTS: 6

Η «κρίση» έχει γίνει μέρος του καθημερινού κοινωνικού και πολιτικού λεξιλογίου σε πολλές χώρες. Οικονομικές κρίσεις (στο χρηματοπιστωτικό πεδίο, στην πραγματική οικονομία, στα δημοσιονομικά των κρατών) επηρεάζουν μια σειρά από χώρες (με βασικότερη την Ελλάδα μετά το 2010). Πολιτικές κρίσεις συχνά έχουν ως συνέπεια την αμφισβήτηση των δημοκρατικών μεθόδων διακυβέρνησης και την άνοδο αυταρχικών πολιτικών δυνάμεων. Η κρίση του κράτους πρόνοιας γίνεται αισθητή στα πεδία της υγείας, της εκπαίδευσης και της κοινωνικής ασφάλισης στη βάση της παγκοσμιοποίησης και των πολιτικών φιλελευθεροποίησης και ιδιωτικοποίησης κατά τις τελευταίες δεκαετίες. Η προσφυγική κρίση συνεχίζει να έχει δραματικές συνέπειες για τους μετακινούμενους πληθυσμούς και να ωθεί σε πολιτικές που διχάζουν τις κοινωνίες. Κρίσεις δημόσιας υγείας προκαλούνται από επιδημιολογικές αιτίες και εξαπλώνονται σε πλανητική κλίμακα. Παράλληλα, κλιμακώνεται μια όλο και πιο ορατή οικολογική κρίση στη βάση της κλιματικής αλλαγής και της διαρκούς υπερεκμετάλλευσης των φυσικών πόρων, ενώ άλλες επιμέρους κρίσεις (π.χ. στεγαστικές στη βάση της οικονομίας διαμοιρασμού) συνδέουν το τοπικό με το παγκόσμιο επίπεδο.

Το Σεμινάριο εξετάζει την έννοια και τις θεωρίες της κρίσης και στέκεται στις αιτίες και τις συνέπειες ξεχωριστών κρίσεων, ιδιαίτερα στο κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο. Ποιες συνέπειες έχουν οι κρίσεις των τελευταίων δεκαετιών στις σύγχρονες κοινωνίες, την οικονομική και πολιτική τους ζωή και τις δημοκρατίες τους; Πώς επηρεάζονται από τις κρίσεις οι κοινωνικοί θεσμοί αλλά και τα ατομικά, εργασιακά και κοινωνικά δικαιώματα; Μπορούμε, με τα εργαλεία της πολιτικής κοινωνιολογίας, να συγκρίνουμε τις αιτίες, συνέπειες και κυρίως τη διαχείριση που γίνεται σε τρέχουσες κρίσεις σε διαφορετικές χώρες; Μπορούμε να συγκρίνουμε τις κρίσεις του παρόντος με παρελθούσες μεγάλες κρίσεις στην ιστορία της βιομηχανικής εποχής; Με ποιες ρητορικές και με τι είδους επιχειρηματολογίες επενδύεται η διαχείριση των κρίσεων; Τι είδους κοινωνικοί, θεσμικοί και ταξικοί μετασχηματισμοί προκαλούνται;

Ειδικά Θέματα Πολιτικής Κοινωνιολογίας [Σεμινάριο]

Κωδικός 491 / Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / Πιστωτικές Μονάδες ECTS: 6

Το Σεμινάριο εμβαθύνει σε μια σειρά από ζητήματα που έχουν τεθεί και αναλυθεί στο μάθημα «Πολιτική Κοινωνιολογία». Κάθε χρόνο το Σεμινάριο εστιάζει σε μια διαφορετική θεματική από το γνωστικό πεδίο της Πολιτικής Κοινωνιολογίας. Βασικοί άξονες είναι οι κοινωνικές αλλαγές που σημειώνονται μετά την οικονομική κρίση της δεκαετίας του 1970 και οι εξελίξεις

των τελευταίων δεκαετιών, όπως η διευρυνόμενη απορρύθμιση του κράτους πρόνοιας και η μετάβαση από Κεϋνσιανά μοντέλα κοινωνικο-οικονομικής αναπαραγωγής στην «επιχειρηματικά-φιλική» πολιτική, το «ανταγωνιστικό κράτος» και τις παγκοσμιοποιημένες και παγκοσμιοποιητικές οικονομίες του χρέους. Κάποια από τα ερωτήματα που ενδιαφέρουν το Σεμινάριο είναι τα εξής: Ποιες κοινωνικο-ιστορικές συνθήκες οδήγησαν στην σταδιακή εγκατάλειψη του μεταπολεμικού μοντέλου ανάπτυξης προς όφελος της οικονομικής φιλελευθεροποίησης και διεθνοποίησης με άξονα την χρηματοπιστωτική σφαίρα; Ποιες οι συνέπειες του νεοφιλελευθερισμού για την προνοιακή και κοινωνική πολιτική αλλά και για την γραφειοκρατική-δοικητική μορφή του κράτους; Ποιες οι συνέπειες της σύγχρονης οικονομικής κρίσης για τις κοινωνίες;

Μεθοδολογία Έρευνας και Διαδίκτυο

Κωδικός: 345 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6 / Διδάσκων: Παπάνης Ευστράτιος

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στη μεθοδολογία της έρευνας, μέσω διαδικτύου. Οι επιμέρους θεματικές ενότητες ενδεικτικά περιλαμβάνουν θέματα όπως (α) την μεθοδολογία της έρευνας (τι είναι η έρευνα, τύποι έρευνας, η ερευνητική διαδικασία), (β) το διαδίκτυο ως ερευνητικό εργαλείο (μέθοδοι δειγματοληψίας, διαδικτυακά ερωτηματολόγια, εργαλεία και τεχνικές), (γ) οι σχέσεις δικτυακών και μη δικτυακών μεταβλητών, η διαχείριση πληροφοριών στο διαδίκτυο, (δ) τα διλήμματα ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας, (ε) το διαδίκτυο ως μέσο για ποιοτική έρευνα (το παράδειγμα της εθνογραφικής έρευνας), και (στ) τα ηθικά διλήμματα και η δεοντολογία έρευνας στο διαδίκτυο. Επίσης, διερευνά τρόπους ανάλυσης περιεχομένου, και η έρευνα στους τομείς της κοινωνιολογίας, της εκπαίδευσης και της ψυχολογίας με παραδείγματα ερευνών σε διάφορους τομείς. Καθώς το μάθημα προσανατολίζεται στην εμπειρική έρευνα, οι φοιτητές/φοιτήτριες θα επιλέξουν θέματα, θα χωρισθούν σε ομάδες, και θα προχωρήσουν στην διερεύνηση τους. Θα μάθουν πώς προσδιορίζεται το ερευνητικό θέμα, πώς σχεδιάζεται η έρευνα, πώς εφαρμόζεται, και εν τέλει, πώς παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας.

Ειδικά Θέματα Εμπειρικής Κοινωνικής Έρευνας [Σεμινάριο] / Κωδικός: 504 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6 / Διδάσκων: Παπάνης Ευστράτιος

Ο κύριος σκοπός του μαθήματος είναι η εκμάθηση της μεθοδολογίας της έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες, η κατανόηση του ιδιαίτερου χαρακτήρα της, η παρουσίαση και η διερεύνηση των βασικών μεθόδων ποιοτικού και ποσοτικού χαρακτήρα και η πρακτική εξάσκηση των φοιτητών, ούτως ώστε να μπορούν να σχεδιάσουν μια κοινωνική έρευνα. Θα διδαχθούν τα μεθοδολογικά χαρακτηριστικά, τους σκοπούς, τα είδη και τη χρησιμότητα της έρευνας. Ειδικότερα το μάθημα αποσκοπεί να προσφέρει στους φοιτητές βασικές γνώσεις ποσοτικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται στις επιστημονικές έρευνες, να εξοικειωθούν στη μεθοδολογία έρευνας με τη χρήση στατιστικών προγραμμάτων για περιγραφική και επαγωγική στατιστική και παλινδρόμηση με τη χρήση του εξειδικευμένου λογισμικού SPSS. Θα διδαχθούν τη μεθοδολογία διεξαγωγής ποιοτικών και ποσοτικών ερευνητικών μεθόδων, τα διάφορα είδη ερευνών και τα στάδια διεξαγωγής τους, τη διαδικασία ανάπτυξης ερευνητικών εργαλείων, τις διαδικασίες συγκέντρωσης και ανάλυσης ποσοτικών δεδομένων, τους μηχανισμούς ελέγχου της εγκυρότητας και αξιοπιστίας μιας έρευνας. Ιδιαίτερη σημασία θα δοθεί στην εξαγωγή, ανάλυση και ερμηνεία αποτελεσμάτων του στατιστικού προγράμματος και της ερευνητικής εργασίας στο σύνολό της.

Νέες Τεχνολογίες και Έρευνα στη διά Βίου Μάθηση και την Εκπαίδευση Ενηλίκων Κωδικός: 349-2 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6 / Διδάσκων: Παπάνης Ευστράτιος

Οι επιμέρους θεματικές ενότητες ενδεικτικά περιλαμβάνουν: 1. Εισαγωγή στην Εκπαίδευση Ενηλίκων. 2. Γενική παρουσίαση του πλαισίου της εκπαίδευσης ενηλίκων και των βασικών θεωριών μάθησης. Έμφαση δίνεται στη χρήση νέων τεχνολογιών και του Διαδικτύου για το σχεδιασμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Πλατφόρμες τηλεεκπαίδευσης. 3. Δυναμική της ομάδας- Θεωρίες και εφαρμογές στην τάξη. Ρόλοι, όρια, συνεργατική μάθηση, μαθησιακό κλίμα, επικοινωνία. 4. Θεωρίες μάθησης και βασικές αρχές εκπαίδευσης ενηλίκων. Τα χαρακτηριστικά των ενηλίκων εκπαιδευομένων. Αποτελεσματική μάθηση. 5. Εκπαιδευτική Πολιτική και κοινωνικο-οικονομικό πλαίσιο. 6. Διαφυλικές διαφορές και διαπολιτισμικότητα στην εκπαίδευση ενηλίκων. 7. Ο ρόλος του εκπαιδευτή ενηλίκων και ο σχεδιασμός της μάθησης. Διερεύνηση εκπαιδευτικών αναγκών και στόχων -Διαμόρφωση εκπαιδευτικού χώρου. Ο χώρος διεξαγωγής της συνάντησης. Εποπτικά μέσα. 8. Διδακτική Μεθοδολογία και σχεδιασμός έρευνας στην Εκπαίδευση Ενηλίκων. Εκπαιδευτικές μέθοδοι και τεχνικές διδασκαλίας Σχεδιασμός και παραδείγματα μικροδιδασκαλίας. 9. Αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου και διδασκαλίας. 10. Ασκήσεις μικροδιδασκαλίας.

Χρήση Νέων Τεχνολογιών στην Κοινωνική Έρευνα. Παραδείγματα Εφαρμογών [Σεμινάριο]
/ Κωδικός: 505 Είδος: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν / Διδακτικές Μονάδες: 3 / ECTS: 6 / Παπάνης Ευστράτιος

Ο κύριος σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις νέες τεχνολογίες και η εφαρμογή τους στο σχεδιασμό εμπειρικής έρευνας. Παράλληλα με την περαιτέρω εκμάθηση των εφαρμογών του SPSS, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αξιοποίηση των μέσων, που παρέχει το διαδίκτυο, τόσο όσον αφορά τις βάσεις δεδομένων, όσο και στο σχεδιασμό και υλοποίηση ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη δεοντολογία της έρευνας και στην ορθή χρήση της τεχνολογίας, ενώ γίνονται αναφορές στην αλληλεπίδραση ερευνητή-λογισμικού, καθώς και στην τελική σύνθεση των ευρημάτων για τη διαμόρφωση της κοινωνικής θεωρίας. Στο σεμινάριο παρουσιάζονται ξανά οι προϋποθέσεις εκείνες που σχετίζονται με τη σωστή συγγραφή μίας ερευνητικής εργασίας όπως για παράδειγμα η δομή και τα περιεχόμενα μίας εργασίας, οι παραπομπές και η βιβλιογραφία, η οργάνωση των αποτελεσμάτων κλπ.

Erasmus

Το Πρόγραμμα Erasmus+

Το Erasmus+ αποτελεί ένα από τα πιο γνωστά ευρωπαϊκά προγράμματα για την προώθηση της κινητικότητας φοιτητών/τριών, διδακτικού και διοικητικού προσωπικού σε ακαδημαϊκά ιδρύματα-εταίρους και φορείς υποδοχής στο εξωτερικό. Το πρόγραμμα αποτελεί έναν από τους βασικούς πυλώνες εξωστρέφειας και διεθνοποίησης του Πανεπιστημίου μας με σκοπό την έρευνα και την ακαδημαϊκή συνεργασία.

Κινητικότητα φοιτητών/τριών

Το Erasmus+ δίνει τη δυνατότητα σε εισερχόμενους/εξερχόμενους φοιτητές/τριες όλων των κύκλων σπουδών (προπτυχιακούς/ες, μεταπτυχιακούς/ες, υποψήφιους/ες διδάκτορες/ρισσεες) να διανύσουν μια περίοδο σπουδών σε ένα από τα συνεργαζόμενα Πανεπιστήμια του εξωτερικού. Στο πλαίσιο του προγράμματος, χορηγείται στους εισερχόμενους/εξερχόμενους φοιτητές/τριες υποτροφία, ενώ προβλέπεται πλήρης ακαδημαϊκή αναγνώριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων μέσω του Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (ECTS). Επιπρόσθετα, οι φοιτητές/τριες του Τμήματος Κοινωνιολογίας μπορούν να

πραγματοποιήσουν με χρηματοδότηση του Erasmus+ πρακτική άσκηση σε φορείς υποδοχής στο εξωτερικό. Δικαίωμα κινητικότητας για πρακτική άσκηση έχουν οι φοιτητές/τριες όλων των κύκλων σπουδών, καθώς και οι προσφάτως αποφοιτήσαντες/σασες κατά το πρώτο έτος της αποφοίτησής τους, εφόσον η αίτηση έχει υποβληθεί όσο ακόμα είναι ενεργοί/ές φοιτητές/τριες.

Πληροφορίες και επικοινωνία

Αναλυτικές πληροφορίες για το πρόγραμμα Erasmus+ και για κάθε κατηγορία κινητικότητας, τις προϋποθέσεις συμμετοχής, τη διαδικασία υποβολής αίτησης, τις προθεσμίες, τις επιλέξιμες χώρες, τα συνεργαζόμενα ιδρύματα για πραγματοποίηση σπουδών, τους επιλέξιμους φορείς για υλοποίηση πρακτικής άσκησης, μεταξύ άλλων, παρέχονται στον ιστότοπο του Γραφείου Διεθνών Ακαδημαϊκών Προγραμμάτων & Λοιπών Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων / Γραφείο Erasmus <https://erasmus.aegean.gr/el/>.

Οι ενδιαφερόμενοι/ες μπορούν να:

- αναζητήσουν πληροφορίες στην ιστοσελίδα του προγράμματος <https://erasmus.aegean.gr/el/>,
- να αποταθούν στο Γραφείο Erasmus, Email: erasmus@aegean.gr,
- να αποταθούν στην Τμηματική Υπεύθυνη: Μαρία Μαρκαντωνάτου, Αναπλ. Καθηγήτρια, Email: mmarkant@soc.aegean.gr ή στην Αναπλ. Τμηματική Υπεύθυνη: Μαρία-Ελένη Συρμαλή, Επίκουρη Καθηγήτρια, Email: mesyrmali@soc.aegean.gr.